Załącznik nr 1 do uchwały Nr 10/383/17
Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego
z dnia 15 marca 2017 r.

SPRAWOZDANIE

z realizacji wojewódzkiego programu pn. „Równe szanse. Program działania na rzecz osób niepełnosprawnych do 2020 roku'' za rok 2016

Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego w Toruniu
Departament Spraw Społecznych,
Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego
i Zdrowia
Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych

Marzec 2017 rok

Spis treści

Wprowadzenie ..... str. 4

(Nie)pełnosprawni w Województwie Kujawsko-Pomorskim ..... str. 4

Finansowanie programu wojewódzkiego pt. „Równe Szanse. Program działania na rzecz osób niepełnosprawnych do 2020 roku" ..... str. 5

1. Finansowanie zadań ze środków PFRON ..... str. 6
2. Koszty obsługi zadań finansowanych ze środków PFRON..... str. 8
3. Zadania finansowane ze środków budżetu Województwa Kuj.-Pom. ..... str. 9

Realizacja szczegółowych celów programu

Cel 1: Budowanie pozytywnych postaw społecznych w stosunku do osób niepełnosprawnych oraz pogłębianie wiedzy na temat ich potrzeb

Działanie 1.1. Gromadzenie i analiza danych na temat potrzeb osób niepełnosprawnych str. 11

Działanie 1.2. Prowadzenie kampanii informacyjnych na rzecz integracji osób niepełnosprawnych i przeciwdziałaniu ich dyskryminacji ..... str. 12

Działanie 1.3. Opracowanie lub wydanie publikacji, wydawnictw ciągłych oraz wydawnictw zwartych dotyczących problematyki osób niepełnosprawnych, stanowiących zamkniętą całość, w tym na nośnikach elektromagnetycznych i elektronicznych ..... str. 18

Działanie 1.4. Wspieranie organizacji pozarządowych w zakresie prawidłowego przygotowania projektów dotyczących zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej w ramach otwartych konkursów ofert ..... str. 18

Działanie 1.5. Zlecanie fundacjom i organizacjom pozarządowym zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych ..... str. 23

Działanie 1.6. Promowanie aktywności osób niepełnosprawnych w różnych dziedzinach życia społecznego i zawodowego ..... str. 23

Działanie 1.7. Współpraca z Zespołami Opiniodawczo-Doradczymi oraz Wojewódzką Społeczną Radą ds. Osób Niepełnosprawnych ..... str. 38

Cel 2: Poprawa dostępu osób niepełnosprawnych i ich otoczenia do informacji

Działanie 2.1. Organizowanie i prowadzenie szkoleń, kursów i warsztatów, grup środowiskowego wsparcia oraz zespołów aktywności społecznej dla osób niepełnosprawnych..... str. 40

Działanie 2.2. Organizowanie i prowadzenie szkoleń, kursów i warsztatów dla członków rodzin osób niepełnosprawnych, opiekunów, kadry i wolontariuszy bezpośrednio

zaangażowanych w proces rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych str. 40

Działanie 2.3. Prowadzenie poradnictwa psychologicznego, społeczno-prawnego oraz udzielanie informacji na temat przysługujących uprawnień, dostępnych usług, sprzętu rehabilitacyjnego i pomocy technicznej dla osób niepełnosprawnych ..... str. 43

Działanie 2.5. Dostosowanie stron internetowych do potrzeb osób niepełnosprawnych .... str. 44

Cel 3: Wyrównywanie szans w zakresie dostępności do kształcenia i zdobywania zawodu przez osoby niepełnosprawne

Działanie 3.1. Likwidacja barier architektonicznych w placówkach edukacyjnych z uwzględnieniem zaplecza socjalno-bytowego ..... str. 44

Cel 4: Zwiększenie możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych

Działanie 4.1. Zwiększenie zatrudnienia osób niepełnosprawnych ze znacznym i umiarkowanym stopniem niepełnosprawności poprzez tworzenie i wspieranie działalności zakładów aktywności zawodowej ..... str. 45

Działanie 4.2. Organizowanie i prowadzenie zintegrowanych działań na rzecz włączenia osób niepełnosprawnych w rynek pracy ..... str. 51

Cel 5: Zwiększenie potencjału w zakresie świadczenia usług na rzecz rehabilitacji osób niepełnosprawnych

Działanie 5.1. Dofinansowanie regionalnych imprez kulturalnych, sportowych, turystycznych i rekreacyjnych dla osób niepełnosprawnych wspierających ich aktywność w tych dziedzinach oraz promowanie uniwersalnych rozwiązań w zakresie dostępności str. 73

Działanie 5.2. Dofinansowanie robót budowlanych dotyczących obiektów służących rehabilitacji, w związku z potrzebami osób niepełnosprawnych ..... str. 78

Działanie 5.3. Opiniowanie wniosków o wpis do rejestru ośrodków przyjmujących grupy turnusowe ..... str. 84

Cel 6: Zwiększenie dostępu osób niepełnosprawnych do lecznictwa specjalistycznego, terapii i rehabilitacji

Działanie 6.2. Wyposażenie obiektów służących rehabilitacji osób niepełnosprawnych w sprzęt rehabilitacyjny ..... str. 85

Działanie 6.3. Wspieranie dostępu dzieci i młodzieży do wczesnej wielospecjalistycznej interwencji w niepełnosprawność ..... str. 85

Działanie 6.4. Prowadzenie grupowych i indywidualnych zajęć, które mają na celu

nabywanie, rozwijanie i podtrzymywanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego funkcjonowania osób niepełnosprawnych, umiejętności sprawnego komunikowania się z otoczeniem osób niepełnosprawnych ..... str. 88

Monitorowanie realizacji programu za 2016 rok ..... str. 103

Zadania na rzecz rehabilitacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych podejmowane przez pozostałych Realizatorów Programu ..... str. 107

Podsumowanie ..... str. 121

Wprowadzenie

Wojewódzki program pn. „Równe szanse. Program działania na rzecz osób niepełnosprawnych do 2020 roku" został przyjęty uchwałą Nr 45/1376/12 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 7 listopada 2012 roku. Program wyznacza kierunki polityki Samorządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego, a ideą opracowania programu było wyznaczenie działań uwzględniających potrzeby osób niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji społecznej i zawodowej. Obowiązek opracowania i realizacji programu przez Samorząd Województwa wynika z art. 35, ust.1, pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. 2016 poz. 2046), w dalszej części sprawozdania nazywana ustawą o rehabilitacji.

Sprawozdanie z realizacji w 2016 roku przedmiotowego programu, w sposób syntetyczny obrazuje wszelkie podejmowane działania, które spełniają **główny cel,** jakim jest **wyrównanie szans osób niepełnosprawnych i przeciwdziałanie ich wykluczeniu społecznemu oraz pomoc w realizacji zadań na rzecz zatrudniania osób niepełnosprawnych.** Za pośrednictwem szczegółowego opisu w sprawozdaniu przedstawiono m.in. w jaki sposób odbywa się kształtowanie pozytywnego wizerunku osoby niepełnosprawnej w społeczeństwie, aktywność zawodową osób z niepełnosprawnością, podejmowane działania przez organizacje działające na rzecz osób niepełnosprawnych.

Zebrano dane, uporządkowano i pogrupowano przypisując realizowane przedsięwzięcia do poszczególnych celów szczegółowych programu, następnie do poddziałań oraz określonych zadań. Na str. 85 sprawozdania zamieszczona została Tabela monitorowania realizacji Programu, w której ujęte zostały wskaźniki osiągnięte w roku 2016.

(Nie)pełnosprawni w Województwie Kujawsko-Pomorskim

Zjawisko niepełnosprawności w województwie kujawsko-pomorskim na przestrzeni ostatnich lat utrzymuje się na wysokim poziomie i charakteryzuje się znaczną częstotliwością występowania. Liczba 147 osób niepełnosprawnych na 1000 mieszkańców plasuje nasz region na 8 miejscu w kraju. Kobiety przeważają grupie osób niepełnosprawnych zarówno w regionie jak i całej Polsce.

Z przeprowadzonego przez GUS Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań w 2011 r. wynika, iż na terenie województwa kujawsko-pomorskiego **w 2011 r.** zamieszkiwało

264 360 osób niepełnosprawnych, tj. 12,6% ogółu mieszkańców województwa, wobec 14,7% w 2002 r. (w kraju odpowiednio 4 697 500 i 12,2%, wobec 14,3% w 2002 r.). Spis z 2011 roku jest nadal aktualnym spisem, ponieważ nie przeprowadzonego nowszego. Główny Urząd Statystyczny przygotowuje w 2021 roku kolejną edycję Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań.

Tabela nr 1 (Nie)pełnosprawni w województwie kujawsko-pomorskim

Rok 2011	
Ogółem	**264 360**
kobiety	139 101
mężczyźni	125 259
Miasta	174 938
Wieś	89 422
Niepełnosprawni tylko prawnie oraz prawnie i biologicznie	194 447
kobiety	96 924
mężczyźni	97 523
Niepełnosprawni tylko biologicznie	69 913
kobiety	42 177
mężczyźni	27 736

Źródło: Urząd Statystyczny w Bydgoszczy,

Opracowanie własne: Departament Spraw Społecznych, Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego i Zdrowia, Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych

Diagnozy sytuacji osób niepełnosprawnych w regionie w 2012 roku dokonał Pełnomocnik Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego ds. Osób Niepełnosprawnych wraz z Wydziałem Integracji Osób Niepełnosprawnych w konsekwencji czego powstał dokument pn. *„Diagnoza sytuacji osób niepełnosprawnych w województwie kujawsko-pomorskim w okresie 2003-2010"*. Diagnoza ta zamieszczona jest na stronie internetowej www.niepełnosprawni.kujawsko-pomorskie.pl.

Finansowanie programu wojewódzkiego pt. „Równe Szanse. Program działania na rzecz osób niepełnosprawnych do 2020 roku"

Wojewódzki Program pt. „Równe Szanse. (...)" finansowany jest przede wszystkim z dwóch źródeł.

Pierwsze z nich to **Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych**, będący funduszem celowym, pełniącym rolę narzędzia finansowania polskiego systemu

rehabilitacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych. Ze środków PFRON, w ramach przyznawanego corocznie przez Zarząd PFRON limitu środków[1] finansowana jest realizacja zadań wynikających z ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych. Dodatkowo PFRON przygotowuje i realizuje różne programy, w ramach których samorządy, jeśli przystąpią, mogą otrzymać dodatkowe środki finansowe na określone działania. Przykładem takiego programu jest „Program Wyrównywania Różnic Między Regionami", którego realizatorem w obszarach B, C, D, E, F, G są powiaty.

Drugie źródło finansowania programu to **budżet województwa**. Uwzględnia on środki przeznaczone zarówno na realizację zadań ustawowych, jak i działania zmierzające do kształtowania pozytywnego wizerunku osób niepełnosprawnych oraz współtworzenia województwa bez barier.

1. Finansowanie zadań ze środków PFRON

W roku 2016 Zarząd Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych przyznał województwu kujawsko-pomorskiemu środki w łącznej kwocie **9.735.148,00 zł** na realizację zadań będącą w kompetencji samorządu województwa. Sejmik Województwa uchwałą Nr XIV/293/15 z dnia 23 listopada 2015roku określił zadania, na które należy przeznaczyć środki PFRON w 2016 roku.

Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego uchwałą Nr 14/427/16 z dnia 6 kwietnia 2016 roku dokonał podziału limitu środków przyznanych przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (uchwały zmieniające podział środków PFRON: Nr 36/1477/16 z dnia 21 września 2016 roku, Nr 43/1680/16 z dnia 2 listopada 2016 roku), tj.:

1) dofinansowanie robót budowlanych w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (Dz. U. z 2013 r. poz. 1409 z późn.zm.) dotyczących obiektów służących rehabilitacji, w związku z potrzebami osób niepełnosprawnych, z wyjątkiem rozbiórki tych obiektów – **1.137.767,00 zł**;
2) dofinansowanie kosztów tworzenia i działania zakładów aktywności zawodowej – **8.201.381,00 zł**;
3) zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych zlecanych fundacjom oraz organizacjom pozarządowym – **396.000,00 zł.**

[1] Zgodnie z art. 48 ust.1 pkt 1 ustawy o rehabilitacji społecznej i zawodowej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

Wykres nr 1: Podział limitu środków PFRON

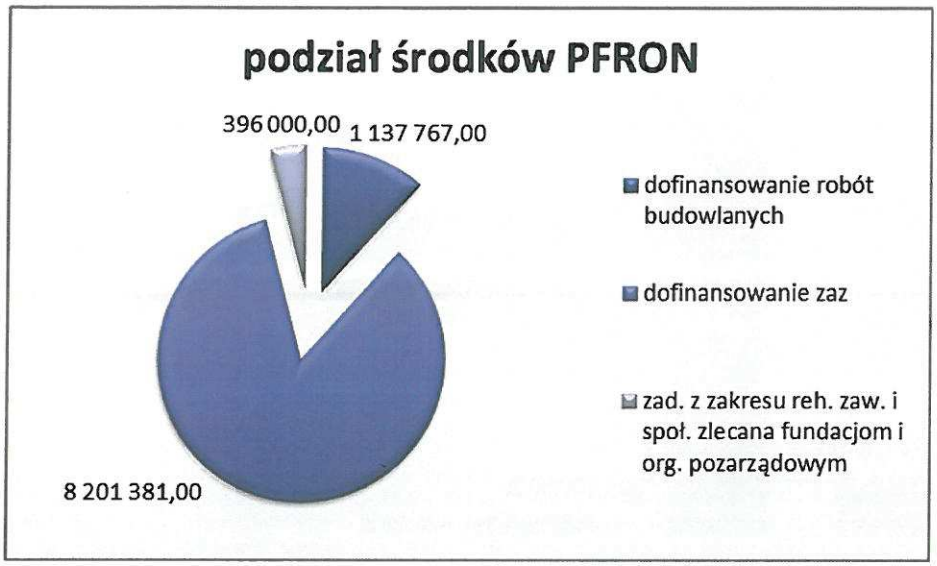

Opracowanie własne: Departament Spraw Społecznych, Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego i Zdrowia, Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych

Na dzień 31 grudnia 2016 r. wykonanie planu finansowego środków PFRON zarówno po stronie dochodów, jak i wydatków zostało zrealizowane na poziomie 99,92%. Zakład Aktywności Zawodowej, którego organizatorem jest Gmina Miasto Włocławek, dokonał zwrotu niewykorzystanych środków z udzielonych dotacji w kwocie 7 260,07 zł w dniu 30.12.2016 r. Zwrotu niewykorzystanych środków dokonały również niżej wymienione organizacje pozarządowe, które otrzymały dofinasowanie do zadań w ramach ogłoszonego konkursu ofert nr 15/2016.

Środki zwróciły: Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Autyzmem i Innymi Niepełnosprawnościami „Za Szybą" w dniu 09.11.2016 r. w kwocie 135,00 zł, Wąbrzeskie Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom Specjalnej Troski w dniu 31.10.2016 r. w kwocie 183,11 zł, Stowarzyszenie Centrum Niezależnego Życia w dniu 18.10.2016 r. w kwocie 0,01 zł, Fundacja TPSW w dniu 28.11.2016 r. w kwocie 61,20 zł. Z uwagi na zwrot dokonany w IV kwartale 2016 r. nie było możliwości wykorzystania tych środków na inne zadania. Niewykorzystane środki pod koniec roku kalendarzowego podlegają zwrotowi do PFRON.

Wykres nr 2: Wykonanie planu finansowego środków PFRON

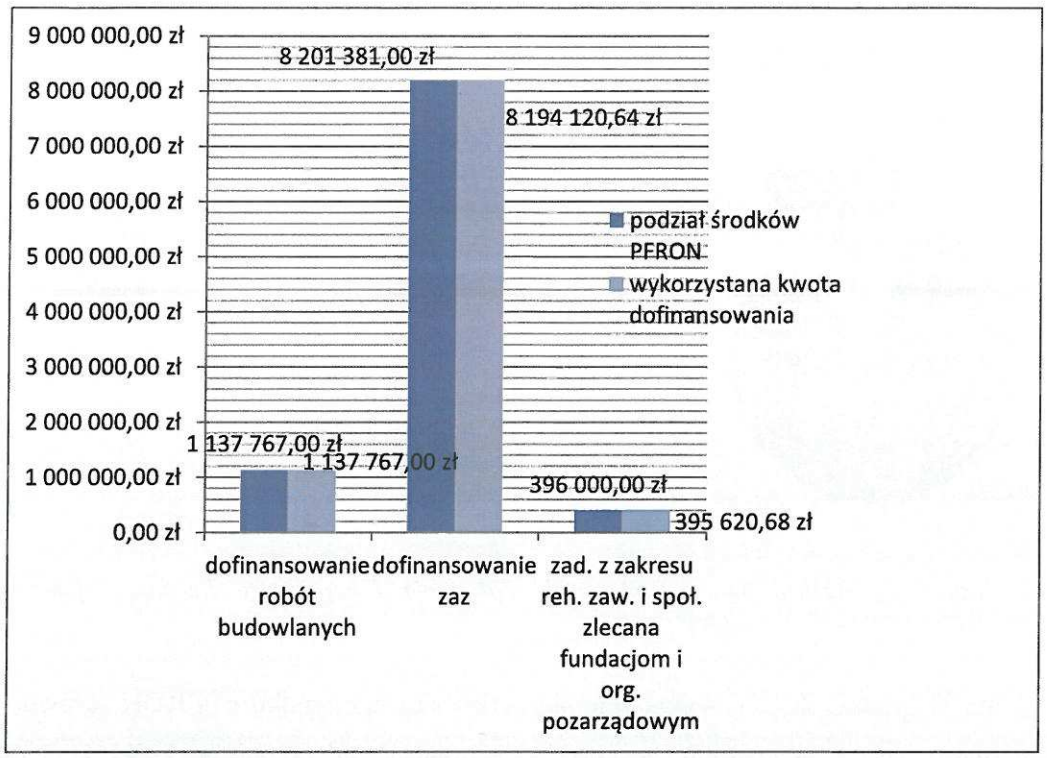

Opracowanie własne: Departament Spraw Społecznych, Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego i Zdrowia, Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych

2. Koszty obsługi zadań finansowanych ze środków PFRON

Zgodnie z art. 54 ustawy o rehabilitacji (...) oraz § 6 i § 7 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 maja 2003 r. w sprawie algorytmu przekazywania środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych samorządom wojewódzkim i powiatowym (Dz. U. z 2003 r. Nr 88, poz. 808 ze zm.), limit środków finansowych powiększany jest o faktycznie poniesione koszty obsługi zadań realizowanych przez samorząd, jednak nie więcej niż o 2,5% środków wykorzystanych na realizację zadań.

Z przyznanego limitu środków na obsługę zadań pokryte zostały koszty ujęte w **Tabeli nr 2**. Niewykorzystana kwota w wysokości 193,30 zł została przekazana do PFRON 10 stycznia 2017 r. (kwota 182,30 zł) oraz 19 stycznia 2017 r. (kwota 11,00 zł).

Tabela nr 2: Rozliczenie kosztów obsługi zadań PFRON w 2016 r.

Lp.	Paragraf	Nazwa zadania	Plan po zmianach na 2016	Środki wykorzystane	Niewykorzystane środki podlegające zwrotowi do PFRON
1	4010	Wynagrodzenie osobowe pracowników	188 682,00	188 521,00	161,00
2	4110	Składki na ubezpieczenia społeczne	32 434,00	32 404,00	30,00
3	4120	Składki na Fundusz Pracy	4 623,00	4 623,00	0,00
4	4210	Zakup materiałów i wyposażenia	9 204,00	9 203,79	0,21
5	4220	Zakup środków żywności	1 764,00	1 763,57	0,43
6	4270	Zakup usług remontowych	492,00	492,00	0,00
7	4300	Zakup usług pozostałych	879,00	878,50	0,50
8	4410	Podróże służbowe krajowe	906,00	905,54	0,46
9	4700	Szkolenia pracowników niebędących członkami korpusu służby cywilnej	200,00	200,00	0,00
10	6060	Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych	4 195,00	4 194,30	0,70
		Razem:	**243 379,00**	**243 185,70**	**193,30**

Opracowanie własne: Departament Spraw Społecznych, Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego i Zdrowia, Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych

3. Zadania finansowane ze środków budżetu Województwa Kujawsko-Pomorskiego

Zgodnie z przyjętym budżetem Województwa Kujawsko-Pomorskiego na rok 2016 zaplanowane zostały następujące zadania do realizacji przez Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych:

1) Dofinansowanie kosztów tworzenia i działania Zakładów Aktywności Zawodowej – **444.000,00 zł** – zmniejszono do **106.755,00 zł**;
2) Granty - Wspieranie dostępu dzieci i młodzieży do wczesnej wielospecjalistycznej interwencji w niepełnosprawność – **100.000,00 zł**;
3) Wojewódzki program wyrównywania szans osób niepełnosprawnych i przeciwdziałania ich wykluczeniu oraz pomocy w realizacji zadań w zakresie zatrudniania osób niepełnosprawnych na lata 2011-2020 – **100.000,00 zł** – zwiększono do **238.444,00 zł**

– w tym zadaniu realizowane były przede wszystkim przedsięwzięcia dotyczące kształtowania pozytywnego wizerunku osoby niepełnosprawnej w społeczeństwie;

W ciągu roku dokonano zmian w budżecie województwa, zmniejszając docelowo środki finansowe w łącznej wysokości 337 245,00 zł na zadaniu dotyczącym dofinansowania kosztów tworzenia i działania Zakładów Aktywności Zawodowej, a zwiększając finanse na realizację zadania „Wojewódzki program (...)". Ostateczne kwoty po zmianach wynosiły:

Ad.1) **106.755,00 zł** – zadanie zostało wydatkowane w 100%;

Ad. 2) **bez zmian** – zadanie zostało wydatkowane w 100%;

Ad. 3) **238.444,00** – zadanie zostało wydatkowane w 99,68%, czyli wydano **237.679,89 zł**

Łącznie z budżetu województwa przyznano kwotę **445 199,00 zł**, a wydatkowano **444 434,89 zł**.

Tabela nr 3: Zestawienie przyznanych środków PFRON i budżetu województwa na zadania

L.p.	Rodzaj zadania	Środki PFRON (zł)	Środki z budżetu województwa (zł)	SUMA
1.	Dofinansowanie robót budowlanych (...)	1 137 767,00	0,00	1 137 767,00
2.	Dofinansowanie kosztów tworzenia i działania Zakładów Aktywności Zawodowej	8 201 381,00	106 755,00	8 308 136
3.	Zadania zlecane fundacjom i organizacjom pozarządowym	396 000,00	100 000,00	496 000,00
4.	Obsługa zadań PFRON (2,5% od limitu)	243 379,00	0,00	243 379,00
5.	Wyrównywanie szans osób niepełnosprawnych	0,00	238 444,00	238 444,00
	SUMA:	9 978 527,00	445 199,00	**10 423 726,00**

Opracowanie własne: Departament Spraw Społecznych, Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego i Zdrowia, Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych

Szczegółowe opisy realizacji zadań, finansowanych zarówno ze środków PFRON jak i środków z budżetu województwa, zostały ujęte w poszczególnych celach szczegółowych i działaniach.

REALIZACJA SZCZEGÓŁOWYCH CELÓW PROGRAMU

CEL 1 Budowanie pozytywnych postaw społecznych w stosunku do osób niepełnosprawnych oraz pogłębianie wiedzy na temat ich potrzeb

DZIAŁANIE 1.1. Gromadzenie i analiza danych na temat potrzeb osób niepełnosprawnych

W I kwartale 2016 r. Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych wystąpił z prośbą o przekazanie danych z realizowanych zadań w zakresie rehabilitacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych. Pismo adresowane było do wszystkich powiatów województwa kujawsko-pomorskiego, Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, Wojewódzkiego Urzędu Pracy Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy oraz Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej. Na podstawie otrzymanych danych przygotowano sprawozdanie na potrzeby Regionalnego Programu na Rzecz Zatrudniania, które zostało przekazane do Wojewódzkiego Urzędu Pracy. Zebrane dane zostały ujęte także w informacji zbiorczej na temat działań podejmowanych na rzecz osób niepełnosprawnych w województwie kujawsko-pomorskim w 2016 r.

W 2016 r. Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych opracował łącznie **14 sprawozdań**, w tym:

- rzeczowo-finansowe z wykorzystania środków PFRON przez samorząd województwa,
- z wykonania budżetu,
- z pomocy publicznej i informacji o nieudzieleniu takiej pomocy,
- z realizacji programu współpracy z organizacjami pozarządowymi,
- z realizacji RPDZ do WUP,
- z realizacji programu wojewódzkiego, pn. „Równe szanse. Program działania na rzecz osób niepełnosprawnych do 2020 roku", które następnie jest przesyłane do Biura Pełnomocnika Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych,
- z realizacji uchwał Zarządu oraz Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego,
- na temat działań podjętych na rzecz realizacji Strategii rozwoju województwa (SRW) kujawsko-pomorskiego do roku 2020 – Plan modernizacji 2020+,
- z procedur związanych z zarządzaniem ryzykiem (na podstawie zarządzenia Marszałka Nr 45/2014 z dnia 17 września 2014 roku),

- roczne sprawozdanie z kontroli w zakresie zadań samorządu województwa realizowanych na podstawie ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 2046),
- z przebiegu wykonania planu finansowego zadań budżetowych,
- dot. monitorowania stanu wdrażania programu wojewódzkiego,
- z wykorzystania dotacji celowych z budżetu,
- z przyjmowania skarg i wniosków.

Z uwagi na wdrażanie nowozatrudnionych pracowników w Wydziale Integracji Osób Niepełnosprawnych, „Analiza działań podejmowanych na rzecz zatrudnienia osób niepełnosprawnych w województwie kujawsko-pomorskim w 2016 r." nie została sporządzona.

DZIAŁANIE 1.2 Prowadzenie kampanii informacyjnych na rzecz integracji osób niepełnosprawnych i przeciwdziałaniu ich dyskryminacji.

Województwo Kujawsko-Pomorskie organizuje kampanie informacyjne na rzecz integracji osób niepełnosprawnych w celu niwelowania negatywnych postaw wobec osób niepełnosprawnych, promowania ich wizerunku jako pełnoprawnych obywateli a także włączania osób z niepełnosprawnością do aktywnego życia społecznego.

Ze **środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych** dofinansowano **1** kampanię informacyjną, którą zrealizowano w ramach otwartego konkursu ofert 15 /2016.

W kampanii pn. **„Rok kolorowej skarpetki"** uczestniczyło około 300 osób, w tym niepełnosprawne dzieci i młodzież w wieku szkolnym z terenów Województwa Kujawsko-Pomorskiego. Celem zadania był wzrost świadomości i wiedzy na temat potrzeb i możliwości dzieci z Zespołem Downa, udział rodziców dzieci niepełnosprawnych w życiu społecznym województwa kujawsko-pomorskiego. Zdaniem organizatora zadanie przyczyniło się do zwiększenia integracji dzieci zdrowych z niepełnosprawnymi. Dostępność projektu w zakresie udziału w II Zlocie Rodzin Dzieci z Zespołem Downa gwarantowała równy dostęp osobom zamieszkującym teren województwa kujawsko-pomorskiego. Z informacji sprawozdawczej przekazanej przez organizatora większa liczba placówek edukacyjnych obchodziła dzień 21 marca jako święto osób z Zespołem Downa, przyczyniając się do wzrostu świadomości i wiedzy

na temat potrzeb i możliwości dzieci z Zespołem Downa. W ramach kampanii „Dzień Kolorowej Skarpetki" 279 osób wzięło udział w Zlocie Rodzin Dzieci z Zespołem Downa, 230 osób wzięło udział w warsztatach integracyjnych dla całej rodziny, wysłano 698 maili z materiałami na temat kampanii do szkół i przedszkoli, wysłano 149 newsletterów do rodziców w celu włączenia się w akcję integracji z osobami z ZD, wyemitowano spoty w stacjach radiowych: Radio PIK i Radio Eska.

RODZICIELSTWO BEZ BARIER

W 2016 r. samorząd województwa kontynuował finansowanie z **budżetu województwa** Kampanii Społeczno-Informacyjnej pn. **„Rodzicielstwo bez barier"** - pierwszego w kraju innowacyjnego zobrazowania faktu, że osoby niepełnosprawne ruchowo, niewidome czy niesłyszące są równoprawnymi matkami i ojcami.

Kampania rozpoczęła się w 2015 r. i została podzielona na 3 moduły: wystawa plansz zdjęciowych, spoty w TV oraz cykl reportaży i audycji radiowych. Wszystkie moduły kampanii ukazywały rodzicielstwo osób niepełnosprawnych w kategorii spełnienia, świadomych wyborów, a przede wszystkim zdolności i prawa do posiadania szczęśliwej rodziny, bo mniej sprawni fizycznie rodzice nie są niepełnosprawni w swej odpowiedzialności, czy miłości do dziecka.

Pierwszy moduł, czyli wystawa fotograficzna składała się z 25 plansz wraz z systemem wystawienniczym zewnętrznym, z których 24 ilustrowały sceny z życia kujawsko-pomorskich rodzin, w których przynajmniej jedno z rodziców boryka się z niepełnosprawnością. 25-ta plansza jest planszą opisową zawierającą krótki opis projektu w języku polskim, angielskim oraz w piśmie Braille'a. Każda z plansz ukazywała szczęśliwą rodzinę bo niepełnosprawność nie generuje barier w kwestii rodzicielstwa. Tu najważniejsza jest miłość, akceptacja i oddanie tworzące niezwykłą więź między dzieckiem a rodzicem. Inauguracja wystawy odbyła się w dniu 11 kwietnia 2016 r. w Toruniu w Centrum Kulturalno-Kongresowym Jordanki. W otwarciu wystawy brała udział Miss Polski na wózku 2015 Pani Katarzyna Kozioł. Od 20 kwietnia 2016 r. wystawa zaczęła swoją podróż po pięciu miastach województwa tj. Inowrocławiu, Włocławku, Ciechocinku, Grudziądzu i Bydgoszczy. Każde z wymienionych miast w dniu uroczystego otwarcia wystawy zaproponowało bezpłatną atrakcję dla osób z niepełnosprawnością, tym samym promując swój region. Ostatecznie wystawa powróciła do Torunia gdzie można było

zapoznać się z jej przesłaniem w dniach od 10 do 17 czerwca 2016 r. W trakcie otwarcia wystawy w danym mieście każdorazowo przedstawiciele Polskiego Związku Głuchych PZG Bydgoszcz aktywnie włączyli się w promocję kampanii i tłumaczeniem jej na język migowy. 4 plansze zostały skradzione podczas ekspozycji w Inowrocławiu, a jedna plansza doznała uszkodzeń na skutek wandalizmu.

Drugi moduł, to były dwa spoty telewizyjne z audio deskrypcją, przedstawiające z jednej strony problematykę niepełnosprawnej mamy w radzeniu sobie z macierzyństwem z drugiej zaś obawy niepełnosprawnych ojców. Emisja spotów odbyła się w telewizji regionalnej TVP 3 Bydgoszcz oraz za pośrednictwem portali społecznościowych.

Trzeci moduł, to był cykl reportaży i audycji radiowych w Radio PiK, w których zostały nagrane rozmowy m. in. z przedstawicielami Samorządu Województwa, lekarzami z różnych dziedzin jak również z osobami niepełnosprawnymi posiadającymi dzieci jak również planującymi założyć rodzinę. Łącznie zostało wyemitowanych 18 audycji w tym rozpoczynająca całą kampanię, podsumowująca oraz rozmowa z Marszałkiem Województwa Piotrem Całbeckim.

Kampania została zakończona konferencją podsumowującą, która odbyła się 2 grudnia 2016 r. Sali Sesyjnej im. Władysława Raczkiewicza Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego. W trakcie konferencji przedstawione zostały założenia i wyniki przeprowadzonej kampanii oraz podjęta została dyskusja na temat świadomości rodzicielstwa wśród osób z niepełnosprawnością. Można było posłuchać wykładu profesora dr. Bassam'a Aouil nt. „Seksualność a niepełnosprawność – Mity i prawda".

Kampania Społeczno-Informacyjna „Rodzicielstwo bez Barier" została nagrodzona w 2016 r. w konkursie Samorząd Równych Szans organizowanym przez Fundację Instytut Rozwoju Regionalnego w Krakowie. Jest to już czwarta nagroda i wyróżnienie w tym konkursie za podejmowane działania na rzecz osób z niepełnosprawnością – mieszkańców naszego regionu. Wcześniejsze wyróżnienie i nagrody to rok: 2009, 2010, 2013. Koszt wydatkowany na realizację konferencji podsumowującej kampanię wynosił **3 470,40 zł**. Całkowity koszt kampanii to **108 470, 40 zł,** na kwotę składają się wydatki przygotowawczego etapu kampanii z 2015 r. (kwota 105 000,00zł) oraz wspomniany koszt konferencji podsumowującej kampanię (kwota 3 740,40 zł).

Logo kampanii przedstawia osobę, rodzica na wózku - symbolizuje właśnie osobę która pomimo kłopotów z inwalidztwem jest szczęśliwym rodzicem, trzymającym na kolanach swoje ukochane dziecko, wznoszące do góry swoje ręce, w radości. Serce scalające dwoje kochających

się ludzi. Twórcą logo jest Firma Pryzmat ta sama, która przygotowała plansze. Na podstawie zawartego porozumienia zostały nieodpłatnie przeniesione autorskie prawa majątkowe do logotypu „Rodzicielstwo bez barier" na Województwo. Wyłączne prawo do posługiwania się logo oraz umieszczania go na swoich produktach ma Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

Rezultatem Kampanii było zwiększenie otwartości wobec praw osób niepełnosprawnych, przełamywanie społecznych barier mentalnych i stereotypów dotyczących rodzin z niepełnosprawnością, wzrost urodzeń dzieci wśród rodzin osób z niepełnosprawnością np. ruchową, uwrażliwienie otoczenia na rolę macierzyństwa wśród rodziców z niepełnosprawnością oraz zdiagnozowanie sytuacji kobiet z niepełnosprawnością decydujących się na dziecko lub posiadających już dzieci w zakresie wiedzy, obsługi dostępności placówek medycznych, edukacyjnych, korzystania ze świadczeń.

Tabela nr 4: Przebieg realizacji Kampanii Społeczno-Informacyjnej pn. „Rodzicielstwo bez barier"

L.p.	Moduły	Termin realizacji	Częstotliwość	Miejsce
1	Wystawa plansz zdjęciowych	11 kwietnia 2016 r.	1 dzień	Centrum Kulturalno-Kongresowe Jordanki w Toruniu
		20-27 kwietnia 2016 r.	8 dni	Teren Inowrocławskiego Parku Solankowego
		29 kwietnia-9 maja 2016 r.	10 dni	Rynek Miejski w Grudziądzu
		11-20 maja 2016 r.	10 dni	Plac przy Miejskim Centrum Kultury w Ciechocinku
		21 maja 2016 r.	1 dzień	koncert "Nie ma jak u mamy" - Aula UMK w Toruniu
		24 maja-1 czerwca 2016 r.	9 dni	Centrum Kultury "Browar B" we Włocławku
		3-9 czerwca 2016 r.	7 dni	Stary Rynek w Bydgoszczy
		10-17 czerwca 2016 r.	8 dni	Aleja Solidarności przy Muzeum Etnograficznym w Toruniu
2	Spoty telewizyjne	kwiecień 2016 r.	19.04 godz.7:58; 20:17	Emisja na antenie TVP3 Bydgoszcz

			20.04 godz. 21:25	
			21.04 godz. 7:57; 17:33	
			22.04 godz. 7:57	
			23.04 godz. 17:54	
			24.04 godz. 17:54	
			25.04 godz. 8:10	
			26.04 godz. 7:57	
		maj 2016 r.	02.05 godz. 7:58	
			03.05 godz. 18:55; 20:33	
			05.05 godz. 21:22	
			06.05 godz. 20:32	
			07.05 godz. 18:25	
			08.05 godz. 17:53	
			09.05 godz. 7:58	
			10.05 godz. 21:26	
		kwiecień - czerwiec 2016 r.	Liczba wyświetleń spotu: **18 200**	Facebook Urzędu Marszałkowskiego w Toruniu
			Liczba użytkowników, którzy zobaczyli film z postem: **69 841**	
		kwiecień - czerwiec 2016 r.	**365** wyświetleń	Podstrona "Rodzicielstwo bez barier"
		kwiecień - czerwiec 2016 r.	**759** wyświetleń (spot mam - **508**, spot ojców - **289**)	You Tube
3	Cykl reportaży i audycji radiowych w Radio PiK	marzec-maj 2016 r.	1 audycja	Materiał promocyjny
			4 audycje	Radiowy Klub Rodzica
			4 audycje	Magazyn na zdrowie
			1 emisja	Publicystyka
			1 rozmowa	Rozmowa dnia z Marszałkiem Województwa Kujawsko-Pomorskiego
			1 audycja	Popołudnie za nami

Opracowanie własne: Departament Spraw Społecznych, Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego i Zdrowia, Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych

Po zakończeniu Kampanii została przeprowadzona **ankieta**, która została utworzona przez pracowników Wydziału Integracji Osób Niepełnosprawnych, wśród placówek

współpracujących z osobami niepełnosprawnymi, jednostek samorządu terytorialnego, organizacji pozarządowych, rodzin biorących udział w kampanii, Radnych Województwa, Powiatowej i Wojewódzkiej Rady do Spraw Osób Niepełnosprawnych. Ankietę można było wypełnić elektronicznie, otrzymano 130 wypełnionych kwestionariuszy. Celem badania było uzyskanie informacji o zasięgu kampanii, formie przekazu i jakości modułów, a także podniesienie świadomości na temat rodzicielstwa wśród osób niepełnosprawnych, budowanie pozytywnych postaw społecznych oraz świadomości na temat macierzyństwa, potrzeb osób z niepełnosprawnością, stereotypów, zasadności przeprowadzania kampanii. Respondenci wskazywali przede wszystkim, że jest uzasadnione realizowanie podobnych kampanii na temat potrzeb osób niepełnosprawnych oraz, że takie przedsięwzięcia mają wpływ na stereotypy dotyczące osób niepełnosprawnych. Większość badanych również uważa, że realizacja kampanii podniosła ich świadomość na temat potrzeb osób z niepełnosprawnością, jak również wpłynęła pozytywnie na budowanie pozytywnych postaw społecznych. Respondenci, którzy brali udział w badaniu to przede wszystkim kobiety nie posiadające orzeczenia o stopniu niepełnosprawności, w wieku od 31 do 50 lat, z wykształceniem wyższym, pracujące oraz posiadające dzieci, mieszkające na wsi lub w małych miastach do 50 tys. mieszkańców, czyli kampania dotarła do małych miejscowości. Wzór formularza znajduje się na końcu sprawozdania, stanowi załącznik do niniejszego sprawozdania.

Kampania cieszyła się bardzo dobrym odbiorem rodziców biorących udział w przedsięwzięciu. Przy otwarciu wystaw uczestniczyli parlamentarzyści, samorządowcy, organizacje pozarządowe, rodziny i ich przyjaciele. Szczególne podziękowania należą się rodzicom, którzy się włączyli w kampanię, ale także wszystkim innym osobom, które były zaangażowane w realizację „Rodzicielstwa bez barier". Ogromne podziękowania dla osób, które umieszczały na swoich portalach informację o kampanii, co sprawiło, że miała ona większy zasięg.

Więcej informacji na temat Kampanii „Rodzicielstwo bez barier" na stronie http://niepelnosprawni.kujawsko-pomorskie.pl w zakładce Rodzicielstwo bez barier.

Tabela nr 5: Zbiorcze zestawienie kampanii – Prowadzenie kampanii informacyjnych na rzecz integracji osób niepełnosprawnych i przeciwdziałaniu ich dyskryminacji

L.p.	Nr umowy	Podmiot	Nazwa zadania	Termin realizacji	Wartość dotacji PFRON	Wartość dotacji Budżet woje wódz twa
1	SZ-II. 614.5.38. 616.24.2016	Fundacja Profesora Ciekawskiego	„Rok kolorowej skarpetki"	01.02.2016 - 12.12.2016 r.	10 000,00	0,00
3	UM-SZ. 273.4.516.2015 UM-SZ. 273.4.524.2015 UM-SZ. 273.4.538.2015	Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych	Konferencja podsumowująca „Rodzicielstwo bez barier"	2015-2016	0,00	3 470,40
				Razem	**10 000,00**	**3 470,40**
				Ogółem	**13 470,40**	

Opracowanie własne: Departament Spraw Społecznych, Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego i Zdrowia, Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych

DZIAŁANIE 1.3 Opracowanie lub wydanie publikacji, wydawnictw ciągłych oraz wydawnictw zwartych dotyczących problematyki osób niepełnosprawnych, stanowiących zamkniętą całość, w tym na nośnikach elektromagnetycznych i elektronicznych.

W 2016 r. Samorząd Województwa ogłosił w ramach otwartego konkursu ofert nr 15/2016 konkurs na zadanie opracowanie lub wydanie publikacji, wydawnictw ciągłych oraz wydawnictw zwartych dotyczących problematyki osób niepełnosprawnych, stanowiących zamkniętą całość, w tym na nośnikach elektromagnetycznych i elektronicznych. Żadna oferta od organizacji pozarządowych nie wpłynęła na to zadanie.

DZIAŁANIE 1.4 Wspieranie organizacji pozarządowych w zakresie prawidłowego przygotowania projektów dotyczących zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej w ramach otwartych konkursów ofert

W 2016 r. organizacje pozarządowe miały możliwość skorzystania z usług dotyczących wspierania organizacji zarówno w zakresie finansowym jak i niefinansowym. W ramach pomocy niefinansowej w Wydziale Integracji Osób Niepełnosprawnych prowadzono szeroko rozumiany mentoring w zakresie pomocy merytorycznej dotyczącej rehabilitacji zawodowej, społecznej

i leczniczej osób z niepełnosprawnościami. Pracownicy udzielali porad osobiście, telefonicznie oraz pocztą tradycyjną i elektroniczną w zakresie przygotowania ofert, rozliczania projektów związanych z realizacją zadań publicznych, doradztwa z zakresu prawa i rachunkowości niezbędnych do realizacji umów, przygotowania korekt harmonogramu rzeczowego oraz finansowego zadań oraz przygotowywania wszelkich niezbędnych dokumentów.

Przygotowywano również **12 opinii** dotyczących przedsięwzięć podejmowanych przez organizacje pozarządowe pod kątem objęcia ich honorowym patronatem Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

W priorytety i cele programu wojewódzkiego pt. „Równe szanse. Program działania na rzecz osób niepełnosprawnych do 2020 r." wpisuje się roczny oraz wieloletni „Program współpracy samorządu województwa kujawsko-pomorskiego z organizacjami pozarządowymi na rok 2016", którego założenia były realizowane m.in. w oparciu o art. 35 ust. 1 pkt. 8 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2016 r., poz. 2046)

W zakresie finansowym, w roku 2016, Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego ogłosił **2 otwarte konkursy ofert: nr 15/2016 i nr 17/2016** na działania związane z rehabilitacją społeczną i zawodową osób niepełnosprawnych. Konkurs nr **15/2016** finansowany był ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych będących w dyspozycji Województwa Kujawsko-Pomorskiego, a konkurs nr **17/2016** finansowany był ze środków budżetu.

Zadania zlecane finansowane ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych

Zakres zadań z ww. rozporządzenia realizowany był w ramach otwartego konkursu ofert nr **15/2016** i został określony w regulaminie konkursu, który został przyjęty uchwałą Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego Nr 51/1855/15 z dnia 16 grudnia 2015 r. w sprawie ogłoszenia otwartego konkursu ofert nr 15/2016 na wykonywanie zadań publicznych (...) związanych z realizacją zadań Samorządu Województwa w 2016 roku ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych pod nazwą „Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych". Na ten cel Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego w 2016 r. przeznaczył **środki Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych** w wysokości **396 000,00 zł**.

Rozstrzygnięcie otwartego konkursu ofert nr 15/2016 na wykonywanie zadań publicznych związanych z realizacją zadań Samorządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego w 2016 r. ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych przyjęto uchwałą Nr 14/440/16 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 6 kwietnia 2016 r., uchwały zmieniające: Nr 24/874/16 z dnia 15 czerwca 2016 r oraz Nr 43/1681/16 z 2 listopada 2016r.

Łącznie w konkursie ofert **15/2016 zostały złożone 54 oferty, z których 34 oferty spełniły** wymagania formalne i merytoryczne otrzymując dofinansowanie. Zadania te realizowane były przez **33 organizacje pozarządowe** w tym **1 kościelną jednostkę organizacyjną**. Szczegółowe informacje zostały ujęte w **tabeli nr 6**.

Tabela nr 6: Podział na podmioty składające wnioski w otwarty konkurs ofert nr 15/2016 „Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych"

Numer i nazwa otwartego konkursu ofert	**Konkurs nr 15/2016 „Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych"**		
	Organizacje pozarządowe	Podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 pkt. 1 ustawy o dz. poż. publ. i o wolontariacie oraz pozostałe jednostki niezaliczone do sektora finansów publ.	Łącznie wszystkie podmioty
Liczba złożonych projektów	53	1	54
Liczba projektów wybranych do realizacji	33	1	34
Liczba podmiotów, które zrealizowały projekty	32	1	33
Wysokość przyznanych środków w zł	372 000,00	24 000,00	396 000,00
Wysokość wykorzystanych środków w zł	371 620,68	24 000,00	395 620,68
Wysokość wkładu finansowego wniesionego przez projektodawców	155 543,18	8 000,00	163 543,18
Wysokość wkładu osobowego wniesionego przez projektodawców	30 521,30	7 200,00	37 721,30

Opracowanie własne: Departament Spraw Społecznych, Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego i Zdrowia, Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych

Ostatecznie, w ramach konkursu, zrealizowano 33 projekty na rzecz rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych, w tym:

1) **1 projekt** obejmujący prowadzenie kampanii informacyjnych na rzecz integracji osób niepełnosprawnych i przeciwdziałaniu ich dyskryminacji;
2) **12 projektów** obejmujących organizowanie lokalnych, regionalnych i ogólnopolskich imprez kulturalnych, sportowych, turystycznych i rekreacyjnych dla osób niepełnosprawnych wspierających ich aktywność w tych dziedzinach;
3) **10 projektów** obejmujących prowadzenie grupowych i indywidualnych zajęć, które mają na celu nabywanie, rozwijanie i podtrzymywanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego funkcjonowania osób niepełnosprawnych oraz rozwijają umiejętności sprawnego komunikowania się z otoczeniem osób z uszkodzeniem słuchu, mowy z autyzmem i niepełnosprawnością intelektualną;
4) **4 projekty** obejmujące organizowanie i prowadzenie szkoleń, kursów, warsztatów, grup środowiskowego wsparcia oraz zespołów aktywności społecznej dla osób niepełnosprawnych- aktywizujących zawodowo i społecznie te osoby;
5) **3 projekty** obejmujące organizowanie i prowadzenie szkoleń, kursów i warsztatów dla członków rodzin osób niepełnosprawnych, opiekunów, kadry i wolontariuszy bezpośrednio zaangażowanych w procesy rehabilitacji zawodowej lub społecznej osób niepełnosprawnych w najbliższym środowisku i społeczności lokalnej, zwiększania ich aktywności życiowej i zaradności osobistej oraz niezależności ekonomiczne, podnoszenia umiejętności pracy z osobami niepełnosprawnymi w tym sprawowania nad nimi opieki i udzielania pomocy w procesie ich rehabilitacji;
6) **3 projekty** obejmujące prowadzenie poradnictwa psychologicznego, społeczno-prawnego oraz udzielanie informacji na temat przysługujących uprawnień, dostępnych usług, sprzętu rehabilitacyjnego i pomocy technicznej dla osób niepełnosprawnych;

Ogółem przekazano organizacjom kwotę w wysokości **396 000,00 zł**, wydatkowano 395 620,68 zł, zwrócono niewykorzystaną kwotę **379,32 zł**.

W zadaniach wzięły udział **3 184 osoby**, w tym **2 385** osoby niepełnosprawne, wśród nich **1 982 dorosłych osób niepełnosprawnych**, **403 dzieci niepełnosprawnych** oraz **799 osoby pełnosprawne** (rodzice, opiekunowie i wolontariusze).

Fundacja „Jedyna Taka" zrezygnowała z realizacji zadania i zwróciła przyznane środki dofinansowania w wysokości 40 000,00 zł oraz karę 400 zł na konto Urzędu, co było zgodne z

zawartą umową. Środki oddane przekazano na realizację innego zadania a karę zwrócono do PFRON.

Zadania zlecane finansowane ze środków budżetu Województwa Kujawsko-Pomorskiego

Na podstawie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2016 r., poz.1817 z późn.zm.) Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego ogłosił otwarty konkurs ofert nr **17/2016** na wykonywanie zadań publicznych związanych z realizacją zadań Samorządu Województwa w 2016 roku w zakresie działalności na rzecz osób niepełnosprawnych, pod nazwą „Wspieranie dostępu dzieci do wczesnej wielospecjalistycznej interwencji w niepełnosprawność". Koszt realizacji tych zadań sfinansowano z budżetu województwa w 2016 roku w wysokości **100 000,00 zł**. Z dofinansowania w ramach otwartego konkursu ofert nr 17/2016 skorzystało **łącznie 200 dzieci niepełnosprawnych lub zagrożonych niepełnosprawnością i wsparciem objęto 160 rodziców tych dzieci**. Więcej informacji na temat realizacji tego konkursu znajduje się w opisie celu 6, działanie 6.3 strona 78.

Tabela nr 7: Realizacja zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej w ramach otwartych konkursów ofert

L.p.	Numer i nazwa konkursu	Ilość złożonych projektów	Ilość zrealizowanych projektów	Liczba niepełnosprawnych beneficjentów projektów	Wysokość przyznanych środków zł
1	**Konkurs ofert nr 15/2016** pn. „Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych" (środki PFRON) **Rozdział: 85324**	54	33	2 516	**396 000,00**
2	**Konkurs ofert nr 17/2016** pn. „Wspieranie dostępu dzieci i młodzieży do wczesnej wielospecjalistycznej interwencji w niepełnosprawność" (środki budżetu Województwa) **Rozdział: 85395**	18	14	200	**100 000,00**
Łącznie		**72**	**47**	**2 716**	**496 000,00**

Opracowanie własne: Departament Spraw Społecznych, Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego i Zdrowia, Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych

DZIAŁANIE 1.5 Zlecanie fundacjom i organizacjom pozarządowym zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej z pominięciem otwartego konkursu ofert.

W 2016 roku realizowano zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej realizowano wyłącznie w ramach otwartych konkursów ofert.

DZIAŁANIE 1.6. Promowanie aktywności osób niepełnosprawnych w różnych dziedzinach życia społecznego i zawodowego

Zadania finansowane ze środków PFRON

W 2016 r. Samorząd Województwa ogłosił w ramach otwartego konkursu ofert nr 15/2016 konkurs na zadanie promowanie aktywności osób niepełnosprawnych w różnych dziedzinach życia społecznego i zawodowego. Żadna oferta od organizacji pozarządowych nie wpłynęła na to zadanie

Zadania finansowane ze środków budżetu Województwa Kujawsko-Pomorskiego

W ramach tego zadania prowadzone były działania służące promowaniu osób z niepełnosprawnością jako osób aktywnych zarówno w życiu społecznym, jak i zawodowym. Realizacja zadania bezpośrednio przyczyniła się do przełamywania barier społecznych, mentalnych i stereotypów dotyczących osób niepełnosprawnych. Samorząd Województwa przekazał na ich realizację ze środków budżetu województwa kwotę **w wysokości 178 535,00zł,** wydatkowano **178 478,29 zł.**

Jednym z przykładów jest po raz szósty zrealizowany projekt pn. **„Majówka z kulturą i sztuką"**. Projekt wiąże się z obchodzonym corocznie 5 maja Europejskim Dniem Walki z Dyskryminacją Osób Niepełnosprawnych, który w Polsce jest również Dniem Godności Osoby Niepełnosprawnych Intelektualnie. W tym dniu wyrażany jest sprzeciw wobec dyskryminacji osób z niepełnosprawnością w pracy, w społeczeństwie, w urzędach i instytucjach państwowych oraz w życiu codziennym. Projekt został zrealizowany w oparciu postanowienia **Konwencji ONZ** o prawach osób niepełnosprawnych w zakresie m.in. dostępności i uczestnictwa w życiu kulturalnym, rekreacji itp., gwarantujących możliwość dostępu do usług w tym zakresie.

Głównym celem „Majówki z kulturą i sztuką" była możliwość **bezpłatnego** skorzystania z oferty przygotowanej przez ośrodki kulturalne w województwie kujawsko-pomorskim. Pośrednim celem było także promowanie obiektów przystosowanych dla osób (nie)pełnosprawnych. Do projektu przystąpiły 32 instytucje kultury z całego regionu.

Tabela nr 8 przedstawia zbiorcze zestawienie zadań promujących aktywność osób niepełnosprawnych w różnych dziedzinach życia społecznego i zawodowego finansowanych ze środków budżetu województwa, a których realizatorem był Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych oraz inne podmioty w regionie kujawsko-pomorskim.

Tabela nr 8: Projekty promujące aktywność osób niepełnosprawnych w różnych dziedzinach życia społecznego i zawodowego finansowane ze środków budżetu województwa

L.p.	Nazwa działania	Kwota wydatkowana ze środków budżetu województwa	Efekty realizacji zadania
1	Wystawa prac twórczości osób niepełnosprawnych „My też potrafimy" Zadanie realizowane przez Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych w Departamencie Spraw Społecznych i Zdrowia	**17 945,79 zł**	Autorami własnoręcznie wykonanych prac byli uczestnicy z niepełnosprawnością **74 placówek** działających na terenie województwa kujawsko-pomorskiego m. in. warsztatów terapii zajęciowej, mieszkańcy domów pomocy społecznej, pracownicy zakładów aktywności zawodowej oraz uczniowie szkół specjalnych. Jednostki te prowadzone są głównie przez organizacje pozarządowe. Wystawa promująca aktywność osób niepełnosprawnych odbyła się w Urzędzie Marszałkowskim w dniu 21.03.2016 i 02.12.2016, była otwarta dla wszystkich zainteresowanych. Dzięki różnym działaniom podejmowanym w ramach szeroko pojętej sztuki osoby z niepełnosprawnością mogą wyjść poza swoje ograniczenia i doświadczyć radości, zadowolenia i satysfakcji płynących z wykonania pracy, jaką jest powstałe dzieło. Niezwykłe w odbiorze twórczości tych osób jest to, że dzieła stworzone przez artystów niepełnosprawnych zaskakują pięknem wyrazu, są niezwykle ekspresyjne, zachwycają kolorami i różnorodnymi technikami plastycznymi. Wystawy wpisują się w cele wojewódzkiego programu pn. „Równe Szanse. Program Działania Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych Do 2020 Roku" m.in. budowanie pozytywnych

			postaw społecznych w stosunku do osób niepełnosprawnych oraz pogłębianie wiedzy na temat ich potrzeb i promowanie aktywności osób z niepełnosprawnością w różnych dziedzinach życia społecznego i zawodowego.
2	„Majówka z kulturą i sztuką 2016" Zadanie realizowane przez Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych w Departamencie Spraw Społecznych i Zdrowia	**835,00 zł**	Warsztaty plastyczne, zajęcia integracyjne, koncerty, galerie, wydarzenia plenerowe, wystawy oraz pokazy – 32 instytucje kultury z całego regionu przygotowały blisko 89 spotkań i wydarzeń w ramach organizowanego z myślą o osobach niepełnosprawnych projektu „Majówka z kulturą i sztuką".
3	II Wojewódzki Dzień Godności Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną „Z uśmiechem przez świat – podróż w rytm Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych - 5 maja 2016 r."	**3 997,50 zł**	Zespół Szkół Nr 6 w Toruniu, Szkoła Podstawowa Specjalna Nr 19 im. bł. ks. S. W. Frelichowskiego i Gimnazjum Specjalne Nr 19 im. bł. ks. S. W. Frelichowskiego we współpracy z Samorządem Województwa zorganizowali II Wojewódzki Dzień Godności Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną „Z uśmiechem przez świat – podróż w rytm Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych - 5 maja 2016 r." Uczestnikami wydarzenia byli uczniowie ośmiu placówek szkolnictwa specjalnego z województwa kujawsko-pomorskiego. Podczas uroczystości uczniowie prezentowali filmy i zdjęcia, które wykonali zapoznając się z Konwencją ONZ o Prawach Osób Niepełnosprawnych.
4	Wyjazd „Amazonek" do Wadowic i Częstochowy na XIX Ogólnopolską Pielgrzymkę Amazonek	**3 000,00 zł**	Toruńskie Stowarzyszenie „Amazonki" we współpracy z Samorządem Województwa zorganizowało wyjazd 48 „Amazonek" do Wadowic i Częstochowy na XIX Ogólnopolską Pielgrzymkę Amazonek. Wyjazd odbył się w dniach od 30 września do 1 października 2016 r. Celem wyjazdu było wzajemne wspieranie się psychofizyczne i aktywizacja, która przyczyniła się do aktywności społecznej.
5	Zimowy piknik integracyjny, odwiedziny Św. Mikołaja, integracyjna Wigilia Bożonarodzeniowa, zabawa karnawałowa połączona z balem przebierańców, dwudniowe integracyjne zmagania sportowe	**37 700,00 zł**	W ramach współpracy między Zgromadzeniem Sióstr Miłosierdzia Św. Elżbiety Prowincja Toruńska, prowadzącym Dom Pomocy Społecznej w Kamieniu Krajeńskim a Samorządem Województwa Kujawsko-Pomorskiego w Toruniu zostały zorganizowane: zimowy piknik integracyjny, odwiedziny Św.

			Mikołaja, integracyjna Wigilia Bożonarodzeniowa, zabawa karnawałowa połączona z balem przebierańców, dwudniowe integracyjne zmagania sportowe. Realizatorem zadania był Dom Pomocy Społecznej dla Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej Intelektualnie w Kamieniu Krajeńskim przy ul. Dworcowej 1, 89-430 Kamień Krajeński. Zadaniem zostało objętych **90 dzieci i młodzieży**.
6	Spotkanie Wigilijne, zabawa Sylwestrowa, zabawa karnawałowa, impreza z okazji walentynek i zakończenia karnawału	**55 000,00 zł**	W ramach współpracy między Zgromadzeniem Sióstr Miłosierdzia Św. Wincentego a Paulo Prowincja Chełmińsko-Poznańska z siedzibą przy ul. Dominikańskiej 40 w Chełmnie, prowadzącym Dom Pomocy Społecznej w Chełmnie a Samorządem Województwa Kujawsko-Pomorskiego w Toruniu zostały zorganizowane dla **110 mieszkańców i 20 opiekunów**: Wieczerza Wigilijna, spotkanie Sylwestrowe, zabawa karnawałowa, impreza z okazji walentynek. W rezultacie mieszkańcy DPS nauczyli się wspólnie przygotowywać tradycyjne potrawy wigilijne, np. świąteczne pierniki. Wspólnie wykonano dekoracje bożonarodzeniowe, uczestniczy nauczyli się, jak spędzać Święta. Podczas spotkania Wigilijnego odbyła się integracja międzypokoleniowa. Mieszkańcy DPS poprzez zabawę sylwestrową, zabawy karnawałowe czy walentynkowe oderwali się od zwykłej, czasami trudnej rzeczywistości pozbawionej jakiejkolwiek radości. Przygotowania do zabaw nauczyły uczestników, jak można zagospodarować wolny czas. Imprezy tego typu według organizatorów pozwoliły mieszkańcom DPS na zacieśnienie więzi i lepsze komunikowanie się z otoczeniem.
7	Organizacja przedsięwzięć w okresie jesienno-świątecznym dla mieszkańców DPS	**30 000,00 zł**	W ramach współpracy między Zgromadzeniem Sióstr Św. Elżbiety Prowincja Toruńska, prowadzącym Dom Pomocy Społecznej dla Dzieci i Młodzież Niepełnosprawnych Intelektualnie w Grabiu, 87-700 Aleksandrów Kujawski, a Samorządem Województwa Kujawsko-Pomorskiego w Toruniu zostały zorganizowane przedsięwzięcia w czasie jesienno-świątecznym dla podopiecznych DPS w Grabiu w tym:

			wizyta objazdowego kina oraz teatru; odwiedziny Mikołaja; świąteczne spotkanie z rodzinami; wyjazd do lasu w celu spędzenia aktywnie czasu na zabawach i grach ruchowych; zabawa andrzejkowa i sylwestrowo-noworoczna.
8	Organizacja Mikołaja 6 grudnia oraz Wigilii dla osób niepełnosprawnych	**30 000,00 zł**	W ramach współpracy między Domem Zakonnym Zgromadzenia Sióstr Albertynek Posługujących Ubogim a Samorządem Województwa Kujawsko-Pomorskiego w Toruniu zostały zorganizowane spotkanie Mikołajkowe oraz przygotowana Wieczerza Wigilijna dla **150 osób** niepełnosprawnych, w tym: wspólny obiad z okazji Św. Mikołaja, upominki od Mikołaja, dekoracja sali, dekoracje Bożonarodzeniowe i ozdoby świąteczne, catering podczas Wigilii oraz upominki dla uczestników.
Razem		**178 478,29 zł**	

Opracowanie własne: Departament Spraw Społecznych, Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego i Zdrowia, Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych

Wykres nr 3: Kwota wydatkowana ze środków budżetu województwa projekty promujące aktywność osób niepełnosprawnych w różnych dziedzinach życia społecznego i zawodowego

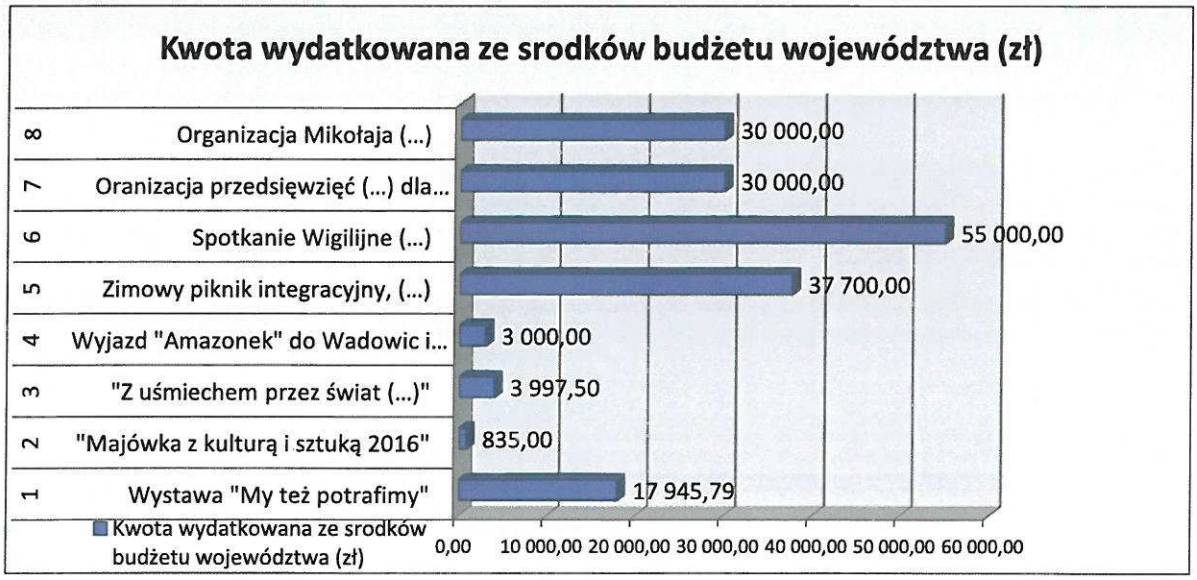

Opracowanie własne: Departament Spraw Społecznych, Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego i Zdrowia, Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych

Uroczysta Sesje Sejmiku Osób Niepełnosprawnych

Sesje Sejmiku Osób Niepełnosprawnych odbywają się corocznie. Pierwsza odbyła się w 2007 roku. Do tej pory złożono **66** interpelacji. Inicjatorem i współorganizatorem Sesji jest

Liga Kobiet Polskich Oddział Wojewódzki w Bydgoszczy. W roku 2016 po raz pierwszy do współpracy włączyli się: Stowarzyszenie Akcja Zdrowie i Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w Toruniu. Sesja odbyła się 8 grudnia, w Urzędzie Marszałkowskim WK-P w Toruniu, w Sali Sesyjnej im. W. Raczkiewicza.

W roku 2015 złożono 7 interpelacji, które zostały rozpatrzone w 2016 r. (**Tabela nr 9**), a w roku 2016 9 interpelacji, które szczegółowo opisane zostały w **tabeli nr 10**. Złożone interpelacje zostaną rozpatrzone w 2017 roku. Interpelacje złożone w 2015 r. zostały przekazane do rozpatrzenia różnym podmiotom w/g właściwości.

Tabela nr 9: Interpelacje złożone w 2015 r. i rozpatrzone w 2016 r.

L.p.	Przedmiot interpelacji	Sposób interwencji
1	Aleksandra Czapiewska – reprezentująca Stowarzyszenie Rodziców Dzieci Specjalnej Troski w Tucholi – interpelacja dotyczyła aktualnych problemów i utrudnień związanych z przyznaniem dodatkowych środków PFRON na realizację zadań z zakresu rehabilitacji osób niepełnosprawnych w kontekście przekazania dodatkowych środków na działalność WTZ (zwiększony algorytm na realizację zadań z zakresu rehabilitacji społecznej należących do kompetencji samorządów powiatowych nie rozwiąże w pełni problemów finansowych, ale może wspomóc bieżące działania WTZ);	Zarząd Powiatu Tucholskiego przekazał informację Przewodniczącemu Sejmiku, że rygorystyczne przepisy określające algorytm przekazywanych środków na WTZ uniemożliwiają przekazanie zwiększonych środków PFRON w roku 2015 r. Stanowisko Zarządu Powiatu jest zbieżne ze stanowiskiem wyrażonym przez kontrolującą powiat Regionalną Izbą Obrachunkową w Bydgoszczy, która wskazuje, że nie istnieje podstawa prawna do zwiększenia środków na funkcjonowanie WTZ ponad kwotę 14 796 zł na jednego uczestnika. Zwiększone środki otrzymane z PFRON wynikające z algorytmu mogą być natomiast przeznaczone na inne zadania Powiatu dotyczące rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych, zgodnie z § 2 pkt 2 rozporządzenia. Zarząd Powiatu wystosował pisma o zajęcie stanowiska w powyższej sprawie, ze wskazaniem rozważenia możliwości zmiany § 5 ust. 3 rozporządzenia Rady Ministrów poprzez dodanie odrębnego paragrafu lub ustępu, który w swej treści umożliwiłby powiatowi w 2015 r. i w latach następnych przekazanie większej kwoty na dofinansowanie WTZ lub też np. poprzez zmianę kwoty w rozporządzeniu na dofinansowanie kosztów rocznego pobytu jednego uczestnika w WTZ. Pisma zostały wysłane do następujących instytucji i osób: Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej Biuro Pełnomocnika Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych w Warszawie, Ewa Kopacz – premier Rzeczypospolitej Polskiej, Tomasz Latos – poseł na Sejm RP, Piotr Król-

		poseł na Sejm RP, Andrzej Kobiak – senator RP, Paweł Olszewski- poseł na Sejm RP, Teresa Piotrowska – poseł na Sejm RP. W dniu 1 stycznia 2016 r. weszło w życie rozporządzenie zmieniające rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2015 r. w sprawie algorytmu przekazywania środków PFRON samorządom wojewódzkim i powiatowym (Dz. U. z 2015 r., poz. 2265). Celem tego rozporządzenia jest zwiększenie wysokości dofinansowania kosztów rocznego pobytu jednego uczestnika w WTZ. Kwota na dofinansowanie kosztów rocznego pobytu jednego uczestnika warsztatu ze środków PFRON ulega zwiększeniu z kwoty 14 796 zł do kwoty 15 996 zł. Zmiana rozporządzenia umożliwia zwiększenie środków finansowych w budżecie powiatu w roku 2016 na działanie WTZ w Tucholi.
2	Karolina Tułodziecka – reprezentująca Towarzystwo Rodziców Specjalnej Troski w Brodnicy – dotyczyła poprawy kondycji warsztatów terapii zajęciowej poprzez zmianę przepisów prawnych w zakresie możliwości i zasad wykorzystania środków finansowych uzyskanych z prowadzonych przez uczestników wtz działań statutowych (opracowanie katalogu wydatków określających przeznaczenie środków finansowych uzyskanych ze sprzedaży prac uczestników);	Przewodniczący Sejmiku skierował interpelację do Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, która powiadomiła, że planowane jest rozpoczęcie dyskusji nad rolą WTZ, stawianymi przed nimi zadaniami oraz o zasadach i wysokości ich finansowania. Dyskusja ta nie może pomijać całego kontekstu zadań PFRON. Do dyskusji zostaną zaproszeni przedstawiciele WTZ, realizatorzy wsparcia oraz środowiska działające na rzecz osób niepełnosprawnych.
3	Anna Lewandowska – reprezentująca Kujawsko-Pomorski Oddział Wojewódzki Ligi Kobiet Polskich w Bydgoszczy – dotyczyła spowodowania, aby Zespoły do Spraw Orzekania o Stopniu	Przewodniczący Sejmiku skierował interpelację do Pełnomocnika Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych, który wyjaśnił, że w aktualnym stanie prawnym zasady orzekania o stopniu niepełnosprawności oraz kryteria

	Niepełnosprawności w wydawanych orzeczeniach o niepełnosprawności wskazywały przy upośledzeniu umysłowym współistniejącym z chorobą psychiczną wszystkie przyczyny niepełnosprawności;	kwalifikowania do stopnia niepełnosprawności regulują przepisy ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji (...) (Dz. U. z 2011r. Nr 127, poz. 721, z późn.zm.) oraz rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 lipca 2003 r. w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności (j. t. Dz. U. z 2015 r., poz. 1110). Zgodnie z art. 2 pkt 10 ustawy o rehabilitacji (...) niepełnosprawność oznacza trwałą lub okresową niezdolność do wypełniania ról społecznych z powodu stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu, w szczególności powodującą niezdolność do pracy. Pojęcie niepełnosprawność obejmuje więc kategorię zdolności do pełnienia przez człowieka ról społecznych – adekwatnie do wieku. Zachodzi bowiem zależność pomiędzy ograniczeniem zdolności do realizacji oczekiwań, funkcji, zachowań i postaw wynikających z zajmowanej pozycji społecznej w różnych grupach społecznych a niepełnosprawnością. Biuro Pełnomocnika Rządu, informuje, iż zgodnie z treścią § 32 ust. 1 pkt 1 i 2 rozporządzenia w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności przy kwalifikowaniu do znacznego, umiarkowanego i lekkiego stopnia niepełnosprawności bierze się pod uwagę zakres naruszania sprawności organizmu spowodowany przez: upośledzenie umysłowe począwszy od upośledzenia w stopniu umiarkowanym, choroby psychiczne, w tym: zaburzenia psychotyczne, zaburzenia nastroju począwszy od zaburzeń o umiarkowanym stopniu nasilenia, utrwalone zaburzenia lękowe o znacznym stopniu nasilenia.

		Wskazano również, że nie ma jednoznacznych kryteriów kwalifikujących daną jednostkę chorobową do określonego stopnia niepełnosprawności, co wynika z faktu, iż każdy przypadek jest indywidualny i każdorazowo musi on być rozpatrzony po wnikliwej analizie dokumentacji medycznej, przeprowadzeniu badania przedmiotowego oraz jeżeli istnieją przesłanki medyczne po uzupełnieniu dokumentacji medycznej o wyniki badań dodatkowych oraz konsultacje specjalistyczne. Ocena stanu zdrowia nie jest jedynym wyznacznikiem niepełnosprawności – orzecznictwo o niepełnosprawności uwzględnia zarówno fizyczne, psychiczne jak i społeczne aspekty funkcjonowania człowieka. Przyjęte zasady orzekania oznaczają, że orzekanie o niepełnosprawności mają charakter kompleksowy. Orzekanie o niepełnosprawności nie jest oceną stanu zdrowia osoby orzekanej, ale oceną ograniczeń w możliwości jej funkcjonowania w życiu społecznym i zawodowym – będących następstwem naruszenia sprawności organizmu. W kwestii symboli przyczyny niepełnosprawności Biuro Pełnomocnika Rządu wyjaśnia, iż zgodnie z treścią § 32 ust. 2 pkt 1 i 2 rozporządzenia w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności symbol przyczyny niepełnosprawności 01-U wskazuje, iż przyczyną niepełnosprawności jest upośledzenie umysłowe, zaś symbol 02-P wskazuje na choroby psychiczne jako przyczynę niepełnosprawności. Symbol przyczyny niepełnosprawności zawarty w orzeczeniu o stopniu niepełnosprawności odzwierciedla rozpoznanie uszkodzenia lub choroby, która niezależnie od przyczyny jej

		powstania powoduje zaburzenia funkcji organizmu oraz ograniczenia w wykonywaniu czynności życiowych i aktywności społecznej osoby zainteresowanej. Orzeczenie może zawierać więcej niż jeden symbol przyczyny niepełnosprawności, nie więcej niż trzy symbole schorzeń, które w porównywalnym stopniu wpływają na zaburzenie funkcji organizmu. Symbol przyczyny niepełnosprawności nie odzwierciedla chorób zdiagnozowanych u osoby orzekanej, a wyłącznie wskazuje na schorzenia, które niezależnie od siebie skutkują spełnianiem przesłanek tego samego stopnia niepełnosprawności. Biuro Pełnomocnika Rządu wskazuje również, że proces orzekania jest działaniem o charakterze autonomicznym ze względu na charakter podmiotu tego procesu, którym jest każdorazowo indywidualna osoba – co oznacza, iż każda osoba musi być traktowana indywidualnie, zaś zapewnieniu jego prawidłowości służy mechanizm instancyjnej kontroli wydawania orzeczeń polegający na weryfikacji orzeczeń przez organ wyższego stopnia. Nie jest zatem uprawnione porównywanie orzeczeń różnych osób w celu określenia ewentualnej nieprawidłowości ich wydania.
4	Dominik Łazarski – reprezentujący Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy nr 1 dla dzieci i Młodzieży Słabowidzącej i Niewidomej im. Louisa Braille'a w Bydgoszczy – dotyczyła dostosowania ronda Jagiellonów – na wysepkach tramwajowych brak zjazdu dla wózków do przejścia, wyposażenie schodów w przejściu podziemnym w platformę umożliwiającą osobom na wózkach bezpieczne korzystanie z przejścia,	Przewodniczący Sejmiku przekazał interpelację do Prezydenta Miasta Bydgoszczy, który wyjaśnił, że wprowadzenie wind, czy platform wiąże się z koniecznością przebudowy nie tylko przejść podziemnych, ale również całego ronda. Zejścia do tunelu w rejonie przystanków tramwajowych są zbyt wąskie, aby możliwy był montaż wind bez potrzeby ingerencji w istniejący układ drogowy. Przebudowa Ronda Jagiellonów, która będzie

	umieszczenie makiet dotykowych ze schematem przejścia;	obejmowała dostosowanie budowli do potrzeb osób niepełnosprawnych znajduje się w planach inwestycyjnych Miasta na przyszłe lata. Termin realizacji jest uzależniony od budowy Trasy Wschód-Zachód w Bydgoszczy. Opisywane poszerzenia wyjść z tuneli są możliwe kosztem redukcji pasów ruchu na ulicy Jagiellońskiej, to z kolei, bez zrealizowanej inwestycji trasy W-Z, wpłynęłoby negatywnie na płynność ruchu i przepustowość skrzyżowań w obszarze śródmieścia. Pracownicy Zarządu Dróg Miejskich planują wprowadzenie usprawnień dla osób niepełnosprawnych w sposób kompleksowy i spójny dla całego miasta. W tym celu zlecą przeprowadzenie analizy miejsc priorytetowych oraz przygotowanie wytycznych, które będą podstawą do wprowadzania opisywanych usprawnień.
5	Angelika Koślińska – reprezentująca Stowarzyszenie Rodziców Specjalnej Troski w Tucholi – w sprawie wyjaśnienia sytuacji dotyczącej zmiany przez lekarza orzecznika okresu ważności karty parkingowej do orzeczenia, które było na stałe, wprowadzenia jednolitego i jasnego systemu orzekania w zakresie funkcjonowania osób z niepełnosprawnością we wszystkich obszarach życia, przywrócenie możliwości pobrania wniosku o wydanie karty parkingowej przez inne osoby niż wnioskodawca;	Przewodniczący Sejmiku przekazał informację do Biura Pełnomocnika Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych, który przekazał, że udzielił zainteresowanej szczegółowych wyjaśnień w kwestiach poruszanych przez nią w piśmie. Z uwagi na fakt, że treść tego pisma zawiera dane o stanie zdrowia Pani Angeliki Koślińskiej, a więc dane sensytywne, zostało ono skierowane wyłącznie do zainteresowanej.
6	Katarzyna Wojtaszek – reprezentująca Fundację „Jedyna Taka" w Ciechocinku – dotyczyła dostępności dla osób niepełnosprawnych Parku Zdrojowego w Ciechocinku. Po remoncie nawierzchni alejek	Przewodniczący Sejmiku skierował interpelację do Pełnomocnika Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych.

	spacerowych (wymiana nawierzchni na kostkę granitową) ograniczono możliwość samodzielnego poruszania się osób na wózkach, o kulach lub w obuwiu na obcasie;	
7	Natalia Ofiara – reprezentująca Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy im. Janusza Korczaka w Toruniu – dotyczyła zlokalizowania siłowni zewnętrznej na terenie SOSW lub w pobliżu placówki;	Przewodniczący Sejmiku skierował interpelację do Prezydenta Miasta Torunia, który poinformował, że Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy im. J. Korczaka stanowi własność samorządu województwa. Gmina Miasta Torunia nie ma tytułu do sfinansowania na tym terenie siłowni. Poinformowano również, że Gmina Miasta Toruń w ramach inwestycji w infrastrukturę rekreacyjną planuje budowę siłowni zewnętrznej w okolicy przy ul. Hurynowicza.

Opracowanie własne: Departament Spraw Społecznych, Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego i Zdrowia, Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych

Tabela nr 10: Interpelacje złożone na Sesji Sejmiku Osób Niepełnosprawnych w 2016 r., do rozpatrzenia w 2017 r.

L.p.	Przedmiot interpelacji
1	Michał Rosiński – reprezentant Toruńskiego Klubu Sportu Osób Niepełnosprawnych – w sprawie utworzenia funkcji Pełnomocnika ds. Osób Niepełnosprawnych i Seniorów w Urzędzie Marszałkowskim;
2	Karolina Tułodzicka –reprezentująca Towarzystwo Rodziców Dzieci Specjalnej Troski w Brodnicy – w sprawie zwiększenia ilość usług rehabilitacyjnych dla osób niepełnosprawnych z dysfunkcją kręgosłupa, kończyn dolnych i górnych;
3	Lechosław Żukowski – reprezentant Towarzystwa Rodziców Dzieci Specjalnej Troski w Brodnicy – w sprawie uregulowania przepisów prawnych, możliwości zakupu ulgowych biletów miesięcznych dla osób niepełnosprawnych powyżej 24 roku życia;
4	Małgorzata Kubiak – w imieniu członków Stowarzyszenia Na Rzecz Dzieci Niepełnosprawnych „Na Przekór" – w sprawie zachowania biletów ulgowych na przejazd kolejką i autobusami dla osób niepełnosprawnych na dotychczasowym poziomie, przynajmniej na terenie województwa kujawsko-pomorskiego;
5	Lidia Rzymkowska – reprezentująca Warsztaty Terapii Zajęciowej „Nadzieja" prowadzone przez Ligę Kobiet Polskich – w sprawie utworzenia punktu wsparcia dla osób niepełnosprawnych, w których będzie można otrzymać informacje w zakresie rozwiązywania nurtujących osoby niepełnosprawne problemów;
6	Sylwia Kwasińska – reprezentująca Warsztat Terapii Zajęciowej przy Kujawsko-Pomorskim Centrum Kultury w Bydgoszczy ‚Biały Domek" – w sprawie zawarcia porozumienia w zakresie realizacji programu „Partnerstwo dla osób z niepełnosprawnościami". Rozpoczął się nowy okres programowania dla środków unijnych, w którym adresatami są także organizacje pozarządowe działające na rzecz osób niepełnosprawnych. Jednak brak możliwości finansowych na pokrycie przez nie udziału własnego jest barierą dla niektórych organizacji, uniemożliwiającą uczestnictwo w realizacji wielu projektów. PFRON uruchomił nowy program „Partnerstwo dla osób niepełnosprawnych", dzięki któremu zabezpieczony został konieczny w realizacji projektów ze środków unijnych, udział własny przedmiotowych organizacji;

7	Zbigniew Widawski - reprezentujący Ligę Kobiet Polskich Kujawsko-Pomorski Oddział Wojewódzki – w sprawie utworzenia w województwie kujawsko-pomorskim koalicji działającej na rzecz aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych ze szczególnym uwzględnieniem niepełnosprawności intelektualnej, całościowych zaburzeń rozwojowych, psychicznej i niepełnosprawności sprzężonej;
8	Edwarda Rosińska – reprezentująca Uczniowski Klub Sportowy „Tarpan" z Chełmna – w sprawie przesłania listu rekomendującego do Urzędów, Instytucji Państwowych i Samorządowych w województwie kujawsko-pomorskim, by przychyliły się do zapisów art. 79 kodeksu cywilnego bez uwiarygodniania podpisu osoby niepełnosprawnej aktem notarialnym. Absurdem dla Pani Rosińskiej jest wzywanie osób takich jak ona do przedkładania orzeczenia o niepełnosprawności;
9	Tomasz Przybicki – reprezentujący Towarzystwo Rodziców Dzieci Specjalnej Troski w Brodnicy oraz uczestnik Warsztatów Terapii Zajęciowej w Brodnicy – w sprawie podjęcia działań dotyczących zmiany przepisów prawnych: opracowanie katalogu wydatków określających przeznaczenie środków finansowych uzyskanych ze sprzedaży przez uczestników. Obecnie środki mogą być przeznaczone na integrację społeczną a mogłyby być wykorzystane np. na doposażenie, zakup materiałów do terapii, jak również na aktywizację zawodową niepełnosprawnych;

Opracowanie własne: Departament Spraw Społecznych, Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego i Zdrowia, Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych

DZIAŁANIE 1.7. Współpraca z Zespołami Opiniodawczo-Doradczymi oraz Wojewódzką Społeczną Radą ds. Osób Niepełnosprawnych

Obsługa Wojewódzkiej Społecznej Rady ds. Osób Niepełnosprawnych

Wojewódzka Społeczna Rada do Spraw Osób Niepełnosprawnych jest organem opiniodawczo-doradczym Marszałka Województwa, działającym na mocy art. 44a ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, powoływanym przez Marszałka spośród przedstawicieli działających na terenie Województwa organizacji pozarządowych, fundacji oraz przedstawicieli wojewody i jednostek samorządu terytorialnego (powiatów i gmin).

Do zadań Rady należy w szczególności:

1. inspirowanie przedsięwzięć zmierzających do:
   - integracji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych,
   - realizacji praw osób niepełnosprawnych.
2. opiniowanie projektów wojewódzkich programów działań na rzecz osób niepełnosprawnych,
3. ocena realizacji programów,
4. opiniowanie projektów uchwał i programów przyjmowanych przez sejmik województwa pod kątem ich skutków dla osób niepełnosprawnych.

Rada IV kadencji została powołana w dniu 25 września 2015 r. Decyzją nr 140/2015 Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego w sprawie powołania Wojewódzkiej Społecznej Rady do Spraw Osób Niepełnosprawnych, w następującym składzie:

1. **Aleksandra Poeplau** - Pełnomocnik Wojewody do Spraw Osób Niepełnosprawnych i Rodziny – przedstawiciel Wojewody Kujawsko-Pomorskiego;
2. **Marta Kowaliszyn** – Przewodnicząca Wąbrzeskiego Stowarzyszenia Pomocy Dzieciom Specjalnej Troski – przedstawiciel powiatów;
3. **Hanna Zielinska** – Pełnomocnik Starosty do Spraw Osób Niepełnosprawnych w Tucholi – przedstawiciel powiatów;
4. **Anna Kruczkowska** – Dyrektor Okręgu Kujawsko-Pomorskiego Polskiego Związku Niewidomych – przedstawiciel organizacji pozarządowych;
5. **Dorota Żabińska** – Prezes Zarządu Stowarzyszenia Hospicjum Światło w Toruniu – przedstawiciel organizacji pozarządowych;

6. **Andrzej Warot** – Przewodniczący Zarządu Związku Rodzin i Opiekunów Chorych Psychicznie „Polfamilia" – przedstawiciel organizacji pozarządowych;
7. **Krzysztof Kranz** – Menadżer Bydgoskiej Drużyny Rugby na Wózkach JOKERS – przedstawiciel organizacji pozarządowych.

Wojewódzka Rada składa się z 7 osób powoływanych spośród przedstawicieli działających na terenie Województwa organizacji pozarządowych, fundacji oraz przedstawicieli wojewody i jednostek samorządu terytorialnego (powiatów i gmin). Kadencja Rady trwa 4 lata.

W skład Prezydium Rady weszli:

1. Krzysztof Kranz – Przewodniczący Wojewódzkiej Społecznej Rady ds. Osób Niepełnosprawnych;
2. Hanna Zielinska – Wiceprzewodnicząca Wojewódzkiej Społecznej Rady ds. Osób Niepełnosprawnych;
3. Andrzej Warot – Sekretarz Wojewódzkiej Społecznej Rady ds. Osób Niepełnosprawnych.

Od 2016 roku obsługą Rady zajmuje się Biuro Komunikacji Społecznej w Wydziale Polityki Społecznej. W 2016 roku odbyły się dwa posiedzenia, jedno w I półroczu i drugie w II półroczu. Przedstawione zostało sprawozdanie z realizacji programu pn. „Równe szanse. Program działania na rzecz osób niepełnosprawnych". Przewodniczący Rady przedstawił założenia inicjatywy dotyczącej poszerzenia wiedzy przedstawicieli różnych instytucji w zakresie możliwości i ograniczeń osób niepełnosprawnych oraz warunki współpracy z PFRON. Członkowie Rady wnieśli uwagi do regulaminu otwartego konkursu ofert nr 15/2016 dotyczące niskiego wskaźnika procentowego udziału osób z niepełnosprawnością, które są uczestnikami rehabilitacji prowadzonych w różnych placówkach, np. WTZ, SDS. W okresie sprawozdawczym Rada wydała 3 opinie, jedną dot. sprawozdania „Równe szanse. (...)", drugą i trzecią dot. projektu Uchwały Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego – Druk 30/16 w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie umów na okres dłuższy niż jeden rok budżetowy na dofinasowanie robót budowlanych dotyczących obiektów służących rehabilitacji, w związku z potrzebami osób niepełnosprawnych, z wyjątkiem rozbiórki tych obiektów oraz Druk 120/16 w sprawie określenia zadań Samorządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego ze środków PFRON w 2017 roku.

CEL 2 Poprawa dostępu osób niepełnosprawnych i ich otoczenia do informacji

DZIAŁANIE 2.1 Organizowanie i prowadzenie szkoleń, kursów i warsztatów, grup środowiskowego wsparcia oraz zespołów aktywności społecznej dla osób niepełnosprawnych

Fundacja na Rzecz Osób Niepełnosprawnych „Arkadia" w ramach realizowanego projektu „Trener pracy 2016" zorganizowała indywidualne wsparcie trenera pracy dla 2 osób niepracujących i 10 osób pracujących w zakresie rozwiązywania bieżących problemów w życiu zawodowym i prywatnym, które mogłyby mieć negatywny wpływ na sytuację w pracy. Celem głównym było zwiększenie aktywności społecznej i zawodowej 12 osób z niepełnosprawnością intelektualną poprzez wprowadzenie 2 osób na otwarty rynek pracy i wsparcie 10 pracujących osób w utrzymaniu zatrudnienia. Cele został zrealizowany w **100%** w zakresie wsparcia osób pracujących i w **50 %** w zakresie wprowadzenia osób na rynek pracy. Niższy poziom realizacji celu głównego wynika z faktu, że drugiej z wprowadzanych do pracy osób w trakcie trwania wsparcia wygasło orzeczenie o niepełnosprawności. Osoba ta podjęła kroki, żeby ponownie stanąć przed komisją orzekającą, która zleciła dodatkowe badania, co przedłużyło cały proces uzyskiwania orzeczenia. Pracodawca, u którego ma być zatrudniona ta osoba, wyraził chęć zatrudnienia tej uczestniczki po uzyskaniu przez nią orzeczenia, tak więc moment zatrudnienia jest w tym momencie uzależniony od tempa pracy zespołu orzekającego.

DZIAŁANIE 2.2 Organizowanie i prowadzenie szkoleń, kursów i warsztatów dla członków rodzin osób niepełnosprawnych, opiekunów, kadry i wolontariuszy bezpośrednio zaangażowanych w proces rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych

W wyniku realizacji **3 zadań** realizowanych przez NGO's w trybie konkursowym Samorząd Województwa umożliwił wzrost wiedzy i umiejętności członków rodzin osób z niepełnosprawnością oraz opiekunom, kadrze i wolontariuszom bezpośrednio współpracujących z takimi osobami w zakresie prowadzenia rehabilitacji. Projekty te objęły ww. grupę w liczbie **45 osób.**

Fundacja „Szansa dla niewidomych" w ramach realizowanego projektu pn. „Łamiemy bariery niepełnosprawności-warsztaty dla osób niewidomych i słabo widzących oraz osób bezpośrednio zaangażowanych w proces rehabilitacji" zorganizowała oraz przeprowadziła warsztaty dla osób niewidomych i słabo widzących oraz osób bezpośrednio zaangażowanych

w proces ich rehabilitacji. Przeszkolono 20 mieszkańców województwa kujawsko-pomorskiego (9 osób posiadających dysfunkcję wzrokową oraz 11 osób bezpośrednio zaangażowanych w proces ich rehabilitacji zawodowej lub społecznej). Celem głównym, który został osiągnięty, było zorganizowanie i przeprowadzenie warsztatów dla osób z niepełnosprawnością wzrokową i członków ich rodzin, opiekunów z najbliższego otoczenia i wolontariuszy bezpośrednio zaangażowanych w proces ich rehabilitacji. Według organizatorów cele projektu zostały osiągnięte. M.in. zostały zbudowane pozytywne postawy społeczne w stosunku do osób niepełnosprawnych oraz została pogłębiona wiedza na temat ich potrzeb poprzez uświadomienie ludziom, jak skutecznie pomagać osobom z niepełnosprawnością wzrokową, aby nie zaszkodzić oraz nie urazić. Zwiększono dostęp osób niepełnosprawnych do lecznictwa specjalistycznego, terapii i rehabilitacji poprzez warsztaty z ekspertami uczestnicy ich uzyskali większą wiedzę odnośnie lecznictwa specjalistycznego, nowoczesnych form terapii i rehabilitacji. Zwiększono u osób z niepełnosprawnością wzrokową aktywność życiową i zaradność osobistą oraz wskazano kierunek na rozwój niezależności ekonomicznej. Działania realizowane w projekcie przyczyniły się do wdrażania nowoczesnych metod terapii i rehabilitacji osób z niepełnosprawnością wzrokową.

Fundacja „Przystań Nadziei" realizowała projekt pn. „Schizofrenia-z nami się uda". Zadanie polegało na podjęciu działań psychoterapeutycznych, psychoedukacyjnych dla rodzin i opiekunów chorych na schizofrenię oraz osób cierpiących na schizofrenię, którzy na skutek choroby utracili zdolności i umiejętności stanowienia o własnym życiu i zostali zagrożeni wykluczeniem społecznym. Zakładane cele realizacji zadania zostały osiągnięte i przyczyniły się do integracji i aktywizacji społeczno-zawodowej osób chorych i niepełnosprawnych z powodu schizofrenii. W zadaniach projektowych uczestniczyły 35 osób chorych z powodu schizofrenii oraz 15 członków ich rodzin. Psychoedukacja grupowa przyczyniła się zdobycia wiedzy o chorobie, zrozumienia sensu podejmowanych wobec nich procedur medycznych, uzyskania poczucia konieczności leczenia i brania leków. Psychoedukacja grupowa rodzin przyczyniła się do nabycia umiejętności rozpoznawania symptomów nawrotu choroby, do nabycia kompetencji w sprawowaniu opieki nad chorymi w domu, odciążyła rodziny od poczucia winy za zachorowanie bliskiej osoby. W spotkaniach rodzin osób cierpiących na schizofrenię wzięli udział głównie rodzice, w większości matki (mniej ojców), rzadziej inni członkowie rodziny. U 70% uczestników zmieniła się postawa z biernej (pobieranie świadczeń) na aktywną, czyli podjęcie prób poszukiwania pracy. Zajęcia treningu kulinarnego przyczyniły się do nabycia umiejętności zaspokajania podstawowych potrzeb życiowych chorych na schizofrenię (przygotowanie posiłków), uniezależnienia od rodziny bądź opiekunów poprzez prowadzenie własnego gospodarstwa

i zarządzanie własnym budżetem. 70% uczestników nabyło umiejętność samodzielnego zaspokajania potrzeb życiowych uniezależniając się od opiekunów w prowadzeniu własnego gospodarstwa. **2 osoby** usamodzielniły się. Zajęcia w sekcji komputerowej przyczyniły się do wzrostu poziomu przygotowania do aktywności zawodowej, w efekcie **1 osoba** podjęła pracę jako pracownik biurowy. 70% uczestników złożyło podania o pracę (głównie w zakładach aktywności zawodowej i zakładach pracy chronionej), w rezultacie **2 osoby** podjęły zatrudnienie. Odbyły się jeszcze zajęcia z choreoterapii, które wpłynęły budowanie pozytywnego obrazu samego siebie oraz na pokonywanie nieśmiałości i tremy.

Fundacja Światło realizowała projekt pn. „Jesteśmy aktywni. Specjalistyczne warsztaty dla otoczenia osób niepełnosprawnych". W realizacji zadania wzięło udział 36 beneficjentów, którzy uczestniczyli w trzech edycjach warsztatów podnoszących ich kwalifikacje i wiedzę z zakresu rehabilitacji osób niepełnosprawnych. Beneficjentami były osoby z kadry i wolontariusze bezpośrednio współpracujący z osobami niepełnosprawnymi. Według organizatora zakładane cele realizacji zostały osiągnięte poprzez wyedukowanie z zakresu opieki, rehabilitacji i terapii osób niepełnosprawnych. Realizacja projektu przyczyniła się do wypromowania idei wolontariatu. Uczestnicy projektu nabili umiejętności psychospołeczne potrzebne im do pracy z osobami niepełnosprawnymi.

Tabela nr 11 przedstawia wartość dofinansowania ze środków PFRON dla realizowanych projektów.

Tabela nr 11: Projekty realizowane w ramach realizacji zadania „Prowadzenie poradnictwa psychologicznego, społeczno-prawnego (...) finansowane ze środków PFRON"

Konkurs nr 15/2016 pn. „Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych"					
L.p.	**Nr umowy**	**Nazwa oferenta**	**Termin realizacji zadania**	**Nazwa zadania**	**Wysokość przyznanej dotacji**
1	SZ-II.614.5.36. 616.22.2016	Fundacja Szansa Dla Niewidomych	01.06.- 31.07. 2015	„Łamiemy bariery niepełnosprawności- warsztaty dla osób niewidomych i słabo widzących oraz osób bezpośrednio zaangażowanych w proces rehabilitacji"	5 000,00
2	SZ-II.614.5.19. 616.13.2016	Fundacja Przystań Nadziei	09.05.- 30.06. 2016	„Schizofrenia-z nami się uda"	30 000,00
3	SZ-II.614.5.40.616.26.2016	Fundacja Światło	02.05- 31.10.2016	„Jesteśmy aktywni. Specjalistyczne warsztaty dla otoczenia osób niepełnosprawnych	4 000,00
				Razem	**39 000,00**

Opracowanie własne: Departament Spraw Społecznych, Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego i Zdrowia, Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych

DZIAŁANIE 2.3. Prowadzenie poradnictwa psychologicznego, społeczno-prawnego oraz udzielanie informacji na temat przysługujących uprawnień, dostępnych usług, sprzętu rehabilitacyjnego i pomocy technicznej dla osób niepełnosprawnych

Sprawy indywidualne

W roku 2016 do Wydziału Integracji Osób Niepełnosprawnych Departamentu Spraw Społecznych i Zdrowia oraz do Pełnomocnika Zarządu ds. Osób Niepełnosprawnych w sprawach indywidualnych osoby niepełnosprawne, ich opiekunowie najczęściej występowali m.in. o:

- zainteresowanie się problemem wykluczonych opiekunów ludzi dorosłych niezdolnych do samodzielnej egzystencji,
- spowodowanie by na stronie Urzędu Marszałkowskiego w zakładce (Nie)pełnosprawni zamieszczano wszystkie informacje o projektach dla osób niepełnosprawnych, finansowanych z różnych źródeł,
- przedstawienie zakresu działań WION i określenie w jakim zakresie Wydział udziela pomocy osobom niepełnosprawnym oraz możliwość zapoznania się ze strategią WION w kwestii znoszenia barier architektonicznych w naszym regionie, likwidacji barier w tym m.in. barier architektonicznych w Domu Zdrojowym,
- pomoc w poszukiwaniu jednodniowych wycieczek, socjoterapii, zajęć sportowych, nauki pływania, terapii ze zwierzętami,
- w sprawie pomocy na dofinansowanie windy,
- uzyskanie informacji w sprawie pozyskania trwalszego zatrudnienia na umowę o pracę osobie z lekkim stopniem niepełnosprawności,
- informacje nt. możliwości otrzymania dofinansowania na zakup laptopa i programu do nauki,
- prośba o wsparcie finansowe i zwrot kosztów podczas leczenia.

Sprawy i problemy, z którymi zwracały się osoby niepełnosprawne oraz ich opiekunowie lub inne jednostki były rozwiązywane zgodnie z ich oczekiwaniami, bądź przekazywane do rozpatrzenia zgodnie z właściwością.

Poza odpowiedziami na wymienione prośby i rekomendacje, pracownicy WION oraz Pełnomocnik Zarządu ds. Osób Niepełnosprawnych wiele spraw załatwiają ad hoc osobiście poprzez indywidualny kontakt z klientem lub telefonicznie.

DZIAŁANIE 2.5. Dostosowanie stron internetowych do potrzeb osób niepełnosprawnych.

Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych jest odpowiedzialny za administrowanie stroną internetową www.niepelnosprawni.kujawsko-pomorskie.pl. Pracownicy WION na bieżąco aktualizowali informacje, zamieszczali nowe wpisy, artykuły, informacje o konkursach dla organizacji pozarządowych, wydarzenia i imprezach dla osób z niepełnosprawnością.

Zamieszczone są również informacje na temat realizacji wojewódzkiego programu pn. „Równe szanse. Program działania na rzecz osób niepełnosprawnych do 2020 roku", trybu składania oraz wykazu wniosków dotyczących zakładów aktywności zawodowej (ZAZ), robót budowlanych, zlecania zadań w ramach współpracy z organizacjami pozarządowymi w trybie konkursowym oraz uproszczonym, opiniowania wniosków o wpis do rejestru ośrodków przyjmujących grupy turnusowe, składzie, realizacji zadań, kompetencjach wojewódzkiej społecznej rady do spraw osób niepełnosprawnych, a także szereg innych informacji dotyczących osób z niepełnosprawnością.

Ze względu na nie przedłużenie umowy pracownikowi administrującymi stroną, pozostałe osoby zatrudnione w Wydziale Integracji Osób Niepełnosprawnych przyuczają się do tego zadania, aby móc na bieżąco aktualizować stronę.

CEL 3 Wyrównywanie szans w zakresie dostępności do kształcenia i zdobywania zawodu przez osoby niepełnosprawne

DZIAŁANIE 3.1. Likwidacja barier architektonicznych w placówkach edukacyjnych z uwzględnieniem zaplecza socjalno-bytowego

W 2016 r. do Wydziału Integracji Osób Niepełnosprawnych wpłynął 1 wniosek z zakresu likwidacji barier architektonicznych w placówkach edukacyjnych z uwzględnieniem zaplecza socjalno-bytowego, który został zrealizowany w ramach prowadzonego przez województwo zadania pod nazwą „Dofinansowanie robót budowlanych dotyczących obiektów służących rehabilitacji, w związku z potrzebami osób niepełnosprawnych (z wyjątkiem rozbiórki tych obiektów)". Wniosek złożył Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy na rozbudowę budynku Domu Studenta nr 1 o dźwig zewnętrzny dla osób niepełnosprawnych z robotami budowlanymi towarzyszącymi. Przyznano dofinansowanie na kwotę 170 000,00 zł.

Szczegółowe informacje na temat realizacji dofinansowania robót budowlanych znajduje się w opisie celu 6, działanie 6,2.

CEL 4 Zwiększenie możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych

Działanie 4.1. Zwiększenie zatrudnienia osób niepełnosprawnych ze znacznym i umiarkowanym stopniem niepełnosprawności poprzez tworzenie i wspieranie działalności zakładów aktywności zawodowej

Dofinansowanie kosztów tworzenia i działania zakładów aktywności zawodowej

Do dnia 31 grudnia 2016 r. na terenie województwa kujawsko-pomorskiego funkcjonowało **9** Zakładów Aktywności Zawodowej: w Bydgoszczy, Białych Błotach, Brodnicy, Wąbrzeźnie, Drzonowie, Radziejowie, Tucholi, Przyjezierzu i Włocławku, w których zatrudnionych było łącznie **450** osób, w tym **350** osób niepełnosprawnych.

W porównaniu z rokiem 2015, ogólny stan zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zaz na terenie województwa kujawsko-pomorskiego zwiększył się o **39 osób**. Odnotowano również zmianę struktury zatrudnienia. Zatrudnienie wśród osób legitymujących się umiarkowanym stopniem niepełnosprawności wzrosło o **40 osób**, a wśród osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności wzrosło o **8 osób.** W tym samym czasie o **12 osób** wzrosło zatrudnienie wśród kobiet oraz o **2 osoby** wśród mieszkańców wsi.

Wykres nr 4: Zatrudnienie osób niepełnosprawnych w zaz Woj. kuj.-pom. (2015-2016)

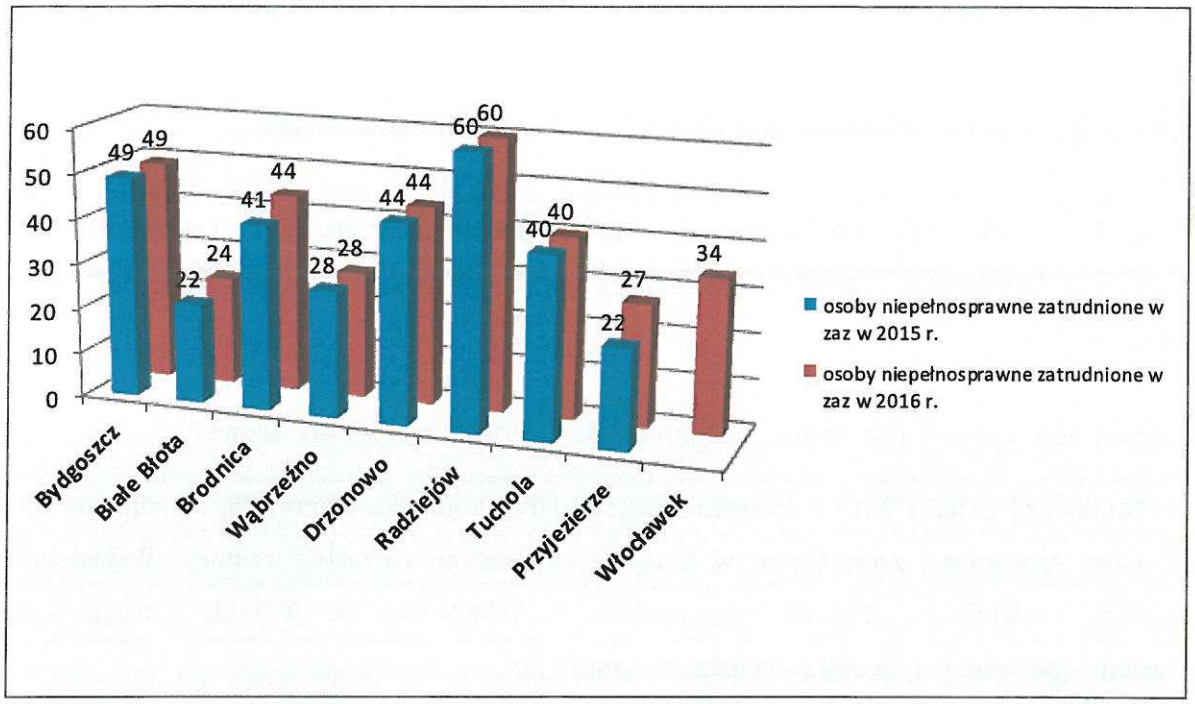

Opracowanie własne: Departament Spraw Społecznych, Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego i Zdrowia, Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych

W ogólnej liczbie zatrudnionych osób z niepełnosprawnością było **208** osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności, **142** osoby z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, **159** kobiet oraz **141** mieszkańców wsi. Najwięcej osób z niepełnosprawnością jest w przedziale wiekowym 30-50 lat – **200** osób, **76** osób powyżej 50 lat, **74** osoby poniżej 30 lat. Strukturę wiekową przedstawia **wykres nr 5**.

Wykres nr 5: Struktura wiekowa osób z niepełnosprawnością zatrudnionych w zaz-ach.

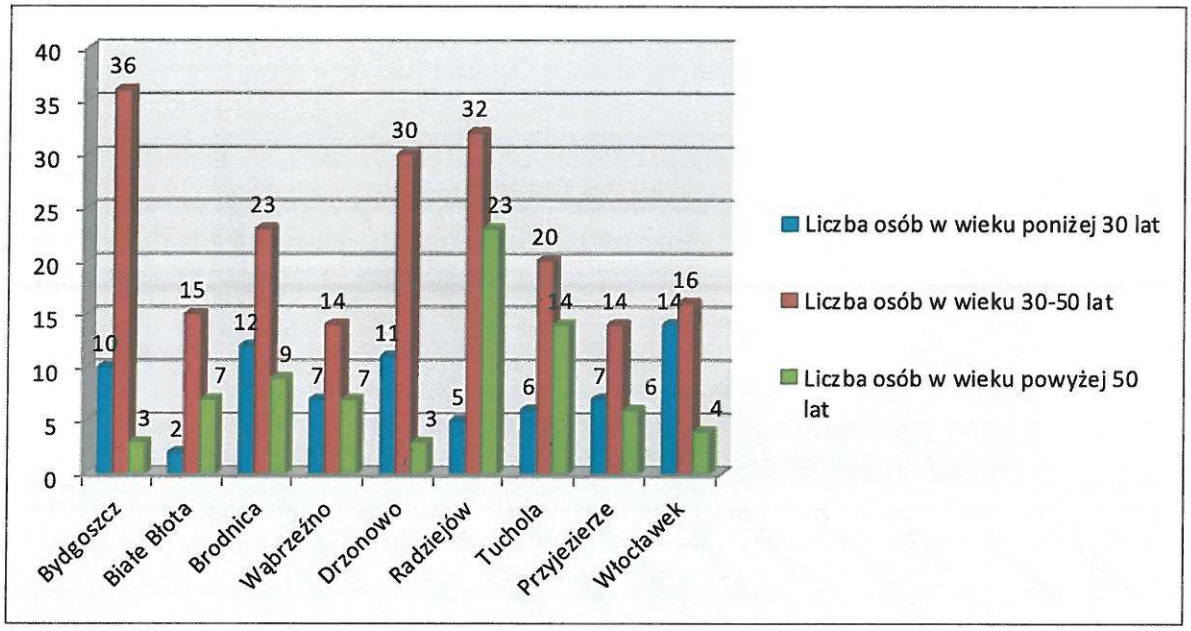

Opracowanie własne: Departament Spraw Społecznych, Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego i Zdrowia, Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych

Każdy zakład aktywności zawodowej ma określony profil działalności według którego prowadzą i wykonują zakres usług. **Wykres nr 6** obrazuje profile wykonywanej działalności przez zakłady. W 4 zakładach na 9 wykonywana jest działalność o profilu gastronomicznym, usługach pralniczych, usługach sprzątania. Profil inne to m.in.: usługi sportowo-rekreacyjne, usługi transportowe. Dana placówka może prowadzić działalność o więcej niż jednym profilu. Inne profile to: usługi parkingowe, wynajem sal szkoleniowych, usługi transportowe, niszczenie dokumentów, wyroby z papieru i tektury, usługi turystyczne, usługi gastronomiczno-noclegowe, usługi organizacyjno-szkoleniowe, usługi parkingowe, usługi remontowo-porządkowe, usługi terapeutyczno-rehabilitacyjne, usługi terapeutyczno-wytwórcze, usługi sportowo-rekreacyjne, wynajem i obsługa sali konferencyjnej.

Wykres nr 6: Profile wykonywanej działalności.

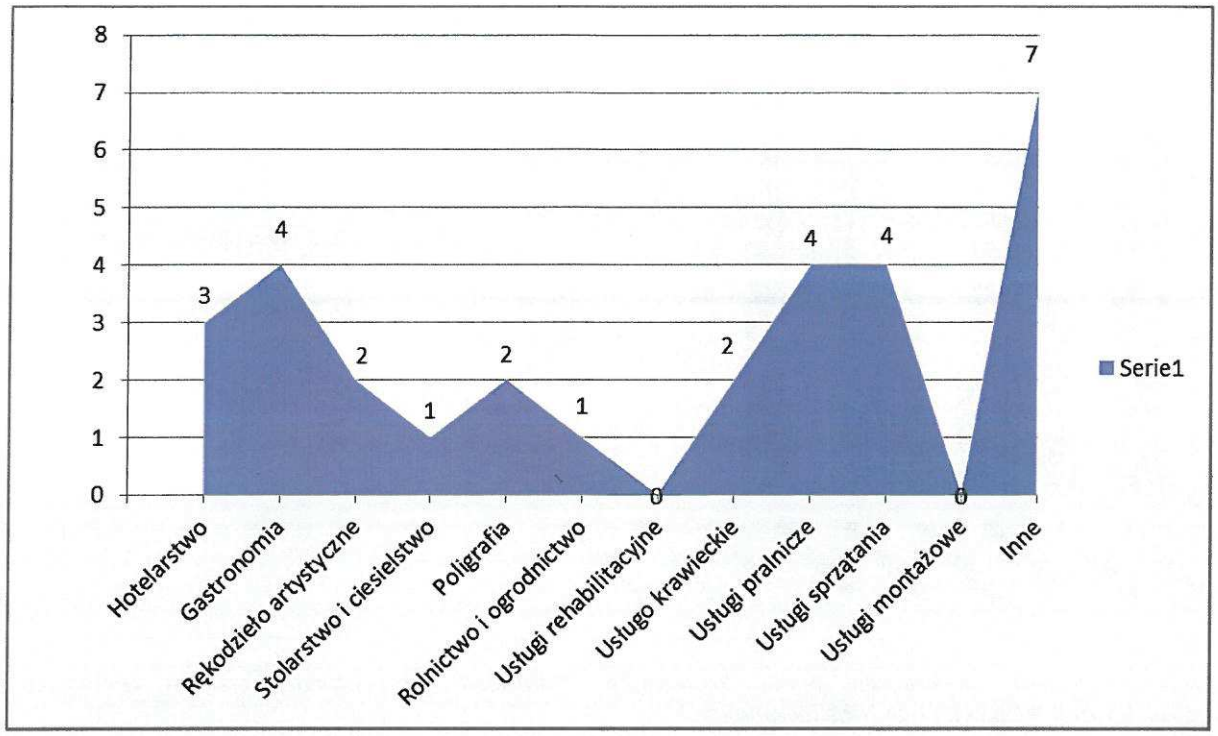

Opracowanie własne: Departament Spraw Społecznych, Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego i Zdrowia, Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych

W roku 2016 r. Gmina Miasto Włocławek ukończyła dwuletni proces tworzenia zakładu aktywności zawodowej we Włocławku. Łącznie na dofinansowanie kosztów tworzenia w latach 2015-2016 przyznano i przekazano ze środków PFRON kwotę w wysokości **4 447 440,36 zł**. Z kwoty tej, w 2016 r., Województwo przekazało środki finansowe PFRON w wysokości **1 789 713,36 zł** głównie z przeznaczeniem na przystosowanie do potrzeb osób niepełnosprawnych pomieszczeń produkcyjnych lub pomieszczeń służących świadczeniu usług oraz pomieszczeń socjalnych i przeznaczanych na rehabilitację, zakup środka transportu, zakup sprzętu rehabilitacyjnego, wyposażenie pomieszczeń socjalnych i przeznaczonych na rehabilitację, pomieszczeń, w których jest prowadzona działalność wytwórcza lub usługowa, oraz przygotowanie stanowisk pracy, w tym zakup maszyn, narzędzi i urządzeń niezbędnych do prowadzenia produkcji i świadczenia usług. Z przekazanej kwoty Organizator nie wykorzystał kwoty w wysokości **7 260,07 zł**, którą zwrócił w 2016 r. pomniejszając tym samym wykorzystanie limitu na dofinansowanie kosztów tworzenia i działalności przyznanego uchwałą Nr 43/1680/16 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 2 listopada 2016 r.

ZAZ we Włocławku uruchomiony został od 20 grudnia 2016 r. W nowym zaz powstały **34** miejsca pracy dla osób z umiarkowanym i znacznym stopniem niepełnosprawności oraz **5** miejsc

pracy dla personelu. Zaz specjalizuje się w usługach pralniczych, krawieckich, parkingowych, obsługi technicznej szkoleń, seminariów, konferencji i innych imprez okolicznościowych oraz wynajmu pomieszczeń wraz z wyposażeniem z przeznaczeniem na działalność edukacyjną, kulturalną i sportową.

Limit środków finansowych przeznaczonych na ww. zadanie w 2016 r. wyniósł **8 201 381,00 zł** i został rozdysponowany w całości, lecz wykonanie planu finansowego ww. zadania wyniosło **8 194 120,93 zł**, tj. 99,91 %. Ponadto na realizację zadania budżetowego *„dofinansowanie kosztów działania zakładów aktywności zawodowej"* zaplanowano w budżecie województwa w 2016 r. dotację celową na zadania bieżące w wys. **444 000,00 zł**, która wydatkowana została w kwocie **106 755,00 zł** na podstawie art. 29 ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2016 r., poz. 2046), stanowiącego, iż koszty działania zakładów aktywności zawodowej są współfinansowane m.in. ze środków samorządu województwa w wysokości co najmniej 10%, z tym że procentowy udział samorządu województwa w kosztach może być zmniejszany, pod warunkiem pozyskania innych źródeł finansowania działania zakładu aktywności zawodowej. Omawiane wsparcie z budżetu województwa otrzymało Wąbrzeskie Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom Specjalnej Troski (**61 755,00 zł**) oraz Gmina Lisewo (**45 000,00 zł**).

Środki finansowe przekazane w roku 2016 r. na działanie i tworzenie poszczególnych zaz przedstawia poniższa tabela.

Tabela nr 12: Zestawienie przyznanych dotacji w ramach zadania dofinansowanie ze środków PFRON kosztów tworzenia i działania zakładów aktywności zawodowej w 2016 roku

L.P.	Podmiot zawierający umowę/Organizator	Określenie realizowanego zadania województwa	Nr umowy	Kwota przyznana w zł
1	Miasto Bydgoszcz ul. Jezuicka 1 85-102 Bydgoszcz	dofinansowanie kosztów działalności obsługowo-rehabilitacyjnej zakładu aktywności zawodowej	BON.3020-UDOT/49/ZAZ/2004 z dnia 30.04.2004 r. zmieniona aneksami: od nr 1 do nr 40	906 500,00
2	Gmina Białe Błota ul. Szubińska 7 86-005 Białe Błota	dofinansowanie kosztów działalności obsługowo-rehabilitacyjnej zakładu aktywności zawodowej	BON.3020-UDOT/843/ZAZ//2005 z dnia 02.12.2005 r. zmieniona aneksami: od nr 1 do nr 36	407 000,00
3	Wąbrzeskie Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom Specjalnej Troski ul. Matejki 18 87-200 Wąbrzeźno	dofinansowanie kosztów działalności obsługowo-rehabilitacyjnej zakładu aktywności zawodowej	SPN.3020-UDOT/1047//2007 z dnia 13.08.2007 r. zmieniona aneksami: od nr 1 do nr 37	555 800,00

4	Powiat Brodnicki ul. Kamionka 18 87-300 Brodnica	dofinansowanie kosztów działalności obsługowo-rehabilitacyjnej zakładu aktywności zawodowej	SPN.3020-UDOT/1305/2007 z dnia 24.09.2007 r. zmieniona aneksami: od nr 1 do nr 27	1 076 381,00
5	Gmina Lisewo ul. Chełmińska 2 86-230 Lisewo	dofinansowanie kosztów działalności obsługowo-rehabilitacyjnej zakładu aktywności zawodowej	SPN.II.3020-UDOT/873/2008 z dnia 06.10.2008 r. zmieniona aneksami: od nr 1 do nr 31	1 116 486,64
6	Powiat Radziejowski ul. Kościuszki 17 87-200 Radziejów	dofinansowanie kosztów działalności obsługowo-rehabilitacyjnej zakładu aktywności zawodowej	SP-II.925.7.3. 3041.14.2011 z dnia 28.09.2011 r. zmieniona aneksami: od nr 1 do nr 13	1 110 000,00
7	Powiat Tucholski ul. Pocztowa 7 89-500 Tuchola	dofinansowanie kosztów działalności obsługowo-rehabilitacyjnej zakładu aktywności zawodowej	SP II.925.1.7. 3041.17.2012 z dnia 21.09.2012 r. zmieniona aneksami: od nr 1 do nr 15	740 000,00
8	Gmina Strzelno ul. J Cieślewicza 2 88-320 Strzelno	dofinansowanie kosztów działalności obsługowo-rehabilitacyjnej zakładu aktywności zawodowej	SP II.925.9.3. 3041.8.2014 z dnia 23.09.2014 r. zmieniona aneksami: od nr 1 nr 11	499 500,00
9	Gmina Miasto Włocławek ul. Zielony Rynek 11/13 87-800 Włocławek	dofinansowanie kosztów tworzenia zakładu aktywności zawodowej	SZ-II. 925.10.5. 3041.2.2015 z dnia 25.09.2015 r. zmieniona aneksami: od nr 1 do nr 6	1 789 713,36
		Zwrot środków finansowych w 2016 r. zmniejszających limit		- 7 260,07
			Razem	**8 194 120,93**

Opracowanie własne: Departament Spraw Społecznych, Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego i Zdrowia, Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych

Zakłady aktywności zawodowej poprzez rehabilitację zawodową mają za zadanie przygotować osoby z niepełnosprawnością do wyjścia na otwarty rynek pracy bądź pracy chronionej. W miejsce osoby, która podejmie pracę na otwartym rynku zatrudniona jest kolejna osoba z niepełnosprawnością. W 2016 r. zaz-y łącznie opuściło 58 byłych niepełnosprawnych pracowników, z czego 13 osób niepełnosprawnych podjęło zatrudnienie, w tym 9 na otwartym rynku pracy, a 4 osoby w zakładach pracy chronionej. **Wykres nr 7** przedstawia dane dotyczące przejścia z zakładów aktywności zawodowej w 2016 r. na rynek pracy.

Wykres nr 7: Dane dotyczące liczby zatrudnionych osób niepełnosprawnych, które opuściły zakład aktywności zawodowej w 2016 r.

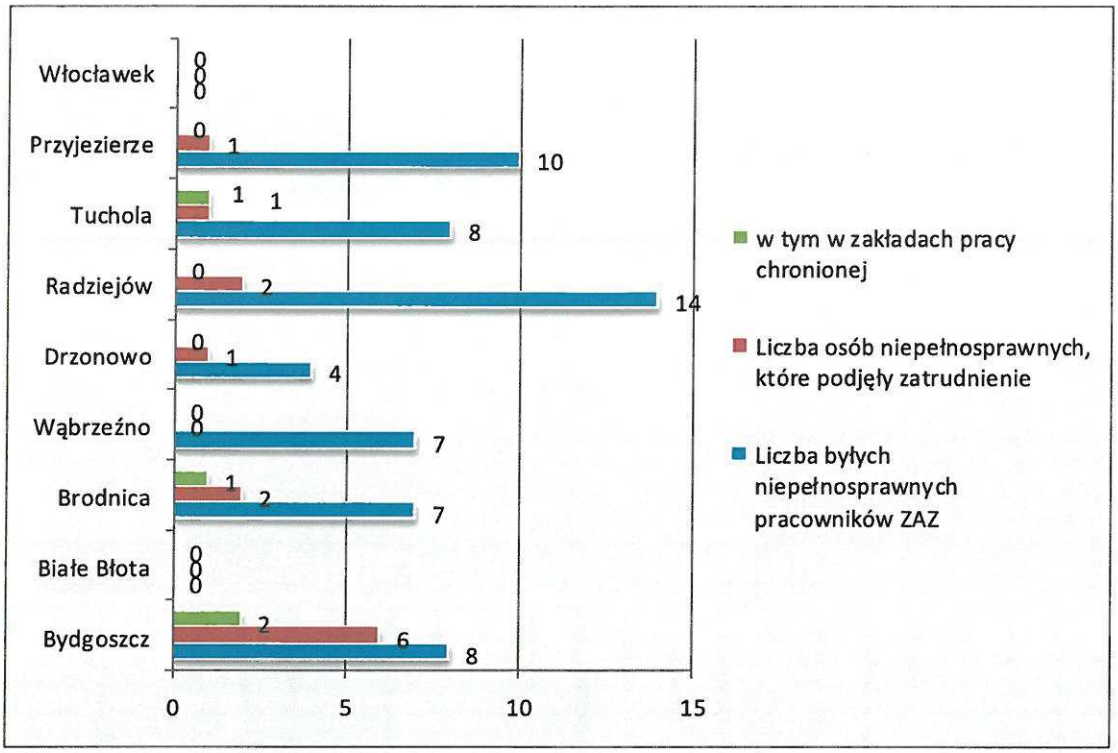

Opracowanie własne: Departament Spraw Społecznych, Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego i Zdrowia, Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych

Działanie 4.2. Organizowanie i prowadzenie zintegrowanych działań na rzecz włączenia osób niepełnosprawnych w rynek pracy

Według stanu w dniu 31 grudnia 2016 roku w powiatowych urzędach pracy w województwie kujawsko-pomorskim zarejestrowanych pozostawało **4561 bezrobotnych niepełnosprawnych.** Stanowili oni 4,6% ogółu bezrobotnych w województwie[2]. Rezultatem do którego Samorząd Województwa dąży, jest aby jak najwięcej osób z niepełnosprawnością weszło na otwarty rynek pracy bądź pracy chronionej.

[2] Dane z Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Toruniu.

Wykres nr 8

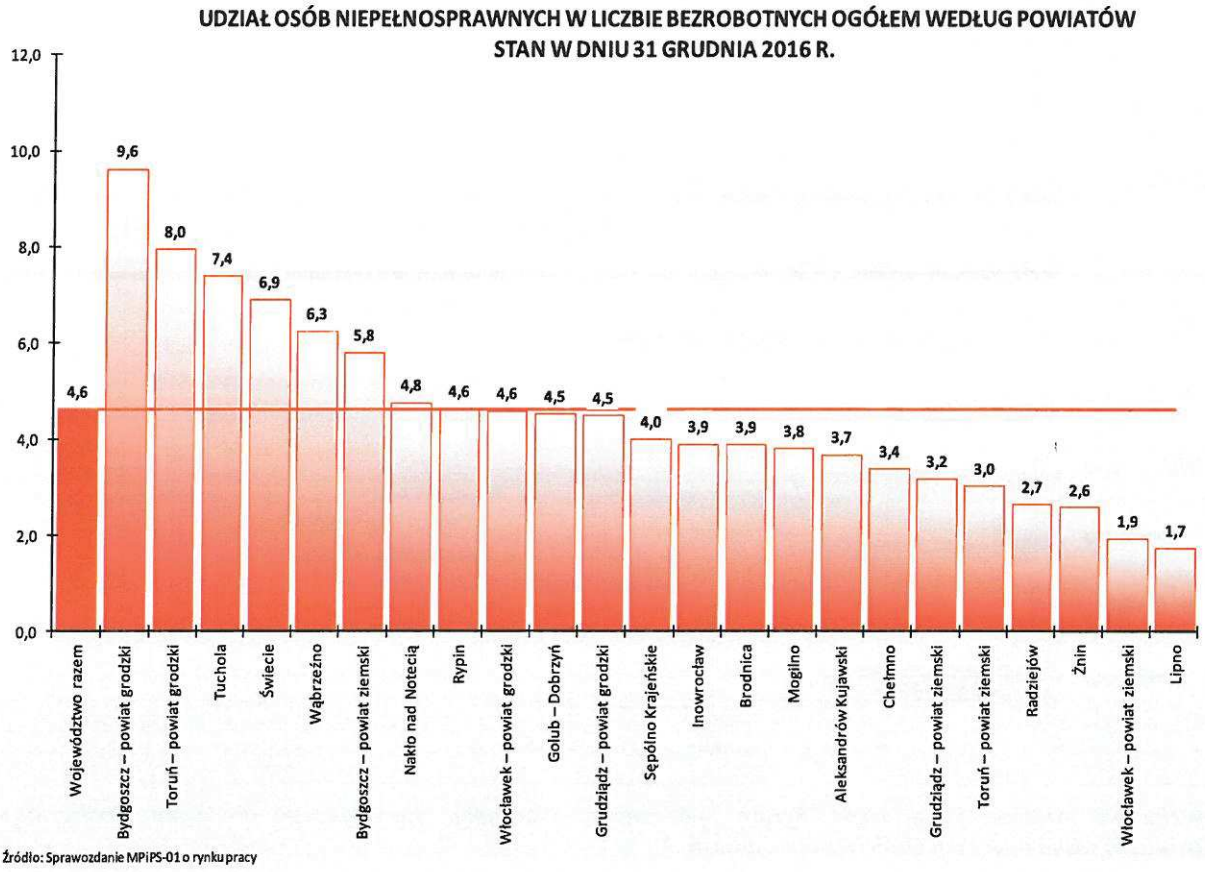

Opracowanie: Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu

W odniesieniu do końca 2015 roku w województwie wystąpił spadek liczby bezrobotnych niepełnosprawnych o 519 osób (10,2%, podczas gdy liczba bezrobotnych ogółem zmniejszyła się o 8,1%). W 2016 roku w powiatowych urzędach pracy w województwie kujawsko-pomorskim zarejestrowało się 7161[3] bezrobotnych niepełnosprawnych (o 11,8% mniej niż w roku poprzednim)[4].

Zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON) na zlecenie samorządu województwa realizowane były przez fundacje i organizacje pozarządowe. Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych Departamentu Spraw Społecznych i Zdrowia w 2016 roku zlecał m.in. prowadzenie poradnictwa psychologicznego, społeczno-prawnego oraz udzielanie informacji na temat przysługujących uprawnień, dostępnych usług i sprzętu rehabilitacyjnego oraz pomocy

[3] W sprawozdaniu MPiPS-01 wykazano 7109 osób, ponieważ nie uwzględnia się w nim osób, które nie posiadały lub nie okazały orzeczenia o niepełnosprawności w momencie rejestracji w PUP

[4] Dane WUP w Toruniu.

technicznej dla osób niepełnosprawnych. Zlecał również organizowanie i prowadzenie szkoleń, kursów i warsztatów dla członków rodzin osób niepełnosprawnych, opiekunów, kadry i wolontariuszy bezpośrednio zaangażowanych w proces rehabilitacji zawodowej lub społecznej osób niepełnosprawnych, ze szczególnym uwzględnieniem zagadnień dotyczących procesu integracji osób niepełnosprawnych w najbliższym środowisku i społeczności lokalnej, zwiększania ich aktywności życiowej i zaradności osobistej oraz niezależności ekonomicznej. Ważnym zlecanym aspektem było również podnoszenie umiejętności członków rodzin i opiekunów osób niepełnosprawnych w sprawowaniu opieki nad nimi i udzielaniu pomocy w procesie ich rehabilitacji.

Z ewidencji bezrobotnych wyłączono 7850 osób z niepełnosprawnością, główną przyczyną wykreślenia z ewidencji bezrobotnych w tej grupie – podobnie jak w latach ubiegłych – było podjęcie zatrudnienia. W 2016 roku pracę podjęło 3370 niepełnosprawnych bezrobotnych (o 8,6% mniej niż w roku poprzednim).

Podjęcia pracy stanowiły 42,9% ogółu odpływu z bezrobocia osób niepełnosprawnych (w poprzednim roku – 40,0%). Przede wszystkim było to **zatrudnienie niesubsydiowane (2729 osób**, czyli **81,0%** podjęć pracy wśród niepełnosprawnych). W odniesieniu do 2015 roku liczba bezrobotnych niepełnosprawnych podejmujących zatrudnienie niesubsydiowane zmniejszyła się o 9,9% (301 osób).

Pracę subsydiowaną podjęło w 2016 roku **641 bezrobotnych niepełnosprawnych**. Stanowiło to **19%** wszystkich podjęć pracy w tej grupie bezrobotnych (wobec 657 osób i 17,8% w roku poprzednim). W porównaniu z rokiem 2015 liczba bezrobotnych niepełnosprawnych podejmujących zatrudnienie subsydiowane zmniejszyła się o 16 osób. Na ten spadek wpłynęła przede wszystkim mniejsza liczba niepełnosprawnych zatrudnionych w ramach robót publicznych, prac interwencyjnych i na miejscach pracy refundowanych ze środków PFRON oraz podjęcia pracy w ramach bonu zatrudnieniowego.

Wykres nr 9: Liczba bezrobotnych niepełnosprawnych, która podjęła pracę w 2016 r. z podziałem na pracę niesubsydiowaną i subsydiowaną.

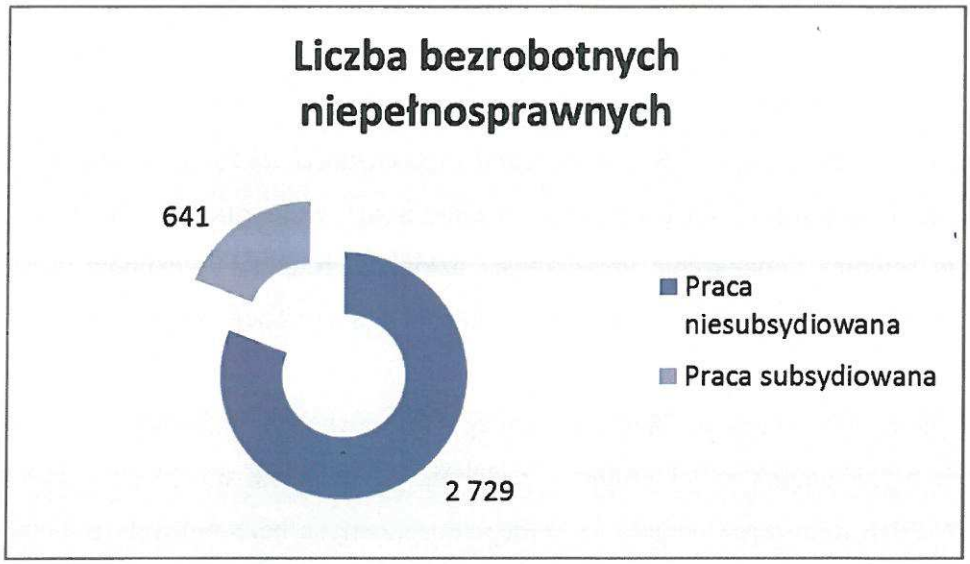

Źródło: WUP w Toruniu.

Opracowanie własne: Departament Spraw Społecznych, Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego i Zdrowia, Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych

Szkolenia rozpoczęło w 2016 roku **184 bezrobotnych niepełnosprawnych** (243 osoby w poprzednim roku), w tym 2 osoby w ramach bonu szkoleniowego. Stanowiło to 3,5% ogółu bezrobotnych podejmujących tę formę aktywizacji (wobec 3,2% w roku 2015). W grupie tej było **91 kobiet i 56 mieszkańców wsi** (w roku poprzednim odpowiednio: 122 kobiety i 65 zamieszkałych na wsi).

W 2016 roku **staże** podjęło **420 bezrobotnych niepełnosprawnych** (o 19,1% mniej niż w roku poprzednim). Stanowiło to 3,5% ogółu bezrobotnych podejmujących tę formę aktywizacji (w roku 2015 – 2,8%). Wśród tych osób było **255 kobiet i 175 mieszkańców wsi** (w roku poprzednim odpowiednio: 317 kobiet i 241 zamieszkałych na wsi).

W 2016 roku ani jeden bezrobotny niepełnosprawny (tak samo jak w roku poprzednim) nie rozpoczął przygotowania zawodowego dorosłych.

Prace społecznie użyteczne podjęło w 2016 roku **157 bezrobotnych niepełnosprawnych** (o 25,9% mniej niż w roku poprzednim). Stanowiło to 4,4% ogółu bezrobotnych podejmujących tę formę aktywizacji (w roku 2015 – 5,1%). W grupie tej było **79 kobiet i 85 mieszkańców wsi** (w roku poprzednim: 102 kobiety i 107 zamieszkałych na wsi).

W województwie kujawsko-pomorskim według stanu na dzień 01.07.2016 r. funkcjonuje 86 zakładów pracy chronionej i spółdzielni inwalidów[5].

Realizacja zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej w oparciu o przepisy ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2016 r., poz. 2046) realizowane jest przez samorząd województwa, samorządy powiatowe oraz PFRON. Szczegółowe zestawienie działań na rzecz rehabilitacji zawodowej oraz zatrudniania osób niepełnosprawnych realizowanych przez PFRON prezentują **tabele od nr 13 do nr 23**. W **tabeli nr 24** przedstawiono zbiorcze zestawienie zadań na rzecz rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych realizowane przez powiaty.

[5] http://www.bip.bydgoszcz.uw.gov.pl/pl/rejestry/wykaz-zak%C5%82adow-pracy-chronionej-i-spoldzielni-inwalidow (z dn. 28.02.2017 r.)

Tabela nr 13: Działania na rzecz rehabilitacji zawodowej oraz zatrudnienia osób niepełnosprawnych realizowane przez **PFRON** w 2016 roku na podstawie ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2016 r., poz. 2046)

Lp.	Nazwa zadania ustawowego / podstawa prawna	Nazwa powiatu	Liczba zakładów objętych wsparciem	Liczba osób niepełnosprawnych uwzględniając stopień niepełnosprawności			Kwota wydatków w zł
				znaczny	umiarkowany	lekki	
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Refundacja obowiązkowych składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe dla osób niepełnosprawnych prowadzących działalność gospodarczą (art. 25a, ust. 1, pkt.1)	*aleksandrowski*	48	4	25	19	126 009,65
		brodnicki	67	1	28	38	169 303,24
		bydgoski ziemski	89	6	43	40	267 661,47
		bydgoski grodzki	372	21	158	193	979 122,92
		chełmiński	27	1	21	5	101 458,88
		golubsko-dobrzyński	40	1	26	13	111 516,04
		grudziądzki ziemski	60	2	26	32	157 938,47
		grudziądzki grodzki	35	5	11	19	101 796,56
		inowrocławski	109	8	52	49	316 323,76
		lipnowski	53	7	27	19	147 211,09
		mogileński	19	2	10	7	54 943,13
		nakielski	66	6	23	37	165 391,73
		radziejowski	43	5	24	14	113 465,02
		rypiński	19	4	5	10	53 147,35
		sępoleński	31	4	16	11	82 034,66
		świecki	85	1	69	15	256 207,09
		toruński ziemski	87	2	21	64	190 223,71
		toruński grodzki	282	13	96	173	705 860,23
		tucholski	74	2	52	20	242 764,83
		wąbrzeski	63	2	44	17	194 472,55
		włocławski ziemski	141	7	38	96	349 734,07
		włocławski grodzki	135	8	35	92	327 226,57
		żniński	35	3	11	21	101 889,00
		suma	**1 980**	**115**	**861**	**1 004**	**5 315 702,02**

Źródło: Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych
Opracowanie własne: Departament Spraw Społecznych, Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego i Zdrowia, Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych

Tabela nr 14: Działania na rzecz rehabilitacji zawodowej oraz zatrudnienia osób niepełnosprawnych realizowane przez **PFRON** w 2016 roku na podstawie ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2016 r., poz. 2046)

Lp.	Nazwa zadania ustawowego / podstawa prawna	Nazwa powiatu	Liczba zakładów objętych wsparciem	Liczba osób niepełnosprawnych uwzględniając stopień niepełnosprawności			Kwota wydatków w zł
				znaczny	umiarkowany	lekki	
1	2	3	4	5	6	7	8
2	Refundacja składki na ubezpieczenia społeczne rolników (wypadkowe, chorobowe, macierzyńskie oraz emerytalno-rentowe) dla niepełnosprawnego rolnika lub rolnika zobowiązanego do opłacenia składek za niepełnosprawnego domownika (art.. 25a, ust.1, pkt 2)	aleksandrowski	3		1	2	5 070,00
		brodnicki	5		4	1	6 252,00
		bydgoski ziemski	1		1		1 560,00
		bydgoski grodzki	1		1		1 962,00
		chełmiński	2		2		3 120,00
		golubsko-dobrzyński	5		2	3	8 076,00
		grudziądzki ziemski	1		1		1 962,00
		grudziądzki grodzki	0				0,00
		inowrocławski	5		3	2	7 410,00
		lipnowski	7		3	4	10 902,00
		mogileński	2		1	1	3 120,00
		nakielski	2			2	4 176,00
		radziejowski	3		3		5 736,00
		rypiński	1			1	1 170,00
		sępoleński	13		8	5	18 330,00
		świecki	59	1	47	11	80 558,00
		toruński ziemski	8		2	6	10 767,00
		toruński grodzki	2			2	2 340,00
		tucholski	24		14	10	35 208,00
		wąbrzeski	12		6	6	21 108,00
		włocławski ziemski	8		2	6	11 700,00
		włocławski grodzki	0				0,00
		żniński	9		2	7	15 312,00
		suma	**173**	**1**	**103**	**69**	**255 839,00**

Źródło: Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych
Opracowanie własne: Departament Spraw Społecznych, Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego i Zdrowia, Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych

Tabela nr 15: Działania na rzecz rehabilitacji zawodowej oraz zatrudnienia osób niepełnosprawnych realizowane przez **PFRON** w 2016 roku na podstawie ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2016 r., poz. 2046)

Lp.	Nazwa zadania ustawowego / podstawa prawna	Nazwa powiatu	Liczba ZPCH objętych wsparciem	Kwota wydatków w zł
1	2	3	4	5
3	Dofinansowanie w wysokości 50% oprocentowania zaciągniętych kredytów bankowych przeznaczonych na cele związane z rehabilitacją zawodową dla pracodawców prowadzących zakłady pracy chronionej (art. 32)	*aleksandrowski*	0	0,00
		brodnicki	0	0,00
		bydgoski ziemski	1	36 442,63
		bydgoski grodzki	2	46 049,87
		chełmiński	0	0,00
		golubsko-dobrzyński	0	0,00
		grudziądzki ziemski	0	0,00
		grudziądzki grodzki	0	0,00
		inowrocławski	0	0,00
		lipnowski	0	0,00
		mogileński	0	0,00
		nakielski	0	0,00
		radziejowski	0	0,00
		rypiński	0	0,00
		sępoleński	0	0,00
		świecki	0	0,00
		toruński ziemski	0	0,00
		toruński grodzki	1	21 142,69
		tucholski	0	0,00
		wąbrzeski	0	0,00
		włocławski ziemski	0	0,00
		włocławski grodzki	0	0,00
		żniński	0	0,00
		suma	4	103 635,19

Źródło: Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych
Opracowanie własne: Departament Spraw Społecznych, Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego i Zdrowia, Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych

Tabela nr 16: Działania na rzecz rehabilitacji zawodowej oraz zatrudnienia osób niepełnosprawnych realizowane przez **PFRON** w 2016 roku na podstawie ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2016 r., poz. 2046)

Lp.	Nazwa zadania ustawowego / podstawa prawna	Nazwa powiatu	ZPCH			Otwarty rynek		
			Liczba ZPCH objętych wsparciem	Liczba osób niepełnosprawnych	Kwota wydatków w zł	Liczba zak. na otwartym rynku obj. wsparciem	Liczba osób niepełnosprawnych	Kwota wydatków w zł
1	2	3	4	5	6	7	8	9
4	Miesięczne dofinansowanie do wynagrodzenia pracownika niepełnosprawnego zaliczonego do **znacznego** stopnia niepełnosprawności (art.26a, ust.1)	*aleksandrowski*				11	22	333 725,93
		brodnicki	1	1	14 542,58	7	39	296 053,88
		bydgoski ziemski	6	13	210 826,54	17	40	517 054,91
		bydgoski grodzki	28	353	4 480 457,85	108	279	4 209 234,03
		chełmiński				5	33	191 126,75
		golubsko-dobrzyński				3	4	85 320,91
		grudziądzki ziemski	2	2	23 163,05	9	9	138 167,48
		grudziądzki grodzki	1	4	60 819,94	2	2	33 334,92
		inowrocławski	3	5	102 780,79	17	17	249 774,78
		lipnowski	1	5	63 320,00	4	6	98 666,74
		mogileński				5	11	213 433,66
		nakielski	2	2	41 922,95	4	10	153 136,79
		radziejowski	1	4	82 332,01	13	41	304 501,50
		rypiński				2	2	41 400,00
		sępoleński				1	1	14 313,12
		świecki	2	4	44 247,58	14	15	175 469,93
		toruński ziemski	1	1	3 856,49	14	19	308 508,78
		toruński grodzki	8	37	542 665,49	48	63	814 555,56
		tucholski	3	9	172 923,29	7	33	316 106,85
		wąbrzeski				6	6	104 276,22
		włocławski ziemski	3	38	504 941,98	12	16	247 571,44
		włocławski grodzki	5	36	438 217,86	9	14	231 216,37
		żniński	1	1	9 169,33	3	3	41 481,85
		suma	68	515	6 796 187,73	321	685	9 118 432,40

Źródło: Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych
Opracowanie własne: Departament Spraw Społecznych, Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego i Zdrowia, Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych

Tabela nr 17: Działania na rzecz rehabilitacji zawodowej oraz zatrudnienia osób niepełnosprawnych realizowane przez **PFRON** w 2016 roku na podstawie ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2016 r., poz. 2046)

Lp.	Nazwa zadania ustawowego / podstawa prawna	Nazwa powiatu	ZPCH			Otwarty rynek		
			Liczba ZPCH objętych wsparciem	Liczba osób niepełnosprawnych	Kwota wydatków w zł	Liczba zak. na otwartym rynku obj. wsparciem	Liczba osób niepełnosprawnych	Kwota wydatków w zł
1	2	3	4	5	6	7	8	9
5	Miesięczne dofinansowanie do wynagrodzenia pracownika niepełnosprawnego zaliczonego do **umiarkowanego** stopnia niepełnosprawności (art. 26a, ust 1)	*aleksandrowski*				34	111	1 052 820,71
		brodnicki	1	28	248 693,82	40	103	890 777,35
		bydgoski ziemski	7	128	1 370 781,48	79	271	2 804 812,70
		bydgoski grodzki	40	3 119	30 384 554,77	365	2 109	21 288 303,91
		chełmiński				34	95	816 310,66
		golubsko-dobrzyński	1	10	85 875,94	17	54	507 515,38
		grudziądzki ziemski	2	32	346 879,57	44	132	1 389 644,63
		grudziądzki grodzki	3	95	1 092 644,96	14	124	1 249 179,50
		inowrocławski	4	27	212 751,24	97	193	1 928 752,49
		lipnowski	1	20	358 249,94	42	89	916 442,89
		mogileński	1	5	81 300,77	15	61	714 221,13
		nakielski	3	67	792 502,34	39	91	919 102,55
		radziejowski	1	33	365 930,21	34	123	1 150 779,18
		rypiński				15	34	290 140,21
		sępoleński				27	70	740 124,54
		świecki	2	128	953 425,61	100	573	5 361 253,37
		toruński ziemski	1	37	312 065,42	35	67	617 327,53
		toruński grodzki	10	338	3 964 241,85	157	448	4 406 089,83
		tucholski	4	309	3 912 726,60	46	218	2 069 860,10
		wąbrzeski	2	91	1 112 216,25	62	183	1 900 246,78
		włocławski ziemski	4	495	5 893 131,23	53	164	1 716 086,38
		włocławski grodzki	5	558	5 652 246,85	43	102	1 051 178,17
		żniński	1	28	312 625,43	20	39	313 853,73
		suma	93	5 548	57 452 844,28	1 412	5 454	54 094 823,72

Źródło: Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych

Opracowanie własne: Departament Spraw Społecznych, Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego i Zdrowia, Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych

Tabela nr 18: Działania na rzecz rehabilitacji zawodowej oraz zatrudnienia osób niepełnosprawnych realizowane przez **PFRON** w 2016 roku na podstawie ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2016 r., poz. 2046)

Lp.	Nazwa zadania ustawowego / podstawa prawna	Nazwa powiatu	ZPCH			Otwarty rynek		
			Liczba ZPCH objętych wsparciem	Liczba osób niepełnosprawnych	Kwota wydatków w zł	Liczba zakładów na otwartym rynku objętych wsparciem	Liczba osób niepełnosprawnych	Kwota wydatków w zł
1	2	3	4	5	6	7	8	9
6	Miesięczne dofinansowanie do wynagrodzenia pracownika niepełnosprawnego zaliczonego do **lekkiego** stopnia niepełnosprawności (art.26a, ust.1)	*aleksandrowski*				33	130	435 326,68
		brodnicki	1	11	33 911,35	23	104	388 703,26
		bydgoski ziemski	7	175	804 271,74	70	307	1 304 109,68
		bydgoski grodzki	40	903	3 821 768,37	259	913	3 755 791,72
		chełmiński				13	20	96 802,18
		golubsko-dobrzyński	1	17	81 721,86	13	35	120 123,75
		grudziądzki ziemski	2	31	157 859,87	36	112	475 377,48
		grudziądzki grodzki	3	42	232 891,52	15	64	240 011,97
		inowrocławski	4	20	86 237,70	57	114	446 329,08
		lipnowski	1	6	24 750,00	15	72	308 259,70
		mogileński	1	5	53 588,17	18	44	196 115,11
		nakielski	3	113	739 040,71	38	86	366 850,92
		radziejowski	1	4	28 350,00	18	45	157 930,58
		rypiński				18	111	393 867,62
		sępoleński				15	59	311 110,22
		świecki	2	58	90 688,63	27	199	731 541,78
		toruński ziemski	1	3	9 774,83	32	94	344 319,67
		toruński grodzki	10	305	1 524 447,10	146	526	2 305 662,33
		tucholski	4	68	273 374,76	32	82	267 341,12
		wąbrzeski	2	60	292 720,43	36	80	278 018,39
		włocławski ziemski	4	93	625 179,08	50	163	788 035,08
		włocławski grodzki	5	244	1 254 006,29	41	149	655 346,51
		żniński	1	15	78 459,75	13	41	178 658,31
		suma	93	2 173	10 213 042,16	1 018	3 550	14 545 633,14

Źródło: Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych

Opracowanie własne: Departament Spraw Społecznych, Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego i Zdrowia, Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych

Tabela nr 19: Działania na rzecz rehabilitacji zawodowej oraz zatrudnienia osób niepełnosprawnych realizowane przez **PFRON** w 2016 roku na podstawie ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2016 r., poz. 2046)

Lp.	Nazwa zadania ustawowego / podstawa prawna	Nazwa powiatu	Liczba osób objętych wsparciem	Kwota wydatków w zł
1	*2*	*3*	*4*	*5*
a	Szkolenia, o których mowa w art. 18 ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o języku migowym i innych środkach komunikowania się – art. 47 ust. 1 pkt 5 lit. b	*aleksandrowski*	7	3 895,00
		brodnicki	0	0,00
		bydgoski ziemski	13	7 785,00
		bydgoski grodzki	90	54 485,00
		chełmiński	2	1 125,00
		golubsko-dobrzyński	3	1 620,00
		grudziądzki ziemski	9	5 265,00
		grudziądzki grodzki	24	13 770,00
		inowrocławski	23	13 365,00
		lipnowski	3	1 755,00
		mogileński	1	450,00
		nakielski	20	11 245,50
		radziejowski	3	1 755,00
		rypiński	4	2 160,00
		sępoleński	3	1 575,00
		świecki	2	1 305,00
		toruński ziemski	12	6 030,00
		toruński grodzki	30	18 935,00
		tucholski	1	617,50
		wąbrzeski	0	0,00
		włocławski ziemski	5	2 925,00
		włocławski grodzki	25	14 657,50
		żniński	8	4 410,00
		suma	288	169 130,50

Źródło: Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych
Opracowanie własne: Departament Spraw Społecznych, Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego i Zdrowia, Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych

Tabela nr 20: Działania na rzecz rehabilitacji zawodowej oraz zatrudnienia osób niepełnosprawnych realizowane przez **PFRON** w 2016 roku na podstawie ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2016 r., poz. 2046)

Lp.	Nazwa zadania ustawowego / podstawa prawna	Nazwa powiatu	Liczba umów	Kwota wydatków w zł
1	*2*	*3*	*4*	*5*
b	Realizacja działań wyrównujących różnice między regionami art. 47 ust. 1 pkt 1	*aleksandrowski*	2	98 509,91
		brodnicki	2	155 155,00
		bydgoski ziemski	1	77 000,00
		bydgoski grodzki	3	266 752,15
		chełmiński	0	0,00
		golubsko-dobrzyński	2	102 500,85
		grudziądzki ziemski	0	0,00
		grudziądzki grodzki	1	23 550,03
		inowrocławski	0	0,00
		lipnowski	2	12 203,12
		mogileński	0	0,00
		nakielski	2	180 314,83
		radziejowski	0	0,00
		rypiński	1	78 682,80
		sępoleński	0	0,00
		świecki	2	175 355,00
		toruński ziemski	1	154 000,00
		toruński grodzki	0	0,00
		tucholski	1	227 360,00
		wąbrzeski	1	86 831,73
		włocławski ziemski	4	495 231,05
		włocławski grodzki	0	0,00
		żniński	1	77 000,00
		suma	26	2 210 446,47

Źródło: Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych
Opracowanie własne: Departament Spraw Społecznych, Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego i Zdrowia, Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych

Tabela nr 21: Działania na rzecz rehabilitacji zawodowej oraz zatrudnienia osób niepełnosprawnych realizowane przez **PFRON** w 2016 roku na podstawie ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2016 r., poz. 2046)

Lp.	Nazwa zadania ustawowego / podstawa prawna	Nazwa powiatu	Liczba zakładów pracy chronionej	Kwota wydatków w zł
1	2	3	4	5
c	Zwrot kosztów budowy lub przebudowy związanej z modernizacją obiektów i pomieszczeń zakładu, transportowych i administracyjnych - art. 32 ust.1 pkt 2	*aleksandrowski*	0	0,00
		brodnicki	0	0,00
		bydgoski ziemski	0	0,00
		bydgoski grodzki	4	93 341,33
		chełmiński	0	0,00
		golubsko-dobrzyński	0	0,00
		grudziądzki ziemski	0	0,00
		grudziądzki grodzki	1	8 685,32
		inowrocławski	0	0,00
		lipnowski	0	0,00
		mogileński	0	0,00
		nakielski	0	0,00
		radziejowski	0	0,00
		rypiński	0	0,00
		sępoleński	0	0,00
		świecki	0	0,00
		toruński ziemski	0	0,00
		toruński grodzki	0	0,00
		tucholski	1	20 679,82
		wąbrzeski	0	0,00
		włocławski ziemski	0	0,00
		włocławski grodzki	0	0,00
		żniński	0	0,00
		suma	6	122 706,47

Źródło: Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych
Opracowanie własne: Departament Spraw Społecznych, Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego i Zdrowia, Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych

Tabela nr 22: Działania na rzecz rehabilitacji zawodowej oraz zatrudnienia osób niepełnosprawnych realizowane przez **PFRON** w 2016 roku na podstawie ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2016 r., poz. 2046)

Lp.	Nazwa zadania ustawowego / podstawa prawna	Nazwa powiatu	Liczba umów	Kwota wydatków w zł
1	*2*	*3*	*4*	*5*
d	Zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych realizowane na zlecenie Funduszu przez fundację oraz organizacje pozarządowe - art. 36 ust. 1	*aleksandrowski*	3	760 235,90
		brodnicki	0	0,00
		bydgoski ziemski	0	0,00
		bydgoski grodzki	15	2 444 940,55
		chełmiński	0	0,00
		golubsko-dobrzyński	0	0,00
		grudziądzki ziemski	5	604 529,32
		grudziądzki grodzki	1	970 559,89
		inowrocławski	0	0,00
		lipnowski	0	0,00
		mogileński	0	0,00
		nakielski	0	0,00
		radziejowski	0	0,00
		rypiński	0	0,00
		sępoleński	0	0,00
		świecki	0	0,00
		toruński ziemski	1	266 753,45
		toruński grodzki	11	3 258 734,23
		tucholski	0	0,00
		wąbrzeski	1	97 779,10
		włocławski ziemski	0	0,00
		włocławski grodzki	0	0,00
		żniński	0	0,00
		suma	37	8 403 532,44

Źródło: Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych
Opracowanie własne: Departament Spraw Społecznych, Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego i Zdrowia, Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych

Tabela nr 23: Działania na rzecz rehabilitacji zawodowej oraz zatrudnienia osób niepełnosprawnych realizowane przez **PFRON** w 2016 roku na podstawie ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2016 r., poz. 2046)

Lp.	Nazwa zadania ustawowego / podstawa prawna	Nazwa powiatu	Liczba umów	Kwota wydatków w zł
1	2	3	4	5
e	Pilotażowy program "Aktywny samorząd" - art. 47 us. 1 pkt 4	aleksandrowski	1	286 245,94
		brodnicki	1	251 772,30
		bydgoski ziemski	1	199 130,97
		bydgoski grodzki	1	1 198 739,40
		chełmiński	1	227 110,77
		golubsko-dobrzyński	1	113 853,25
		grudziądzki ziemski	1	101 265,26
		grudziądzki grodzki	1	389 638,72
		inowrocławski	1	405 438,55
		lipnowski	1	216 881,98
		mogileński	1	136 563,92
		nakielski	1	179 097,03
		radziejowski	1	273 850,94
		rypiński	1	165 516,59
		sępoleński	1	168 908,36
		świecki	1	436 338,84
		toruński ziemski	1	400 295,31
		toruński grodzki	1	603 370,84
		tucholski	1	220 645,88
		wąbrzeski	1	181 882,35
		włocławski ziemski	1	272 884,89
		włocławski grodzki	1	285 670,59
		żniński	1	165 804,05
		suma	23	6 880 906,73

Źródło: Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych
Opracowanie własne: Departament Spraw Społecznych, Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego i Zdrowia, Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych

Wykres nr 10: Zbiorcze zestawienie podziału środków finansowych na działania na rzecz rehabilitacji zawodowej oraz zatrudnienia osób niepełnosprawnych realizowanych i finansowanych przez **PFRON** w poszczególnych samorządach powiatowych w 2016

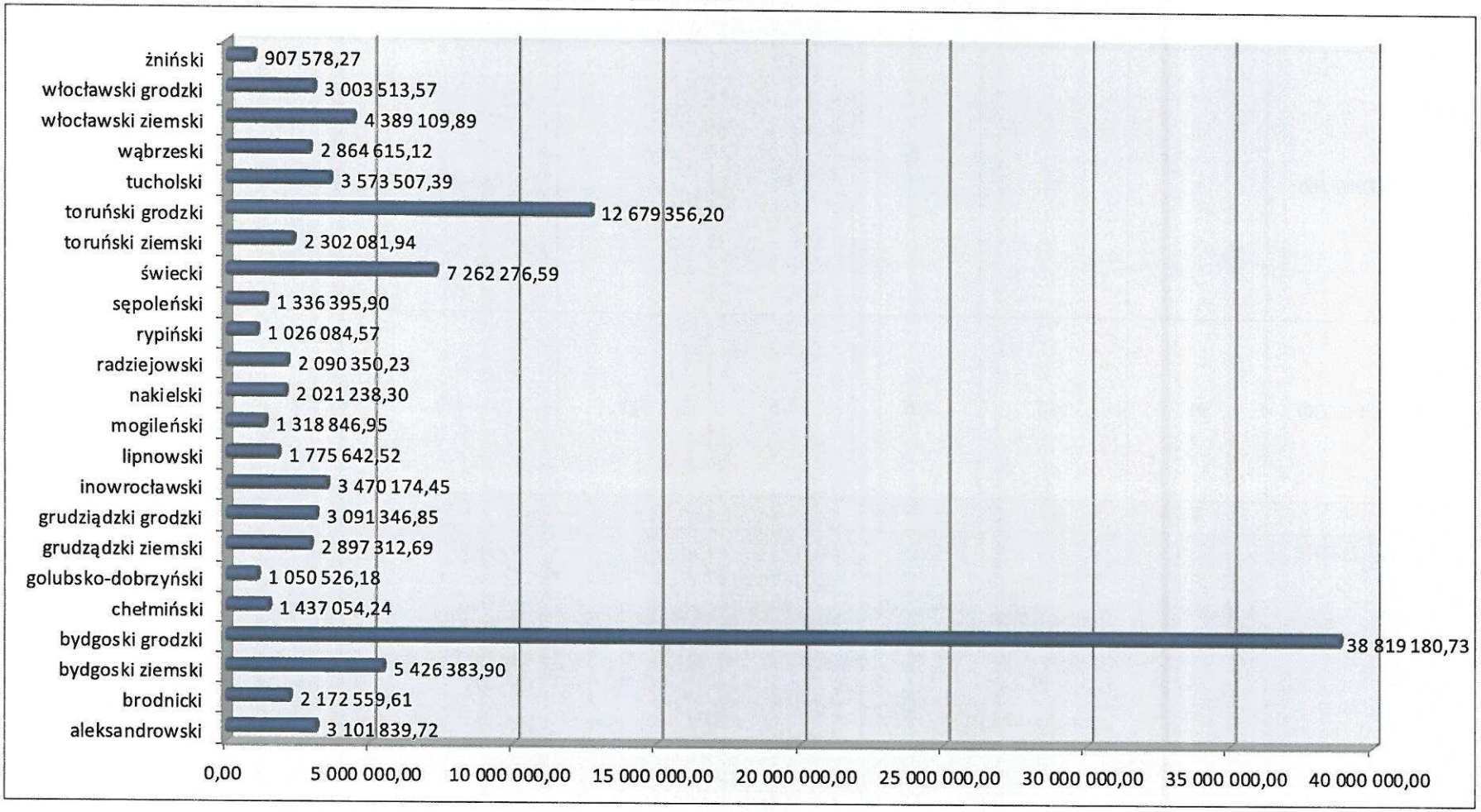

Opracowanie własne: Departament Spraw Społecznych, Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego i Zdrowia, Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych

Tabela nr 24: Zbiorcze zestawienie zadań na rzecz rehabilitacji zawodowej oraz zatrudnienia osób niepełnosprawnych realizowane przez **powiaty w** 2016 roku na podstawie ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2016 r., poz. 2046)

L.p.	Nazwa zadania ustawowego	Podstawa prawna zadania *Ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych z dnia 27.08.1997 r.* (Dz.U. z 2016 r., poz. 2046)	Liczba podjętych działań w ramach zadania	Liczba osób niepełnosprawnych jako beneficjentów w realizowanych zadaniach, w tym ogółem oraz z podziałem na stopień niepełnosprawności.				Kwota dofinansowania (w zł)	
				ogółem	z lekkim stopniem	z umiarkowanym stopniem	ze znacznym stopniem	PFRON	Inne źródła
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	Usługi i instrumenty rynku pracy np. staże, szkolenia, itp. (wymienić jakie)	art. 11	445	572	302	254	16	687 214,77	687 484,77
2	Jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej przyznane na podstawie zawartej umowy ze starostą	art. 12a	31	30	10	16	4	921 549,00	921 569,00

3	Jednorazowe środki na podjęcie działalności rolniczej przyznane na podstawie zawartej umowy ze starostą	art. 12a	4	4	3	0	1	71 621,00	71 622,00
4	Jednorazowe środki na wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej przyznane na podstawie zawartej umowy ze starostą	art. 12a	0	0	0	0	0	0,00	0,00
5	Dofinansowanie do wysokości 50% oprocentowania kredytu bankowego zaciągniętego na kontynuowanie działalności gospodarczej na podstawie umowy zawartej ze starostą	art. 13 ust. 1	0	0	0	0	0	0,00	0,00
6	Dofinansowanie do wysokości 50% oprocentowania kredytu bankowego zaciągniętego na kontynuowanie własnego/dzierżawionego gospodarstwa rolnego na podstawie umowy zawartej ze starostą	art. 13 ust. 1	0	0	0	0	0	0,00	0,00
7	Zwrot kosztów adaptacji pomieszczeń zakładu pracy do potrzeb osób niepełnosprawnych	art. 26, ust. 1, pkt 1	0	0	0	0	0	0,00	0,00

8	Zwrot kosztów lub nabycia urządzeń ułatwiających osobie niepełnosprawnej wykonywanie pracy lub funkcjonowanie w zakładzie pracy	art. 26, ust. 1, pkt 1b	0	0	0	0	0	0,00	0,00
9	Zwrot kosztów zakupu i autoryzacji oprogramowania na użytek pracowników niepełnosprawnych oraz urządzeń technologii wspomagających lub przystosowanych do potrzeb wynikających z ich niepełnosprawności	art. 26, ust. 1, pkt 1c	0	0	0	0	0	0,00	0,00
10	Zwrot kosztów rozpoznania przez służby medycyny pracy potrzeb, o których mowa w pkt. 1-1c	art. 26, ust. 1, pkt. 2	0	0	0	0	0	0,00	0,00
11	Zwrot miesięcznych kosztów zatrudnienia pracowników pomagających pracownikowi niepełnosprawnemu	art. 26d, ust. 1, pkt 1	2	6	4	1	1	9 991,00	9 993,00
12	Zwrot kosztów wyposażenia stanowiska pracy	art. 26e	74	86	48	31	6	1 954 674,87	1 954 711,87
13	Pośrednictwo pracy	art. 35a, ust. 1, pkt 9	3 217	3 588	2 200	1 274	93	127 999,35	129 366,35
	Poradnictwo zawodowe	art. 35a, ust. 1, pkt 9	1 362	1 338	1 001	299	36	0,00	335,00
14	Szkolenia oraz przekwalifikowanie osób niepełnosprawnych	art. 35a, ust. 1, pkt 9	91	101	74	24	3	26 914,07	26 941,07

15	Kierowanie osób niepełnosprawnych, które wymagają specjalistycznego programu szkolenia oraz rehabilitacji leczniczej i społecznej, do specjalistycznego ośrodka szkoleniowo-rehabilitacyjnego	art. 35a, ust. 1, pkt 10	8	8	7	1	0	0,00	1,00
16	Doradztwo organizacyjno-prawne i ekonomiczne w zakresie działalności gospodarczej lub rolniczej podejmowanej przez osoby niepełnosprawne	art. 35a, ust. 1, pkt 12	0	0	0	0	0	0,00	0,00
17	Zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej zlecone przez powiaty fundacjom i organizacjom pozarządowym	art. 36	4	4	3	0	1	0,00	1,00
18	Zwrot kosztów szkolenia zatrudnionych osób niepełnosprawnych poniesionych przez pracodawcę	art. 41	0	0	0	0	0	0,00	0,00
19	INNE zadania spoza ustawy (wymienić jakie?) oraz podać źródło finansowania np.. PWRMR III, Aktywny samorząd itp.	Aktywny Samorząd	161	151	1	113	37	441 266,90	0,00
		PWRMR III	2	2	1	1	0	27 778,84	2 814,26
		Program Aktywizacja i Integracja	3	3	3	0	0	0,00	1 918,44
		suma	**5 404**	**5 893**	**3 657**	**2 014**	**198**	**4 269 009,80**	**3 806 757,76**
							razem	**8 075 767,56**	

Źródło: dane z 23 powiatów.
Opracowanie własne: Departament Spraw Społecznych, Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego i Zdrowia, Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych

Regionalny Plan Działań na Rzecz Zatrudnienia przedstawia główne kierunki działań zmierzające do rozwiązywania problemów funkcjonowania rynku pracy w regionie, a jego struktura opiera się na Krajowym Planie Działań na Rzecz Zatrudnienia na lata 2015-2017. Długoterminowymi celami działań przewidzianych do realizacji w ramach RPDZ, spójnymi ze Strategią rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2020 – plan modernizacji 2020+", są;

- wzrost liczby pracujących w regionie;
- zmniejszenie stopy bezrobocia rejestrowanego w regionie.

Regionalny Plan Działania na Rzecz Zatrudnienia przygotowywany i realizowany jest przez Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu przy współpracy z innymi instytucjami i organizacjami.

Skumulowane działania na rzecz aktywności zawodowej i rehabilitacji zawodowej zostały zebrane w celu przygotowania RPDZ.

Departament Spraw Społecznych i Zdrowia[6], Pełnomocnik Zarządu Województwa ds. Osób Niepełnosprawnych, Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie, Powiatowe Urzędy Pracy, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, Miejskie Ośrodki Pomocy Rodzinie oraz Miejskie Ośrodki Pomocy Społecznej w 2016 roku realizowali zadania wynikające z celu strategicznego **1. „Zmniejszenie liczby osób niepełnosprawnych"**, celu szczegółowego **1.2. „Zwiększenie możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych"** poprzez działania wynikające z ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

W oparciu o otrzymane dane od samorządów powiatowych, organizacji pozarządowych oraz PFRON z realizacji zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej realizowanych zgodnie z ustawą o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych za 2016 r., przygotowano informację zbiorczą dla WUP. Informację dot. wszystkich podejmowanych działań z zakresy rehabilitacji zawodowej i zatrudnienia osób z niepełnosprawnością przy udziale środków PFRON, które ujęto w RPDZ. W tabeli nr 38 ze str. 119 ujęto zbiorcze zestawienie.

[6] W związku z zmianą struktury organizacyjnej, wprowadzoną uchwałą Nr 8/345/17 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 01 marca 2017 roku w sprawie zmiany Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego w Toruniu z dniem 06 marca 2017 r. departament zmienił nazwę na Departament Spraw Społecznych, Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego i Zdrowia.

Kontynuacja realizacji zadania dotyczącego udzielania jednorazowej pożyczki zakładom pracy chronionej

Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych wspólnie z Biurem Prawnym monitoruje na bieżąco windykację zawartych w poprzednich latach umów o udzielenie jednorazowej pożyczki dla ZPCH, którą realizuje Biuro Prawne. W 2016 r. ponownie wszczęte postępowanie egzekucyjne jest w toku – ustalenia z radcą prawnym obsługującym zadania WION.

CEL 5 Zwiększenie potencjału w zakresie świadczenia usług na rzecz rehabilitacji osób niepełnosprawnych

DZIAŁANIE 5.1. Dofinansowanie regionalnych imprez kulturalnych, sportowych, turystycznych i rekreacyjnych dla osób niepełnosprawnych wspierających ich aktywność w tych dziedzinach oraz promowanie uniwersalnych rozwiązań w zakresie dostępności

Powyższe zadanie w 2016 r. było finansowane z środków PFRON oraz z budżetu województwa. Środki PFRON przeznaczone były na wyłonione w drodze konkursu projekty realizowane przez organizacje pozarządowe, natomiast ze środków budżetu finansowano zadania wspierające aktywność osób z niepełnosprawnością.

Zadania zlecane finansowane ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych

Dużą popularnością wśród organizacji pozarządowych cieszy się zadanie realizowane w ramach otwartego konkursu ofert nr **15/2016**, które ma na celu propagowanie aktywności osób z niepełnosprawnością poprzez sport, rekreację, kulturę, czy turystykę. Organizowane imprezy towarzyszą głównie wydarzeniom, tj. Europejski Dzień Walki z Dyskryminacją Osób Niepełnosprawnych obchodzony 5 maja, Światowy Międzynarodowy Dzień Osób Niepełnosprawnych obchodzony 3 grudnia, czy Światowy Dzień Zdrowia Psychicznego obchodzony dnia 10 października.

W 2016 r. w trybie konkursowym samorząd województwa dofinansował ze środków PFRON 12 tego typu projektów na łączną kwotę **w wysokości 96 000,00 zł.** Oczekiwanym rezultatem działań był zwiększony udział osób niepełnosprawnych w imprezach sportowych,

turystycznych i kulturalnych. Realizacja przedmiotowych projektów miała wpływ m.in. na rozwój aktywnego spędzania wolnego czasu, uczestnictwo w różnego rodzaju imprezach kulturalnych i rekreacyjnych. Przyczyniła się także do rozwijania oraz pozyskiwania wiedzy i umiejętności w zakresie porozumiewania się i kształtowania relacji w grupie rówieśniczej. Osoby niepełnosprawne miały możliwość nabrania wiary we własne możliwości i przekonania o posiadanych talentach, zdolnościach i umiejętnościach oraz poprawy kondycji fizycznej i koordynacji ruchowej. Prowadzone działania umożliwiły beneficjentom wyjście do ludzi, na nawiązanie nowych kontaktów towarzyskich, pokonanie tremy w kontaktach z drugą osobą, zwalczenie samotności. Rezultatem przeprowadzonych działań było także popularyzowanie terapii ruchem dla relaksu psychicznego i fizycznego.

Poprzez integrację wyrażoną w różnych dziedzinach życia społecznego udział w rehabilitacji społecznej **wzięło 1 309 osób, z których 1 008 stanowiły osoby z niepełnosprawnością.**

Poniższa tabela szczegółowo przedstawia, które z organizacji realizowały przedstawiony cel.

Tabela nr 25: Zbiorcze zestawienie dofinasowanych imprez z środków PFRON

Konkurs nr 15/2016 pn. „Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych"					
L.p.	Nr umowy	Podmiot	Nazwa zadania	Termin realizacji	Kwota przekazanej dotacji
1	SZ-II.614.5.11.616.32.2016	Stowarzyszenie Centrum Niezależnego Życia	Igrzyska aktywnej rehabilitacji	01.06-30.09.2016	10 000,00
2	SZ-II.614.5.12.616.11.2016	Towarzystwo Rodziców Dzieci Specjalnej Troski	Przegląd Twórczości artystycznej. Niepełnosprawni artyści-mieszkańcom regionu	01.03.-31.08.2016	10 000,00
3	SZ-II.614.5.14.616.3.2016	Stowarzyszenie Dorośli-Dzieciom	Nie ma cwaniaka który nie wygra w zbijaka.	01.03.-31.07.2016	8 000,00
4	SZ-II.614.5.15.616.8.2016	Oddział Kujawsko-Pomorski Polskiego Związku Głuchych	Poznać i usłyszeć przyrodę-integrowanie środowiska rodzin dzieci z uszkodzonym słuchem.	10.05-30.11.2016	7 000,00
5	SZ-II.614.5.21.616.34.2016	Inicjatywa Kulturalna Bard	VI Festiwal widzących duszą. Muzyka otwiera oczy.	20.08-30.10.2016	15 000,00

6	SZ-II.614.5.22.616.14.2016	Wąbrzeskie Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom Specjalnej Troski	Rywalizacja i integracja, imprezy sportowo-rekreacyjne dla osób niepełnosprawnych.	01.04.-31.10.2016	9 000,00
7	SZ-II.614.5.23.616.15.2016	Bractwo Rycerskie Ziem Toruńskich	My też jesteśmy aktywni i sprawni.	11.04.-30.07.2016	5 000,00
8	SZ-II.614.5.26.616.16.2016	Stowarzyszenie na Rzecz Osób Niepełnosprawnych	Razem przez świat-Na Dzikim Zachodzie.	04.05.-30.09.2016	4 000,00
9	SZ-II.614.5.27.616.10.2016	Fundacja Ducha na Rzecz Rehabilitacji Naturalnej Ludzi Niepełnosprawnych	Spotkanie Wigilijne niepełnosprawnych w dniu 11 grudnia 2016 r.	10.11.-30.12.2016	5 000,00
10	SZ-II.614.5.28.616.31.2016	Pomorsko-Kujawski Klub Kultury Fizycznej Sportu i Turystyki Niewidomych i Słabowidzących „Łuczniczka"	II Mistrzostwa Województwa Kujawsko-Pomorskiego Niewidomych i Słabowidzących w Bowlingu i Showdown	01.06-30.11.2016	9 000,00
11	SZ-II.614.5.42.616.17.2016	Toruńskie Stowarzyszenie Współpraca	Wyjazd turystyczno-sportowo-rekreacyjny pn. Poznajemy nasze Województwo.	18.04.-29.07.2016	7 000,00
12	SZ-II.614.5.51.616.33.2016	Stowarzyszenie Sportowe Sokół w Barcinie	Kujawsko-Pomorska Paraolimpiada Dzieci i Młodzieży	01.06-31.10.2016	7 000,00
				Razem:	**96 000,00**

Opracowanie własne: Departament Spraw Społecznych, Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego i Zdrowia, Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych

Zadania finansowane ze środków budżetu Województwa Kujawsko-Pomorskiego

Tabela nr 26: Zbiorcze zestawienie dofinasowanych imprez ze środków budżetu woj. kuj.-pom.

	Nazwa działania	Kwota wydatkowana ze środków budżetu województwa	Efekty realizacji zadania
1	Wyjazd zespołu teatralnego do Rumuni na Międzynarodowy Festiwal Teatrów Młodzieżowych	**4 000,00 zł**	„Jestem" Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom Niepełnosprawnym i Osobom Potrzebującym Wsparcia we współpracy z Samorządem Województwa zorganizowało wyjazd zespołu teatralnego działającego przy Stowarzyszeniu do Rumuni do Alba Iulia na Międzynarodowy Festiwal Teatrów Młodzieżowych. Wyjazd odbył się w dniach 13-18 kwietnia 2016 r. i wzięło w nim udział 13 osób.

2	„V Toruńska Olimpiada Osób Niepełnosprawnych"	**1 231,20 zł**	Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji oraz Ognisko Sportu Osób Niepełnosprawnych ALFA Sport Toruń we współpracy z lokalnymi fundacjami działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych oraz Samorządem Województwa Kujawsko-Pomorskiego zorganizował "V Toruńską Olimpiadę Osób Niepełnosprawnych", która odbyła się 14 maja 2016 r. Impreza ta z roku na rok gromadzi coraz większą liczbę osób, zarówno uczestników jak i widzów śledzących zmagania niepełnosprawnych sportowców. Zawodnicy biorą udział w następujących dyscyplinach: piłka nożna, tenis stołowy, lekkoatletyka, rower stacjonarny, wspinaczka, kręgle.
3	XX Jubileuszowy Międzynarodowy Festiwal Piosenki Młodzieży Niepełnosprawnej „Impresje Artystyczne" – Ciechocinek 2016	**10 000,00 zł**	Fundacja Inicjatyw Na Rzecz Osób niepełnosprawnych „Pro Omnibus" we współpracy z Telewizją Polską S.A. w Warszawie Oddział w Bydgoszczy oraz Samorządem Województwa zrealizowała reportaż pt. „Piosenka bez barier", której celem było propagowanie idei równych szans osób niepełnosprawnych, uczestników XX Festiwalu Piosenki Młodzieży Niepełnosprawnej „Impresje Artystyczne" w Ciechocinku. Film koncentrował się na ukazaniu młodych niepełnosprawnych artystów, jako osoby niemniej utalentowane i w niczym nieustępujące swoim pełnosprawnym uczestnikom. W sumie w projekt zostało zaangażowanych 50 osób niepełnosprawnych – uczestników XX „Impresji Artystycznych" w Ciechocinku. Audycja została wyemitowana na antenie TVP Bydgoszcz czterokrotnie w sierpniu 2016 r.
4	Tajemnica Tomka Sawyera oraz Gra warta piernika, czyli Maurycy i kolędnicy	**5 500,00 zł**	Kujawsko-Pomorski Impresaryjny Teatr Muzyczny we współpracy z WORD Bydgoszcz, Toruńską Orkiestrą Symfoniczną, Centrum Kultury Browar B, Centrum Kultury Teatr i Opera Nova im. F. Nowowiejskiego oraz Samorządem Województwa zrealizował zadanie polegające na zorganizowaniu spektakli: „Tajemnica Tomka Sawyera" oraz „Gra warta piernika, czyli Maurycy i kolędnicy" w Toruniu, Bydgoszczy, Włocławku, Grudziądzu, Inowrocławiu. W ramach przedsięwzięcia zorganizowane zostały także spektakle „Gry wartej piernika"

			dla małych pacjentów szpitali w Toruniu i Bydgoszczy. Bezpłatne wejściówki było można odebrać w kasach partnerujących wydarzeniu instytucjach lub wygrać w konkursach organizowanych przez lokalne media. W wydarzeniu wzięło udział około 2 357 osób. Na realizację zadania przeznaczono 57 000,00 zł, z czego z Wojewódzkiego programu wyrównywania szans osób niepełnosprawnych i przeciwdziałaniu ich wykluczeniu oraz pomocy w realizacji zadań w zakresie zatrudniania osób niepełnosprawnych 5 500,00 zł.
5	Perspektywy 9 Hills Festiwal	**35 000,00 zł**	Fundacja Muzeum Ziemi Chełmińskiej we współpracy z Samorządem Województwa przeprowadziła pierwszą edycję Festiwalu Perspektywy - Nine Hills w dniach 12 – 14 sierpnia 2016 r. Jednym z głównych celów Festiwalu było zaangażowanie w przygotowania i realizację wydarzeń festiwalowych społeczności lokalnej, w szczególności osób z niepełnosprawnością. W ramach wydarzenia realizowane były dwa główne programy inkluzyjne, w których łącznie wzięło udział 27 osób, w tym 11 niepełnosprawnych. W ramach festiwalu zorganizowana również została wystawa 40 prac plastycznych osób niepełnosprawnych. Według szacunkowych danych w wydarzeniu udział wzięło ok. 10 tys. osób. Na realizację zadania przeznaczono 114 999,99 zł, z czego z Wojewódzkiego programu wyrównywania szans osób niepełnosprawnych i przeciwdziałaniu ich wykluczeniu oraz pomocy w realizacji zadań w zakresie zatrudniania osób niepełnosprawnych 35 000,00 zł.
RAZEM		**55 731,20 zł**	

Opracowanie własne: Departament Spraw Społecznych, Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego i Zdrowia, Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych

DZIAŁANIE 5.2. Dofinansowanie robót budowlanych dotyczących obiektów służących rehabilitacji, w związku z potrzebami osób niepełnosprawnych (z wyjątkiem rozbiórki tych obiektów)

Województwo Kujawsko-Pomorskie realizuje zadanie współfinansowane ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, będących w dyspozycji Województwa pn. „dofinansowanie robót budowlanych w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane (Dz. U. z 2016 r. poz. 290 z późn.zm), dotyczących obiektów służących rehabilitacji, w związku z potrzebami osób niepełnosprawnych z wyjątkiem rozbiórki tych obiektów". Wnioski na zadanie przyjmowane są do 30 listopada roku poprzedzającego realizację zadania.

W 2015 r. do tut. Urzędu wpłynęło **13** wniosków do rozpatrzenia i realizacji w ramach zadania pn. „dofinansowanie robót budowlanych dotyczących obiektów służących rehabilitacji, w związku z potrzebami osób niepełnosprawnych, z wyjątkiem rozbiórki tych obiektów". Żaden spośród złożonych wniosków nie był kompletny, w związku z czym wszyscy wnioskodawcy wezwani zostali do uzupełnienia przedmiotowych wniosków.

Zgodnie z uchwałą Nr 16/519/16 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 20 kwietnia 2016 r. w sprawie dofinansowania robót budowlanych dotyczących obiektów służących rehabilitacji, w związku z potrzebami osób niepełnosprawnych, z wyjątkiem rozbiórki tych obiektów w roku 2016, zmienioną uchwałą Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego Nr 36/1475/16 z dnia 21 września 2016 r. Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego przyznał dofinansowanie **7** podmiotom, na łączną kwotę dofinansowania wynoszącą **927.767,00 zł**. Powyższe dofinansowania dotyczyły inwestycji jednorocznych, zrealizowanych i rozliczonych w 2016 r.

Z uwagi na wyrażenie przez Sejmik Województwa zgody na zawarcie umów na okres dłuższy niż jeden rok budżetowy na dofinansowanie robót budowlanych dotyczących obiektów służących rehabilitacji, w związku z potrzebami osób niepełnosprawnych, z wyjątkiem rozbiórki tych obiektów, zgodnie z uchwałą Nr XX/369/16 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 23 maja 2016 r., Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego uchwałą Nr 24/875/16 z dnia 15 czerwca 2016 r. w sprawie dofinansowania robót budowlanych dotyczących obiektów służących rehabilitacji, w związku z potrzebami osób niepełnosprawnych, z wyjątkiem rozbiórki tych obiektów w roku 2016, które będą realizowane w latach 2016-2018, zmienioną uchwałą Nr 36/1476/16 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 21 września 2016 r.,

przyznał dofinansowanie 2 podmiotom. Jeden spośród wnioskodawców, tj. Polski Związek Niewidomych, który wystąpił z wnioskiem o dofinansowanie budowy budynku rehabilitacyjno-zabiegowego z łącznikiem do segmentu nr 3-4 Sanatorium Uzdrowiskowego Ośrodka Leczniczo-Rehabilitacyjnego im. Mariana Mikołaja Kaczmarka w Ciechocinku (inwestycję zaplanowano na lata 2016-2018) z uwagi na przyznanie przez Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego kwoty niższej niż wnioskowano, zrezygnował z przyznanego dofinansowania. Ostatecznie w 2016 r. województwo zawarło **1** umowę wieloletnią, której okres realizacji przewidziano na lata 2016-2017, a beneficjentem wsparcia jest Parafia Rzymskokatolicka p.w. Matki Bożej Łaskawej z siedzibą w Toruniu.

Przeznaczone na realizację umowy wieloletniej dofinansowanie w kwocie **210.000,00 zł** obejmuje wyłącznie I etap zadania, który zrealizowano w 2016 r. Drugi etap zadania przewidziany na rok 2017 finansowany będzie wyłącznie ze środków stanowiących udział własny Parafii.

Łącznie w ramach dofinansowania robót budowlanych (...) zawarto **8** umów na kwotę dofinansowania z środków PFRON wynoszącą **1.137.767,00 zł**. Limit środków finansowych przeznaczonych w 2016 r. na omawiane zadanie został rozdysponowany w całości, stąd też wykonanie planu finansowego ww. zadania wynosiło 100%.

Dofinansowaniem objęto **7** obiektów zlokalizowanych na terenie gmin miejskich oraz **1** obiekt na terenie gminy wiejskiej.

Przedmiot dofinansowania obejmował remont pokrycia dachowego, remont szybu i przebudowę windy, remont instalacji wodnej, remont węzłów sanitarnych, budowę dźwigów zewnętrznych, montaż platform wewnętrznych, przebudowę i zmianę sposobu użytkowania budynku z funkcji handlowo-garażowej na funkcję usługową, w tym pokoje hotelowe przystosowane dla potrzeb osób niepełnosprawnych, rozbudowę pijalni wód mineralnych o salę spacerową dla osób niepełnosprawnych poruszających się na wózkach inwalidzkich, czy też przebudowę pomieszczeń z przeznaczeniem na świetlicę terapeutyczno-rehabilitacyjną dla osób niepełnosprawnych.

Dofinansowanie wyżej wymienionych inwestycji przez Samorząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego ze środków PFRON przyczyni się do likwidacji istniejących barier architektonicznych w budynkach, umożliwi osobom niepełnosprawnym dostęp do wszystkich pomieszczeń dofinansowanych budynków, a tym samym korzystanie z pełnej oferty bazy rehabilitacyjnej, noclegowej oraz integrację z pełnosprawnymi osobami korzystającymi z oferty tych placówek.

W wyniku wykonanych robót budowlanych nastąpi poprawa jakości życia i bezpieczeństwa osób niepełnosprawnych, zmniejszy się zużycie energii cieplnej

i kosztów eksploatacji, zapewniony zostanie dostęp do odpowiedniej jakości wody pitnej, wolnej od zagrożeń biologicznych. Osoby niepełnosprawne będą mogły również korzystać z nowych form rehabilitacji i aktywizacji zawodowej.

Szacuje się, że bezpośrednio i pośrednio z efektów dofinansowania robót budowlanych, które zrealizowano w 2016 r., korzystać będzie **1300,** z czego **217** osób wśród dzieci i młodzieży niepełnosprawnej oraz **718** niepełnosprawnych mieszkańców wsi.

Do 30 listopada 2016 r. na realizację zadania dofinansowania robót budowlanych do Urzędu Marszałkowskiego WK-P w Toruniu wpłynęło **14** wniosków, których rozpatrzenie i realizacja nastąpi w 2017 r. Żaden spośród złożonych wniosków nie był kompletny, w związku z czym wszyscy wnioskodawcy wezwani zostali do uzupełnienia przedmiotowych wniosków.

Przewidywany całkowity koszt realizacji wszystkich inwestycji, których dotyczą złożone wnioski wynosi **19.883,335,04 zł**, z czego **4.442.493,83 zł** stanowi łączna kwota wnioskowanego dofinansowania ze środków PFRON.

Tabela nr 27: Wykaz Wnioskodawców, którym przyznano dofinansowanie robót budowlanych dotyczących obiektów służących rehabilitacji w związku z potrzebami osób niepełnosprawnych z wyjątkiem rozbiórki tych obiektów ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w roku 2016, które będą realizowane w latach 2016-2018 na podstawie umów wieloletnich (stan na dzień 31.12.2016 r.).

L. P.	Nazwa Wnioskodawcy	Miejsce realizacji zadania	Przedmiot dofinansowania	Okres realizacji zadania	Całkowity koszt realizacji zadania (zł)	Kwota dofinansowania ze środków PFRON przyznana przez Zarząd na 2016r. (zł)	Planowana kwota dofinansowania ze środków PFRON na 2017r. (zł)	Uwagi
1	Parafia Rzymskokatolicka p.w. Matki Bożej Łaskawej	Parafia Rzymskokatolicka p.w. matki Bożej Łaskawej ul. Włocławska 254a-256 87-100 Toruń	Roboty budowlane i przebudowa pomieszczeń w części istniejącej z przeznaczeniem na świetlicę terapeutyczno-rehabilitacyjną dla osób niepełnosprawnych	2016-2017	447.817,32	210.000,00	0,00	Dofinansowanie obejmuje wyłącznie 2016 r.
2	Polski Związek Niewidomych	Polski Związek Niewidomych EDEN Sanatorium Uzdrowiskowe Ośrodek Leczniczo-Rehabilitacyjny im. Mariana Mikołaja Kaczmarka ul. Słońska 15 87-720 Ciechocinek	Budowa budynku rehabilitacyjno-zabiegowego z łącznikiem do segmentu nr 3-4	2016-2018	3.546.648,46	0,00	0,00	Wnioskodawca zrezygnował z przyznanego dofinansowania
			Razem:	X	3.994.465,78	210.000,00	0,00	X

Opracowanie własne: Departament Spraw Społecznych, Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego i Zdrowia, Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych

Tabela nr 28: Zestawienie przyznanych dotacji w ramach zadania dofinansowanie ze środków PFRON robót budowlanych dotyczących obiektów służących rehabilitacji, w związku z potrzebami osób niepełnosprawnych z wyjątkiem rozbiórki tych obiektów ze środków PFRON będących w dyspozycji Samorządu Województwa w 2016 roku - stan na dzień 31.12.2016 r. (umowy jednoroczne).

L.P.	Nazwa wnioskodawcy	Miejsce realizacji zadania	Przedmiot dofinansowania	Nr umowy, data zawarcia	Według kosztorysu ofertowego	
					Całkowity koszt realizacji zadania (zł)	Kwota dofinansowania przyznana przez Zarząd (zł)
1.	Sanatorium Uzdrowiskowe „Przy Tężni" im. dr Józefa Krzymińskiego w Inowrocławiu s.p.z.o.z.	Sanatorium Uzdrowiskowe „Przy Tężni" im. dr Józefa Krzymińskiego w Inowrocławiu s.p.z.o.z. ul. Przy Stawku 12 88-100 Inowrocław	Rozbudowa pijalni wód mineralnych o salę spacerową dla osób niepełnosprawnych poruszających się na wózkach w Sanatorium Uzdrowiskowym „Przy Tężni" w Inowrocławiu	SZ-II.924.3.2015.3041.4.2016 z dnia 23 maja 2016 r.	720 298,97	360 149,00
2.	Muzeum im. ks. dr. Władysława Łęgi w Grudziądzu	Muzeum im. ks. dr. Władysława Łęgi ul. Wodna 3/5 86-300 Grudziądz	Dostosowanie gmachu Głównego Muzeum do potrzeb osób niepełnosprawnych *(montaż platformy wewnętrznej)*	SZ-II.924.5.2015.3041.5.2016 z dnia 27 maja 2016 r.	117 775,18	58 000,00
3.	Powiat Wąbrzeski	Dom Pomocy Społecznej w Wąbrzeźnie ul. Pod Młynik 4a 87-200 Wąbrzeźno	Remont budynku Domu Pomocy Społecznej w Wąbrzeźnie *(remont pokrycia dachowego budynku DPS, remont szybu i przebudowa windy, remont instalacji wodnej)*	SZ-II.924.7.2015.3041.3.2016 z dnia 20 maja 2016 r.	70 201,62	34 000,00
4.	Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy	Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy Dom Studenta Nr 1 ul. Łużycka 24	Rozbudowa budynku Domu Studenta nr 1 o dźwig zewnętrzny dla osób niepełnosprawnych z robotami budowlanymi towarzyszącymi	SZ-II.924.8.2015.3041.2.2016 z dnia 20 maja 2016 r.	435 353,57	170 000,00

		85-096 Bydgoszcz				
5.	Gmina Miasta Toruń	Dom Pomocy Społecznejim. Leona Szumana w Toruniuul. Szosa Chełmińska 22087-100 Toruń	Remont węzła sanitarnego na I i II piętrze Domu Pomocy Społecznej im. Leona Szumana w Toruniu	SZ-II.924.9.2015.3041.7.2016 z dnia 8 czerwca 2016 r.	56 000,00	28 000,00
6.	Powiat Lipnowski	Dom Pomocy Społecznej w Nowej Wsi Nowa Wieś 1 87-603 Wielgie	Remont polegający na wymianie podwójnych drzwi automatycznie rozsuwanych w Domu Pomocy Społecznej w Nowej Wsi	SZ-II.924.10.2015.3041.6.2016 z dnia 31 maja 2016 r.	35 237,16	17 618,00
7.	Kolejowy Szpital Uzdrowiskowy Sp. z o.o. w Ciechocinku	Kolejowy Szpital Uzdrowiskowy Sp. z o.o. w Ciechocinku ul. Zdrojowa 16a 87-720 Ciechocinek	Budowa dźwigu zewnętrznego dla potrzeb osób niepełnosprawnych oraz przebudowa i zmiana sposobu użytkowania parteru budynku z funkcji handlowo-garażowej na funkcję usługową, w tym pokoje hotelowe przystosowane dla potrzeb osób niepełnosprawnych	SZ-II.924.13.2015.3041.1.2016 z dnia 17 maja 2016 r.	898 269,00	260 000,00
				Razem:	**2 333 135,50**	**927 767,00**

Opracowanie własne: Departament Spraw Społecznych, Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego i Zdrowia, Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych

DZIAŁANIE 5.3. Opiniowanie wniosków o wpis do rejestru ośrodków przyjmujących grupy turnusowe

W myśl art. 35 ust. 1 pkt 9 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2016 r., poz. 2046), do zadań samorządu województwa należy opiniowanie wniosków o wpis do rejestru ośrodków, w których mogą odbywać się turnusy rehabilitacyjne dla osób niepełnosprawnych. Opinia sporządzana jest na podstawie wizji lokalnej ośrodka i zawiera: stwierdzenie zgodności lub braku zgodności informacji zawartych we wniosku ośrodka ze stanem faktycznym, informację o standardzie ośrodka, ocenę warunków sanitarno-higienicznych, ocenę możliwości zapewnienia osobom niepełnosprawnym dogodnych warunków pobytu, odpowiednich do rodzaju ich niepełnosprawności, ocenę zaplecza i jego wyposażenia do realizacji programów turnusów i prowadzenia różnych form aktywnej rehabilitacji, w tym zajęć mających na celu poprawę psychofizycznej sprawności uczestników tych turnusów i zajęć wypoczynkowych, oraz zaplecza do przeprowadzenia zabiegów fizjoterapeutycznych w przypadku turnusu z programem zawierającym takie zabiegi, w zależności od rodzaju turnusów, które będą odbywały się w ośrodku.

W 2016 roku do Urzędu Marszałkowskiego w Toruniu wpłynęło **21** wniosków o wpis do rejestru ośrodków, w których mogą odbywać się turnusy rehabilitacyjne dla osób niepełnosprawnych korzystających z dofinansowania ze środków PFRON, w tym:

- **20** wniosków zaopiniowano pozytywnie w całkowitym wnioskowanym zakresie,
- **1** wniosek ze względu na nieuzupełnienie w wyznaczonym terminie pozostawiony został bez rozpatrzenia.

Spośród wszystkich zaopiniowanych w 2016 r. wniosków, **1** wniosek dotyczył ośrodka, który pierwszy raz ubiegał się o przedmiotowy wpis, natomiast pozostałe wnioski dotyczyły ośrodków, którym upływał w 2016 roku termin uprawniający do przyjmowania zorganizowanych grup turnusowych, korzystających z dofinansowania ze środków PFRON, bowiem wpis do rejestru ośrodków dokonywany jest na okres 3 lat.

CEL 6 Zwiększenie dostępu osób niepełnosprawnych do lecznictwa specjalistycznego, terapii i rehabilitacji

Działanie 6.2. Wyposażenie obiektów służących rehabilitacji osób niepełnosprawnych w sprzęt rehabilitacyjny

Z uwagi na brak wznowienia przez PFRON programu Wyrównywanie Różnic Między Regionami obszar A, Województwo Kujawsko-Pomorskie nie realizowało tego zadania.

Działanie 6.3. Wspieranie dostępu dzieci i młodzieży do wczesnej wielospecjalistycznej interwencji w niepełnosprawność

Województwo Kujawsko-Pomorskie biorąc pod uwagę potrzeby dzieci z niepełnosprawnością w 2016 r., na podstawie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2016 r., poz.486 z późn. zm.) po raz kolejny podjęło działanie zmierzające do wspierania wczesnej interwencji w niepełnosprawność. Realizacja ww. działań była możliwa na podstawie ogłoszonego uchwałą Nr 51/1855/16 z dnia 16 grudnia 2016 r. otwartego konkursu ofert nr **17/2016** na wykonywanie zadań publicznych Samorządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego w 2016 r. przez organizacje pozarządowe oraz inne podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego pod nazwą „Wspieranie dostępu dzieci do wczesnej wielospecjalistycznej interwencji w niepełnosprawność".

W ramach tego konkursu wpłynęło **18 ofert** z czego wybrano **14 projektów** obejmujących realizację zadania pn. „Wspieranie dostępu dzieci do wczesnej wielospecjalistycznej interwencji w niepełnosprawność". Zbiorcze zestawienie danych ujęto w **tabeli nr 28**.

Celem realizacji zadań zgłoszonych w ramach otwartego konkursu było:

- prowadzenie wielospecjalistycznej, kompleksowej, wczesnej, skoordynowanej i ciągłej pomocy osobom zagrożonym niepełnosprawnością i niepełnosprawnym oraz ich rodzinom,
- zwiększanie dostępu do zajęć grupowych i indywidualnych prowadzonych przez specjalistów oraz zapobieganie pogłębianiu się niepełnosprawności,
- niwelacja jej skutków i zwiększanie niezależności osób niepełnosprawnych.

Realizacja ww. konkursu przyczyniła się do poprawy dostępu do rehabilitacji środowiskowej mieszkańców województwa, w tym do zwiększenia zakresu wsparcia oferowanego

przez przychodnie i poradnie oraz zintensyfikowania działań rehabilitacyjnych we wczesnej nabytej bądź wrodzonej niepełnosprawności.

Koszt realizacji tych zadań sfinansowano z budżetu województwa w 2016 roku w wysokości **100 000,00 zł**. Z dofinansowania w ramach otwartego konkursu ofert nr 17/2016 skorzystało **łącznie 200 dzieci niepełnosprawnych i 160 rodziców tych dzieci**. Zbiorcze zestawienie danych ujęto w **tabeli nr 29**.

Tabela nr 29: Zbiorcze zestawienie ofert na konkurs nr 17/2016

Numer i nazwa otwartego konkursu ofert	**Konkurs nr 17/2016 „Wspieranie dostępu dzieci i młodzieży do wczesnej wielospecjalistycznej interwencji w niepełnosprawność"**		
	Organizacje pozarządowe	Podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 pkt. 1 ustawy o dz. poż. publ. i o wolontariacie oraz pozostałe jednostki niezaliczone do sektora finansów publ.	Łącznie wszystkie podmioty
Liczba złożonych projektów	18	0	**18**
Liczba projektów wybranych do realizacji	14	0	**14**
Liczba podmiotów, które zrealizowały projekty	14	0	**14**
Wysokość przyznanych środków w zł	100 000,00	0	100 000,00
Wysokość wykorzystanych środków w zł	1000 000,00	0	1000 000,00
Wysokość wkładu finansowego wniesionego przez projektodawców	50 500,22	0	50 500,22
Wysokość wkładu osobowego wniesionego przez projektodawców	12 712,00	0	12 712,00

Opracowanie własne: Departament Spraw Społecznych, Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego i Zdrowia, Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych

Tabela nr 30: Wykaz podmiotów realizujących zadania w ramach konkursu 17/2016

Konkurs nr 17/2016 pn. „Wspieranie dostępu dzieci do wczesnej wielospecjalistycznej interwencji w niepełnosprawność."					
L.p.	**Nr umowy**	**Nazwa oferenta**	**Nazwa zadania**	**Termin realizacji zadania**	**Wysokość przyznanej dotacji**
1	UM_SZ.616.1.243.2016	Stowarzyszenie dla Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej oraz Ich Rodzin „Dziewiętnastka"	Mamo, tato-ruch i zabawa to fajna sprawa.	01.02-25.11.2016	4 000,00
2	UM_SZ.616.1.240.2016	Inowrocławskie Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom z Uszkodzenie Mózgu	Wielospecjalistyczne zajęcia terapeutyczne dla dzieci niepełnosprawnych ruchowo i zagrożonych niepełnosprawnością-kontynuacja.	01.04-30.11.2016	5 000,00
3	UM_SZ.616.1.239 .2016	Fundacja Wspierania Rozwoju IMPULS	Kółko Graniaste. Zajęcia rehabilitacyjno-edukacyjno-integracyjne dla dzieci z niepełnosprawnościami.	16.05-30.11.2016	8 000,00
4	UM_SZ.616.1.242. 2016	Stowarzyszenie Rodziców i Przyjaciół Dzieci i Młodzieży z Wadą Słuchu SURDO	Uczę się słyszeć i mówić	01.03-30.06.2016	5 000,00
5	UM_SZ.616.1.230.2016	Fundacja Społeczno-Charytatywna Pomoc Rodzinie i Ziemi w Toruniu	Nadzieja dla Dzieci	01.06.-31.10.2016	8 000,00
6	UM_SZ.616.1.231.2016	JESTEM Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom Niepełnosprawnym i Osobom Potrzebującym Wsparcia	Centrum Wczesnej Interwencji i Wspierania Rozwoju Dziecka	01.04.-30.11.2016	11 000,00
7	UM_SZ.616.1.228.2016	Stowarzyszenie Przyjaciół Integracji przy Zespole Szkół nr 5 w Toruniu „Równamy Szanse"	Równamy szanse-kompleksowa, wielospecjalistyczna terapia dla dzieci.	04.04.-15.11.2016	9 000,00
8	UM_SZ.616.1.241.2016	Stowarzyszenie na Rzecz Wspierania Dzieci i Młodzieży o Zaburzonym Rozwoju „TY i JA"	Podaj rękę dzieciom.	01.03-30.06.2016	10 000,00
9	UM_SZ.616.1.224.2016	Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Autyzmem i Innymi Niepełnosprawnościami „Za Szybą"	Mały a samodzielny.	01.04.-15.07.2016	5 000,00

10	UM_SZ.616.1.229.2016	Towarzystwo na Rzecz Rozwoju Wsi Węgiersk i Macikowo.	Chcę być taki jak inni.	04.04-28.10.2016	3 000,00
11	UM_SZ.616.244.2016	Stowarzyszenie na Rzecz Wspierania Edukacji „Spinaker"	Bajkowy zakątek.	01.04. – 15.11.2016	10 000,00
12	UM_616.1.227.2016	Ogólnopolskie Stowarzyszenie Osób Jąkających się. Oddział Toruń.	Terapia dzieci jąkających się rozpoczynających naukę w szkole oraz kompleksowe wsparcie rodziców dzieci jąkających się.	02.02.-01.11.2016	2 000,00
13	UM_SZ.616.1.245.2016	Fundacja NOWE POKOLENIE w hołdzie Janowi Pawłowi II	Sprawni mimo niepełnosprawności. Wielospecjalistyczna terapia=polepszenie jakości życia dziecka z niepełnosprawnością. II edycja projektu.	28.03.-31.10.2016	10 000,00
14	UM_SZ.616.1.226.2016	Stowarzyszenie Wsparcia Integracji i Edukacji „Szesnastka"	Będziemy rozmawiali...	07.03.-24.06.2016	10 000,00
RAZEM:					**100 000,00**

Opracowanie własne: Departament Spraw Społecznych, Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego i Zdrowia, Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych

Działanie 6.4. Prowadzenie grupowych i indywidualnych zajęć, które mają na celu nabywanie, rozwijanie i podtrzymywanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego funkcjonowania osób niepełnosprawnych, rozwijają umiejętności sprawnego komunikowania się z otoczeniem osób niepełnosprawnych

Mając na względzie fakt, iż priorytetowym zadaniem jest zapewnienie osobom z niepełnosprawnością dostępu do ciągłej i specjalistycznej rehabilitacji, Samorząd Województwa dofinansował **10 przedsięwzięć** mających za zadanie prowadzenie zajęć rehabilitacyjnych. Na ten cel przeznaczył kwotę ze środków PFRON w wysokości **129 000,00 zł. Tabela nr 30** przedstawia różnorodność wykonywanych w tym zakresie zadań, ukazując, że potrzeby realizacji tego zadania dla różnych grup osób z niepełnosprawnością w Województwie są znaczne. Przeprowadzone

w 2016 r. zadania w obszarze prowadzenia zajęć mających na celu rozwijanie umiejętności osób niepełnosprawnych **objęły grupę 323 osoby, z których 185 osób z niepełnosprawnością.**

Celem podejmowanych działań było zwiększenie samodzielności osób z niepełnosprawnościami poprzez zajęcia grupowe oraz indywidualne, a także rehabilitację ruchową. Dzięki systematycznym ćwiczeniom oraz ciągłej rehabilitacji niepełnosprawni uczestnicy projektu mieli szanse na poprawienie ogólnego stanu zdrowia. Mieli też poczucie przynależności do grupy, co zmniejszyło ich poczucie osamotnienia. Uczestnicy projektów mogą powtarzać w warunkach domowych to, czego się nauczyły.

Tabela nr 31: Wykaz podmiotów realizujących zadania w ramach konkursu 15/2016

Konkurs nr 15/2016 pn. „Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych"					
L.p.	**Nr umowy**	**Nazwa oferenta**	**Nazwa zadania**	**Termin realizacji zadania**	**Wysokość przyznanej dotacji**
1	SZ-II.614.5.1. 616.2.2016	Stowarzyszenie Przyjaciół Integracji przy Zespole Szkół nr 5 w Toruniu „Równamy Szanse"	Ciało jest tłumaczem dla duszy. Przekłada to co niewidzialne na to, co jest widoczne- zajęcia terapii integracji sensorycznej dla dzieci niepełnosprawnych	01.02.- 15.11.2016	10 000,00
2	SZ-II.614.5.3. 616.9.2016	Polskie Towarzystwo Walki z Mukowiscydozą Oddział w Gdańsku	Domowa rehabilitacja chorych na mukowiscydozę województwa kujawsko-pomorskiego.	01.05- 30.11.2016	10 000,00
3	SZ-II.614.5.5. 616.6.2016	Stowarzyszenie na Rzecz Osób Niepełnosprawnych „Iskierka"	W poszukiwaniu nieznanych ginących i ciekawych zawodów wykonywanych dziś i na przestrzeni wieków	01.03.- 31.12.2016	8 000,00
4	SZ-II.614.5.10. 616.5.2016	Stowarzyszenie Stwardnienia Rozsianego SM	REHABILITACJA RUCHOWA	18.04- 28.12.2016	12 000,00
5	SZ-II.614.5.16. 616.4.2016	Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Autyzmem i Innymi Niepełnosprawnościami „Za Szybą"	Razem z kumplem idę w świat	25.07. – 31.10.2016	5 000,00
6	SZ-II.614.5.19. 616.12.2016	Caritas Diecezji Bydgoskiej	Hipoterapia – rehabilitacja osób niepełnosprawnych w Ośrodku Rekreacji Konnej Caritas Diecezji Bydgoskiej	10.05.- 10.12.2016	24 000,00
7	SZ-II.614.5.32. 616.18.2016	Fundacja Balian Sport	Rugby droga do niezależności	20.06.- 31.10.2016	15 000,00
8	SZ-II.614.5.33. 616.19.2016	Stowarzyszenie Kultury Animator	Zmieniamy świat dzieci z zaburzeniami ze spektrum autyzmu	01.09.- 30.11.2016	10 000,00

9	SZ-II.614.5.34. 616.20.2016	„Daj Szansę" Fundacja na Rzecz Rozwoju Dzieci Niepełnosprawnych	Nie tylko dla siebie.	06.04.- 31.12.2016	10 000,00
10	SZ-II.614.5.47. 616.28.2016	Fundacja Feniks	Galeria Przydasie-kontynuacja.	01.05.- 31.12.2016	25 000,00
				Razem	**129 000,00**

Opracowanie własne: Departament Spraw Społecznych, Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego i Zdrowia, Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych

Kontrole i wizytacje realizowanych zadań

Na podstawie ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2016 r., poz. 2046), uchwały Nr 27/942/14 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 2 lipca 2014 r. w sprawie trybu i sposobu kontroli umów zawieranych przez Województwo Kujawsko-Pomorskie w ramach środków przyznanych przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, jak również w oparciu o zapisy zawieranych umów o dofinansowanie zadań ze środków PFRON oraz zatwierdzony przez Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego plan kontroli na 2016 r., pracownicy Wydziału Integracji Osób Niepełnosprawnych, Departamentu Spraw Społecznych i Zdrowia w 2016 r. przeprowadzili

9 kontroli, w tym:

- **1** kontrolę w ramach realizacji zadania *dofinansowania robót budowlanych dotyczących obiektów służących rehabilitacji w związku z potrzebami osób niepełnosprawnych z wyjątkiem rozbiórki tych obiektów*. Kontrola obejmowała sprawdzenie zgodności wykonanych robót budowlanych z dokumentacją inwestycyjną przedstawioną do rozliczenia zadania, przeznaczenia obiektu na cele rehabilitacji osób, a także wywiązywanie się przez Stowarzyszenie z obowiązków informacyjnych o otrzymanym wsparciu ze strony Samorządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego ze środków PFRON. Po zakończeniu kontroli sformułowano zalecenia pokontrolne.
- **5** kontroli w ramach realizacji umów o *zlecanie realizacji zadań w ramach art. 36 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych*. Zakres kontroli obejmował m.in. sprawdzenie dokumentacji merytorycznej związanej z prowadzeniem rehabilitacji, z uwzględnieniem naboru do udziału w zadaniach, a także wywiązywanie się Wnioskodawców z zapisów zawartych

z Województwem umów w zakresie prowadzenia działań informacyjno-promocyjnych związanych z otrzymanym wsparciem ze środków PFRON będących w dyspozycji Samorządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego. W przypadku 4 podmiotów sformułowano zalecenia pokontrolne.

- 3 kontrole realizacji umowy na *dofinansowanie kosztów tworzenia i działania zakładów aktywności zawodowej*. Zakres kontroli obejmował sprawdzenie dokumentów źródłowych będących podstawą sporządzenia informacji o wydatkowaniu środków finansowych Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych przekazanych przez Województwo na działanie Zakładów Aktywności Zawodowej w latach 2012-2015, wywiązywanie się przez zakłady z obowiązków informacyjnych o otrzymanym wsparciu ze strony Samorządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego ze środków PFRON. W przypadku jednego zakładu aktywności zawodowej zakres kontroli dotyczył sprawdzenia:

  - zgodności wykonanych robót budowlanych związanych z przystosowaniem do potrzeb osób niepełnosprawnych obiektu z dokumentacją inwestycyjną przedstawioną do rozliczenia utworzenia zaz;
  - zgodności zakupionego przez organizatora wyposażenia zakładu w urządzenia i sprzęt rehabilitacyjny, wyposażenia pomieszczeń produkcyjnych oraz przygotowania stanowisk pracy, w tym zakupu maszyn i urządzeń niezbędnych do produkcji lub świadczenia usług oraz środka transportu z dokumentacją rozliczeniową przedstawioną przez organizatora;
  - zgodności przygotowanej dokumentacji merytorycznej związanej z prowadzoną działalnością z zapisami rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 14 grudnia 2007 r. w sprawie zakładów aktywności zawodowej (Dz. U. z 2012, poz. 850);
  - zasadności zarzutów na działanie zaz, ujętych w skardze niepełnosprawnego pracownika zakładu.

  W wyniku przeprowadzonych kontroli, jeden zaz otrzymał zalecenia pokontrolne, a w przypadku drugiego zaz aktualnie trwają czynności związane z opracowaniem wystąpienia pokontrolnego.

W 2016 r. przeprowadzono również **29 wizytacji:**

- **9** wizytacji w ramach realizacji zadania *„dofinansowania robót budowlanych dotyczących obiektów służących rehabilitacji w związku z potrzebami osób niepełnosprawnych z wyjątkiem rozbiórki tych obiektów"*, w ramach których:

  - w **2** przypadkach sprawdzano zasadność oraz zaawansowanie robót budowlanych w związku ze złożonymi pismami o możliwość wsparcia w ramach zadania

  - w **1** przypadku sprawdzano prowadzenie w obiekcie działalności w zakresie rehabilitacji osób niepełnosprawnych,

  - w **6** przypadkach sprawdzano wykonanie robót budowlanych, których zakres został przedstawiony do rozliczenia zgodnie z zawartymi latach 2013-2016 umowami na dofinansowanie;

- **20** wizytacji, w ramach których sprawdzano zgodność danych zawartych we wniosku w sprawie wpisu do rejestru ośrodków przyjmujących grupy turnusowe, zgodnie z zapisami rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 listopada 2007 r. (Dz. U. Nr 230, poz. 1694);

- **1** wizytację w ramach zadania *dofinansowanie kosztów tworzenia i działania zakładów aktywności zawodowej*,

  - sprawdzono postępy odnośnie tworzenia zaz-u oraz omówiono rozliczenie kosztów powstawania placówki w 2015 r.

W tabeli 31,32, 33 przedstawiono podmioty u których odbywały się kontrole i wizytacje.

Tabela nr 31: Sprawozdanie kontroli na okres **01.01.2016 r. - 31.12.2016 r.**

Lp.	Nazwa jednostki kontrolowanej	Termin rozpoczęcia i zakończenia kontroli	Rodzaj kontroli	Zakres kontroli	Nazwiska i imiona osób kontrolujących	Stwierdzone naruszenia prawa i uchybienia
1	2	3	4	5	6	7
1.	Zakład Aktywności Zawodowej w Wąbrzeźnie ul. Sportowa 10 87-200 Wąbrzeźno	Termin rozpoczęcia kontroli: 12.09.2016 r. Termin zakończenia kontroli: 14.09.2016 r.	problemowa	Sprawdzenie realizacji umowy Nr SPN.3020-UDOT/1047/2007 z dnia 13 sierpnia 2007 r. o dofinansowanie ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych kosztów utworzenia i kosztów działalności obsługowo-rehabilitacyjnej zakładu aktywności zawodowej, zmienionej aneksami od Nr 1 do Nr 35 w zakresie: a) dokumentów źródłowych będących podstawą sporządzenia informacji o wydatkowaniu środków finansowych Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych przekazanych przez Województwo na działalność Zakładu Aktywności Zawodowej w Wąbrzeźnie w III i IV kwartale 2012 r. oraz latach 2013-2015, b) wywiązywania się przez Zakład Aktywności Zawodowej w Wąbrzeźnie z obowiązków informacyjnych o otrzymanym wsparciu ze strony Samorządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego ze środków PFRON.	Małgorzata Tomaszewska Krzysztof Przewoźny	Brak

2	Pomorsko-Kujawski Klub Kultury Fizycznej, Sportu i Turystyki Niewidomych i Słabowidzących „Łuczniczka" w Bydgoszczy ul. Krasińskiego 3a 85-008 Bydgoszcz	Termin rozpoczęcia kontroli: 27.09.2016 r. Termin zakończenia kontroli: 27.09.2016 r.	problemowa	Sprawdzenie realizacji umowy Nr SZ-II.614.5.6.616.29.2015 z dnia 29 czerwca 2015 r. o wsparcie realizacji zadania publicznego pod tytułem ***„Mistrzostwa Województwa Kujawsko-Pomorskiego Niewidomych i Słabowidzących w Bowlingu i Showdown (Tenis stołowy dla niewidomych)"*** w zakresie: a) dokumentacji merytorycznej dotyczącej przeprowadzenia naboru uczestników do udziału i uczestnictwa w realizowanym zadaniu, b) dokumentów źródłowych będących podstawą sporządzenia informacji o wydatkowaniu środków, c) wypełnienia przez Zleceniobiorcę obowiązków informacyjnych, związanych z otrzymanym wsparciem ze środków Województwa Kujawsko-Pomorskiego.	Justyna Łassa Krzysztof Przewoźny	Stwierdzone uchybienia opisano w załączniku do sprawozdania kontroli.
3	Zakład Aktywności Zawodowej „Ośrodek Sportu i Rehabilitacji" w Białych Błotach, ul. Centralna 27, 86-005 Białe Błota	Termin rozpoczęcia kontroli: 10.10.2016 r. Termin zakończenia kontroli: 14.10.2016 r.	problemowa	Sprawdzenie realizacji umowy nr BON.3020-UDOT/843/ZAZ/2005 z dnia 2 grudnia 2005 r. o dofinansowanie ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych kosztów utworzenia i kosztów działalności obsługowo-rehabilitacyjnej zakładu aktywności zawodowej, w zakresie: a) sprawdzenia dokumentów źródłowych będących podstawą sporządzenia informacji o wydatkowaniu środków finansowych Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych przekazanych przez Województwo na działalność Zakładu Aktywności Zawodowej w latach 2013-2015, b) wywiązywania się przez Zakład Aktywności Zawodowej „OSiR" w Białych Błotach z obowiązków informacyjnych o otrzymanym wsparciu ze strony Samorządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego ze środków PFRON	Katarzyna Marcinkowska Krzysztof Przewoźny	Stwierdzone uchybienia opisano w załączniku do sprawozdania kontroli.
4	„Jestem" Stowarzyszeniem Pomocy Dzieciom Niepełnosprawnym i Osobom	Termin rozpoczęcia kontroli: 18.10.2016 r. Termin	problemowa	Sprawdzenie realizacji umowy Nr SP II.924.16.2012.3041.31.2013 z dnia 3 września 2013 r., na dofinansowanie robót budowlanych dotyczących obiektów służących rehabilitacji, w związku z potrzebami osób niepełnosprawnych z wyjątkiem rozbiórki tych obiektów,	Krzysztof Przewoźny Tadeusz Koral	Stwierdzone uchybienia opisano w załączniku do sprawozdania kontroli.

	Potrzebującym Wsparcia ul. Fałata 98-102 87-100 Toruń	zakończenia kontroli: 18.10.2016 r.		w zakresie: a) zgodności wykonanych robót budowlanych z dokumentacją inwestycyjną przedstawioną do rozliczenia zadania, b) przeznaczenia obiektu na cele rehabilitacji osób niepełnosprawnych, c) wywiązywania się przez Stowarzyszenie z obowiązków informacyjnych o otrzymanym wsparciu ze strony Samorządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego ze środków PFRON.		
5.	Fundacja Profesora Ciekawskiego ul. Fordońska 246 85-766 Bydgoszcz	Termin rozpoczęcia kontroli: 19.10.2016 r. Termin zakończenia kontroli: 19.10.2016 r.	problemowa	Sprawdzenie realizacji umowy Nr SZ-II.614.5.12.616.16.2015 z dnia 24 czerwca 2015 r. o wsparcie realizacji zadania publicznego pod tytułem ***„Rok kolorowej skarpetki"***, w zakresie: a) dokumentacji merytorycznej dotyczącej przeprowadzenia naboru uczestników do udziału i uczestnictwa w realizowanym zadaniu, b) dokumentów źródłowych będących podstawą sporządzenia informacji o wydatkowaniu środków, c) wypełnienia przez Zleceniobiorcę obowiązków informacyjnych, związanych z otrzymanym wsparciem ze środków Województwa Kujawsko-Pomorskiego.	Justyna Łassa Krzysztof Przewoźny	Stwierdzone uchybienia opisano w załączniku do sprawozdania kontroli.
6.	Fundacja Wspierania Osób Niepełnosprawnych „Nasz Dom" ul. Dominikańska 40 86-200 Chełmno	Termin rozpoczęcia kontroli: 20.10.2016 r. Termin zakończenia kontroli: 20.10.2016 r.	problemowa	Sprawdzenie realizacji umowy Nr UM_SZ.616.1.191.2015 z dnia 30 kwietnia 2015 r. o wsparcie realizacji zadania publicznego pod tytułem ***„Dogoterapia i hipoterapia jako forma rehabilitacji dzieci i młodzieży"***, w zakresie: a) dokumentacji merytorycznej dotyczącej przeprowadzenia naboru uczestników do udziału i uczestnictwa w realizowanym zadaniu, b) dokumentów źródłowych będących podstawą sporządzenia informacji o wydatkowaniu środków, c) wypełnienia przez Zleceniobiorcę obowiązków informacyjnych, związanych z otrzymanym wsparciem ze środków Województwa Kujawsko-Pomorskiego.	Anna Angielczyk Krzysztof Przewoźny	Stwierdzone uchybienia opisano w załączniku do sprawozdania kontroli.

7.	Fundacja „GAUDEAMUS", ul. Garbary 2 85-229 Bydgoszcz	Termin rozpoczęcia kontroli: 27.10.2016 r. Termin zakończenia kontroli: 27.10.2016 r.	problemowa	Sprawdzenie realizacji umowy Nr SZ-II.614.5.26.616.22.2015 z dnia 25 czerwca 2015 r. o wsparcie realizacji zadania publicznego pod tytułem ***„ABC Rekreacji dla Osób Niepełnosprawnych II"***; w zakresie: a) dokumentacji merytorycznej dotyczącej przeprowadzenia naboru uczestników do udziału i uczestnictwa w realizowanym zadaniu, b) dokumentów źródłowych będących podstawą sporządzenia informacji o wydatkowaniu środków, c) wypełnienia przez Zleceniobiorcę obowiązków informacyjnych, związanych z otrzymanym wsparciem ze środków Województwa Kujawsko-Pomorskiego.	Anna Angielczyk Krzysztof Przewoźny	Brak

8.	Bractwo Rycerskie Ziem Toruńskich Brzozówka ul. Kalinowa 13 87-123 Dobrzejewice	Termin rozpoczęcia kontroli: 10.11.2016 r. Termin zakończenia kontroli: 10.11.2016 r.	problemowa	Sprawdzenie realizacji umowy Nr SZ-II.614.5.23.616.20.2015 z dnia 24 czerwca 2015 r. o wsparcie realizacji zadania publicznego pod tytułem ***„Aktywnie uczestniczymy w życiu społecznymi kulturalnym"***; w zakresie: a) dokumentacji merytorycznej dotyczącej przeprowadzenia naboru uczestników do udziału i uczestnictwa w realizowanym zadaniu, b) dokumentów źródłowych będących podstawą sporządzenia informacji o wydatkowaniu środków, c) wypełnienia przez Zleceniobiorcę obowiązków informacyjnych, związanych z otrzymanym wsparciem ze środków Województwa Kujawsko-Pomorskiego.	Anna Angielczyk Krzysztof Przewoźny	Stwierdzone uchybienia opisano w załączniku do sprawozdania kontroli.
9.	Zakład Aktywności Zawodowej w Przyjezierzu ul. Świerkowa 13/1 88-324 Jeziora Wielkie	Termin rozpoczęcia kontroli: 23.11.2016 r. Termin zakończenia kontroli: 22.12.2016 r.	problemowa	Sprawdzenie realizacji umowy Nr SP-II.925.9.3.3041.8.2014 z dnia 23 września 2014 r. o dofinansowanie ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych kosztów utworzenia i kosztów działalności obsługowo-rehabilitacyjnej zakładu aktywności zawodowej, zmienionej aneksami od nr 1 do nr 10 w zakresie: a) zgodności wykonanych robót budowlanych związanych z przystosowaniem do potrzeb osób niepełnosprawnych obiektu z dokumentacją inwestycyjną przedstawioną do rozliczenia utworzenia zaz, b) zgodności zakupionego przez organizatora wyposażenia zakładu w urządzenia i sprzęt rehabilitacyjny, wyposażenia pomieszczeń produkcyjnych oraz przygotowania stanowisk pracy, w tym zakupu maszyn i urządzeń niezbędnych do produkcji lub świadczenia usług oraz środka transportu z dokumentacją rozliczeniową przedstawioną przez organizatora, c) zgodności przygotowanej dokumentacji merytorycznej związanej z prowadzoną działalnością z zapisami rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 14 grudnia 2007 r. w sprawie zakładów aktywności zawodowej (Dz. U. z 2012, poz.	Roman Nadolny Aleksandra Wiśniewska Krzysztof Przewoźny	Stwierdzone uchybienia opisano w załączniku do sprawozdania kontroli.

				850), d) sprawdzenie zasadności zarzutów na działanie zaz, ujętych w skardze p. Natalii Rzetelnej z dnia 27 maja 2016 r. w zakresie realizacji zapisów ww. umowy; e) umieszczenia w widocznym miejscu trwałej tablicy informującej o dofinansowaniu inwestycji przez Samorząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego ze środków PFRON.		

Opracowanie własne: Departament Spraw Społecznych, Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego i Zdrowia, Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych

Tabela nr 32: Rejestr wizytacji ośrodków ubiegających się o wpis do rejestru ośrodków, w których mogą odbywać się turnusy rehabilitacyjne dla osób korzystających z dofinansowania PFRON 2016 rok (stan na dzień 31.12.2016 r.)

L.P.	Obiekt będący przedmiotem wizytacji	Data wizytacji	Osoby wizytujące
1	*2*	*3*	*4*
1.	Polski Związek Niewidomych EDEN Sanatorium Uzdrowiskowe Ośrodek Leczniczo-Rehabilitacyjny im. Mariana Mikołaja Kaczmarka ul. Słońska 15 87-720 Ciechocinek	17.02.2016 r.	Krzysztof Przewoźny
2.	Dom Pomocy Społecznej w Kowalu ul. Kopernika 19 87-820 Kowal	23.02.2016 r.	Krzysztof Przewoźny
3.	Przedsiębiorstwo Wielobranżowe „Medical-Tourist" Sp. z o.o. Sanatorium Uzdrowiskowe „CHEMIK" ul. Widok 13 87-720 Ciechocinek	23.02.2016 r.	Krzysztof Przewoźny
4.	Centrum Promocji Zdrowia „SANVIT " Oddział Ciechocinek Sanatorium Uzdrowiskowe ul. Staszica 8 87-720 Ciechocinek	16.03.2016 r.	Krzysztof Przewoźny
5.	Związek Zawodowy „Budowlani" Sanatorium Uzdrowiskowe „MODRZEW" ul. Wierzbińskiego 50a 88-100 Inowrocław	30.03.2016 r.	Krzysztof Przewoźny
6.	Sanatorium Uzdrowiskowe Ośrodek Rehabilitacji i Odnowy Biologicznej „ OAZA" Sp. z o.o. ul. Świętokrzyska 76 88-100 Inowrocław	30.03.2016 r.	Krzysztof Przewoźny

7.	Stowarzyszenie Centrum Niezależnego Życia Ośrodek Szkolenia Pourazowego i Wolontariatu ul. Wojska Polskiego 17 87-720 Ciechocinek	04.04.2016 r.	Krzysztof Przewoźny
8.	Sanatorium Uzdrowiskowe „WRZOS" Sp. z o.o. ul Leśna 2 87-720 Ciechocinek	04.04.2016 r.	Krzysztof Przewoźny
9.	Szpital Uzdrowiskowy „ENERGETYK" Sp. z o.o. ul. Wilkońskiego 2 88-100 Inowrocław	09.06.2016 r.	Krzysztof Przewoźny
10.	Sanatorium Uzdrowiskowe MAX Marian Szulc, Maksym Szulc spółka cywilna ul. Lorentowicza 4 87-720 Ciechocinek	14.06.2016 r.	Krzysztof Przewoźny
11.	Sanatorium Uzdrowiskowe „Promień" ul. Nieszawska 22 87-720 Ciechocinek	14.06.2016 r.	Krzysztof Przewoźny
12.	Sanatorium Uzdrowiskowe Nr IV „Dom Zdrojowy" ul. Leśna 3 87-720 Ciechocinek	12.07.2016 r.	Krzysztof Przewoźny
13.	Sanatorium Uzdrowiskowe Nr VI „Grażyna" ul. Traugutta 6 87-720 Ciechocinek	12.07.2016 r.	Krzysztof Przewoźny
14.	Szpital Uzdrowiskowy Nr I ul. Armii Krajowej 6 87-720 Ciechocinek	12.07.2016 r.	Krzysztof Przewoźny
15.	Szpital Uzdrowiskowy Nr III im. dr Markiewicza ul. Staszica 5 87-720 Ciechocinek	12.07.2016 r.	Krzysztof Przewoźny

16.	Sanatorium Uzdrowiskowe „Łączność" Sp. z o.o. ul Warzelniana 4 87-720 Ciechocinek	18.08.2016 r.	Krzysztof Przewoźny
17.	Klinika Uzdrowiskowa „Pod Tężniami" im. Jana Pawła II Spółdzielnia Usług Medycznych ul. Warzelniana 7 87-720 Ciechocinek	22.09.2016 r.	Krzysztof Przewoźny
18.	NZOZ Kolejowy Szpital Uzdrowiskowy Sp. z o.o. w Ciechocinku ul. Zdrojowa 17 87-720 Ciechocinek	25.10.2016 r.	Krzysztof Przewoźny
19.	NZOZ Kolejowy Szpital Uzdrowiskowy Sp. z o.o. w Ciechocinku Oddział Zamiejscowy w Aleksandrowie Kujawskim ul. Narutowicza 12 87-700 Aleksandrów Kujawski	25.10.2016 r.	Krzysztof Przewoźny
20.	Ośrodek Rehabilitacji Dzieci i Młodzieży „Tratwa" Agnieszka Piernik ul. Steklinek 53a 87-640 Czernikowo	30.11.2016 r.	Krzysztof Przewoźny

Opracowanie własne: Departament Spraw Społecznych, Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego i Zdrowia, Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych

Tabela nr 33: Rejestr wizytacji obiektów w 2016 r.

L.P.	Obiekt będący przedmiotem wizytacji	Data wizytacji	Osoby wizytujące	Uwagi
1	*2*	*3*	*4*	*5*
1.	Dom Jubileuszowy Fundacji „WIATRAK" ul. Bołtucia 7 85-796 Bydgoszcz	21.06.2016 r.	Julita Sandecka Krzysztof Przewoźny	Sprawdzenie prowadzenia w obiekcie działalności w zakresie rehabilitacji osób niepełnosprawnych

2.	Fundacja Ducha na Rzecz Rehabilitacji Naturalnej Ludzi Niepełnosprawnych ul. Szosa Bydgoska 15 87-100 Toruń	28.07.2016 r.	Maria Dreszer Krzysztof Przewoźny	Rozliczenie II etapu zadania zadania (umowa wieloletnia 2013-2015)
3.	Parafia Rzymskokatolicka p.w. Matki Bożej Łaskawej ul. Włocławska 254a-256 87-100 Toruń	28.09.2016 r.	Sławomir Czeterbok Tadeusz Koral Krzysztof Przewoźny	Rozliczenie I etapu I transzy (umowa wieloletnia 2016-2017)
4.	Dom Pomocy Społecznej w Nowej Wsi, Nowa Wieś 1 87-603 Wielgie	29.09.2016 r.	Tadeusz Koral Krzysztof Przewoźny	Rozliczenie końcowe zadania
5.	Dom Zakonny Zgromadzenia Sióstr Albertynek Posługujących Ubogim ul. Koronowska 14 85-405 Bydgoszcz	10.10.2016 r.	Jacek Habant Krzysztof Przewoźny Mariusz Mierczyński	wizyta monitorująca (potrzeby DPS)
6.	Muzeum im. ks. dr. Władysława Łęgi w Grudziądzu ul. Wodna 3/5 86-300 Grudziądz	08.11.2016 r.	Tadeusz Koral Krzysztof Przewoźny	Rozliczenie końcowe zadania
7.	Dom Pomocy Społecznej ul. Podgórna 2 89-430 Kamień Krajeński	09.11.2016 r.	Krystyna Żejmo-Wysocka Krzysztof Przewoźny	Wizytacja obiektu w związku z pismem dyrektora DPS, które wpłynęło do Urzędu Marszałkowskiego WK-P w Toruniu w dniu 7 listopada 2016 r. (potrzeby DPS)
8.	Dom Pomocy Społecznej ul. Pod Młynik 4a 87-200 Wąbrzeźno	17.11.2016 r.	Tadeusz Koral Krzysztof Przewoźny	Rozliczenie końcowe zadania
9.	Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy Dom Studenta Nr 1 ul. Łużycka 24 85-096 Bydgoszcz	05.12.2016 r.	Tadeusz Koral Krzysztof Przewoźny	Rozliczenie końcowe zadania

Opracowanie własne: Departament Spraw Społecznych, Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego i Zdrowia, Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych

Monitorowanie realizacji programu w 2016 rok

Zgodnie z założeniami wojewódzkiego programu pn. „Równe szanse. Program działania na rzecz osób niepełnosprawnych do 2020 r." corocznie prowadzony jest monitoring jego realizacji, analizowane są uzyskiwane wskaźniki oraz na ich podstawie ich wartości planowane są działania w kolejnym roku. **Tabela nr 34** zawiera monitoring zadań realizowanych przez Departamenty Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego, w szczególności przez Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych Departamentu Spraw Społecznych, ze środków budżetu Województwa oraz Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Tabela nr 34: Tabela monitorowania realizacji programu pt. „Równe szanse. Program działania na rzecz osób niepełnosprawnych do 2020 roku"

Tabela monitorowania realizacji programu pt. „Równe szanse. Program działania na rzecz osób niepełnosprawnych do 2020 roku"								
L. p.	Wskaźnik	Źródło danych	Wartość osiągnięta w					Wartość docelowa do 2020 r.
			2012 r.	2013 r.	2014 r.	2015	2016	
Cel 1: Budowanie pozytywnych postaw społecznych w stosunku do osób niepełnosprawnych oraz pogłębianie wiedzy na temat ich potrzeb								
1	Informacja zbiorcza na temat działań na rzecz osób niepełnosprawnych	dane przekazane przez: - Wojewódzki Urząd Pracy, - samorządy powiatowe, -PFRON umowy zawarte i rozliczone: - z zakładami aktywności zawodowej, - na dofinansowanie robót budowlanych, - z organizacjami pozarządowymi,	2	1	10	11	14	10
2	Liczba przeprowadzonych kampanii informacyjnych w ramach zadań zlecanych	sprawozdania z realizacji umów zawartych z organizacjami pozarządowymi, stowarzyszeniami, fundacjami	0	1	2	2	2	50
3	Liczba opracowanych materiałów promocyjno-informacyjnych oraz wydanych publikacji	sprawozdania z realizacji umów zawartych z organizacjami pozarządowymi, stowarzyszeniami, fundacjami	11	3	5	8	6	60
4	Część nakładu publikacji, materiałów promocyjno-informacyjnych przekazana adresatom (w formie papierowej lub elektronicznej), dla których zostały opracowane	sprawozdania z realizacji umów zawartych z organizacjami pozarządowymi, stowarzyszeniami, fundacjami	95%	100%	95%	100 %	100 %	95%

5	Liczba osób niepełnosprawnych jako beneficjentów realizowanych zadań w zakresie rehabilitacji zawodowej i społecznej	sprawozdania z realizacji umów zawartych m.in. z organizacjami pozarządowymi, stowarzyszeniami, fundacjami	3 089	5 128	11 236	5 959	5 026	30 000
6	Liczba złożonych ofert, które uzyskały wymagane minimum punktowe w ocenie formalnej i merytorycznej	Rejestry ofert	31	47	62	45	51	200
Cel 2 : Poprawa dostępu osób niepełnosprawnych i ich otoczenia do informacji								
1	Liczba przeprowadzonych szkoleń/kursów/warsztatów dla osób niepełnosprawnych w ramach zadań zleconych	sprawozdania z realizacji umów zawartych z organizacjami pozarządowymi, stowarzyszeniami, fundacjami	2	14	0	1	5	50
2	Liczba osób niepełnosprawnych biorąca udział w szkoleniach/kursach/warsztatach	sprawozdania z realizacji umów zawartych z organizacjami pozarządowymi, stowarzyszeniami, fundacjami	77	518	0	20	442	300
3	Odsetek niepełnoprawnych uczestników szkoleń/kursów/warsztatów, którzy dzięki wzięciu udziału podnieśli swoją wiedzę lub umiejętności	sprawozdania z realizacji umów zawartych z organizacjami pozarządowymi, stowarzyszeniami, fundacjami – ankiety z niepełnosprawnymi uczestnikami szkoleń/kursów/warsztatów	X	100%	0	100 %	100 %	80%
4	Liczba zadań zleconych organizacjom pozarządowym dot. prowadzenia poradnictwa psychologicznego/ społeczno-prawnego	sprawozdania z realizacji umów zawartych z organizacjami pozarządowymi, stowarzyszeniami, fundacjami	1	1	0	1	3	30
5	Liczba osób niepełnosprawnych korzystająca z poradnictwa psychologicznego/społeczno-prawnego	sprawozdania z realizacji umów zawartych z organizacjami pozarządowymi, stowarzyszeniami, fundacjami	110	10	0	100	415	1 000
6	Liczba zorganizowanych szkoleń/kursów/warsztatów dla członków rodzin osób niepełnosprawnych w ramach zadań zlecanych	sprawozdania z realizacji umów zawartych z organizacjami pozarządowymi, stowarzyszeniami, fundacjami	3	5	4	2	3	20

7	Liczba członków rodzin osób niepełnosprawnych biorąca udział w szkoleniach/kursach/warsztatach	sprawozdania z realizacji umów zawartych z organizacjami pozarządowymi, stowarzyszeniami, fundacjami	18	170	335	55	62	800
8	Odsetek członków rodzin osób niepełnoprawnych uczestniczących w szkoleniach/kursach/warsztatach, którzy dzięki wzięciu w nich udziału podnieśli swoja wiedzę lub umiejętności	sprawozdania z realizacji umów zawartych z organizacjami pozarządowymi, stowarzyszeniami, fundacjami – ankiety z członkami rodzin osób niepełnosprawnych uczestniczącymi w szkoleniach/kursach/ warsztatach	X	100%	85%	100 %	100 %	80%
Cel 3 : Wyrównywanie szans w zakresie dostępności do kształcenia i zdobywania zawodu przez osoby niepełnosprawne								
1	Liczba placówek edukacyjnych, które dzięki otrzymanemu dofinansowaniu zostały przystosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych	Umowy zawarte z wnioskodawcami	0	6	1	0	1	10
2	Liczba osób niepełnosprawnych kształcąca się w placówkach edukacyjnych, które uzyskały dofinansowanie	sprawozdania z realizacji umów zawartych z organizacjami pozarządowymi, stowarzyszeniami, fundacjami	0	19	381	0	16	2 000
Cel 4 : Zwiększenie możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych								
1	Liczba działających ZAZ	umowy zawarte z ZAZ	6	7	7	8	9	7
2	Liczba osób niepełnosprawnych zatrudniona w ZAZ		241	279	279	311	350	280
Cel 5 : Zwiększenie potencjału w zakresie świadczenia usług na rzecz osób niepełnosprawnych								
1	Liczba zorganizowanych imprez w ramach zadań zlecanych organizacjom	sprawozdania z realizacji umów zawartych z organizacjami pozarządowymi, stowarzyszeniami, fundacjami	15	29	17	10	12	60
2	Liczba osób niepełnosprawnych uczestnicząca w imprezach	sprawozdania z realizacji umów zawartych z organizacjami pozarządowymi, stowarzyszeniami, fundacjami	887	4 000	1 769	1602	1008	6 000
3	Liczba obiektów, w których dzięki otrzymanemu dofinansowaniu	umowy zawarte z wnioskodawcami	1	16	8	1	8	50

	przeprowadzono roboty budowlane							
4	Liczba opiniowanych wniosków o wpis do rejestru ośrodków przyjmujących grupy turnusowe	Złożone wnioski o wpis do rejestru ośrodków turnusowych	13	24	11	11	21	100
Cel 6 : Zwiększenie dostępu osób niepełnosprawnych do lecznictwa specjalistycznego, terapii i rehabilitacji								
1	Liczba osób niepełnosprawnych korzystająca z usług rehabilitacyjnych w różnych typach placówek uzyskujących dofinansowanie w ramach zadań zleconych	sprawozdania z realizacji umów zawartych z organizacjami pozarządowymi, stowarzyszeniami, fundacjami	156	0	0	730	0	4 000
2	Liczba placówek, która dzięki otrzymanemu dofinansowaniu zakupiła sprzęt rehabilitacyjny	umowy zawarte z wnioskodawcami	7	8	10	20	0	25
3	Liczba dzieci niepełnosprawnych biorąca udział we wczesnym wspomaganiu rozwoju w ramach zadań zlecanych	sprawozdania z realizacji umów zawartych z organizacjami pozarządowymi, stowarzyszeniami, fundacjami	0	103	247	267	200	300
4	Liczba zorganizowanych warsztatów w zakresie wdrażania nowoczesnych metod i techniki rehabilitacji dla osób zajmujących się rehabilitacją osób niepełnosprawnych	sprawozdania z realizacji umów zawartych z organizacjami pozarządowymi, stowarzyszeniami, fundacjami	1	0	0	1	1	10

Opracowanie własne: Departament Spraw Społecznych, Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego i Zdrowia, Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych

Zadania na rzecz rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych podejmowane przez pozostałych Realizatorów Programu

Zadania z zakresu rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych mają na celu przede wszystkim pełną integrację osób niepełnosprawnych w życiu społecznym, wyrabianie umiejętności samodzielnego wypełniania ról społecznych, zaradności osobistej i pobudzanie aktywności społecznej tych osób a także likwidację barier, w szczególności architektonicznych, transportowych, technicznych, w komunikowaniu się i dostępie do informacji oraz kształtowanie w społeczeństwie właściwych postaw i zachowań sprzyjających integracji z osobami niepełnosprawnymi.

W 2016 roku samorządy powiatowe realizowały zadania wynikające z ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, które dofinansowano w wysokości **76 932 208,42** zł, w tym **39 762 784,44 zł** stanowią środki **PFRON**. W ramach realizacji tych zadań wzięło udział **31 698** osób z niepełnosprawnością z województwa kujawsko-pomorskiego. Osoby te skorzystały z rehabilitacji w warunkach domowych, dostosowania mieszkań do własnych potrzeb w celu bezpiecznego poruszania się, zmniejszenia barier w komunikacji ze środowiskiem, zakupienia nowego sprzętu rehabilitacyjnego, nabycia nowych umiejętności społecznych i zawodowych, poprawienia jakości życia i aktywnego spędzenia czasu.

Samorządy powiatowe brały udział w realizacji programu „Aktywny Samorząd", z którego skorzystało **903** beneficjentów a dofinansowanie wyniosło **2 813 270,52 zł**, w tym **2 712 994,52 zł** stanowią środki PFRON. Program obejmował dwa obszary wsparcia: likwidację barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową, w tym likwidację bariery transportowej, likwidację barier w dostępie do uczestniczenia w społeczeństwie informacyjnym, likwidację barier w poruszaniu się, pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej oraz obszar dotyczący pomocy w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym. Realizatorzy programu, wśród zalet, wskazywali przede wszystkim na: zmniejszenie barier ograniczających społeczne i zawodowe funkcjonowanie osób niepełnosprawnych, poprawę codziennego funkcjonowania, zwiększenie aktywności w życiu społecznych, zawodowym i dostępie do edukacji oraz podniesienie i zdobycie kwalifikacji zawodowych.

Powiaty: aleksandrowski, brodnicki, golubsko-dobrzyński, grudziądzki ziemski, rypiński, świecki, toruński ziemski, wąbrzeski i włocławski grodzki w ramach rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych, realizowały „Program Wyrównywania Różnic Między Regionami III". Łączne dofinansowanie na realizację tego zadania wyniosło **1 530 163,02 zł**, w tym **801 066,00 zł**

ze środków **PFRON**. **3 255** osób z niepełnosprawnością skorzystało z pomocy w ramach tego programu. Efektem dofinansowania było wyrównanie szans osób niepełnosprawnych w dostępie do rehabilitacji społecznej, zawodowej i medycznej poprzez likwidację barier transportowych, dofinansowanie mikrobusu dla WTZ "Nadzieja" w Rypinie Ligi Kobiet Polskich Oddział w Bydgoszczy. Powiat toruński ziemski w ramach programu zakupił 2 mikrobusy, powiat włocławski grodzki zakupił samochód do przewozu uczestników wtz.

W powiecie golubsko-dobrzyńskim, świeckim, wąbrzeskim i grudziądzkim grodzkim w celu zapewnienia osobom z niepełnosprawnością bezpłatnego dostępu do wypożyczanego sprzętu dofinansowano wypożyczalnie sprzętu rehabilitacyjnego w łącznej wysokości **120 341,04 zł**. W efekcie ponad 200 osób z niepełnosprawnością skorzystało z wymienionego zadania.

W **tabeli 35** przedstawiono wszystkie zadania z zakresu rehabilitacji społecznej realizowane przez powiaty regiony kujawsko-pomorskiego.

Tabela nr 35: Zbiorcze zestawienie 23 powiatów zadań realizowanych przez samorządy powiatowe w 2016 roku na rzecz rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych

L p.	Nazwa zadania ustawowego	Podstawa prawna zadania z *Ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych z dnia 27.08.1997r. (Dz.U. z 2016 r., poz. 2046)*	Liczba złożonych wniosków	Liczba zawartych umów	Liczba osób niepełnosprawnych jako beneficjentów w realizowanych zadaniach, w tym:					Kwota dofinansowania (w zł)	
					Liczba osób niepełnosprawnych ogółem	dzieci i młodzież do 16 roku życia	z lekkim stopniem niepełnosprawności	z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności	ze znacznym stopniem niepełnosprawności	PFRON	inne
1	*2*	*3*	*4*	*5*	*6*	*7*	*8*	*9*	*10*	*11*	*12*
1	Dofinansowanie uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym	art. 35a, ust.1, pkt 7, lit. a	6 021	1 262	2 587	590	38	911	1 100	3 275 035,90	3 277 084,90
2	Dofinansowanie zadań z zakresu sportu, kultury, rekreacji i turystyki i osób niepełnosprawnych	art.35a, ust.1, pkt 7, lit. b	227	171	12 017	3 498	524	3 410	2 863	481 180,21	487 977,21
3	Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny	art.35a, ust.1, pkt 7, lit. c	343	248	226	39	4	56	130	312 176,28	312 366,28
4	Dofinansowanie zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze	art.35a, ust.1, pkt 7, lit. c	13 214	3 539	9 385	784	1 385	2 561	4 568	8 832 991,16	8 841 505,16

5	Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych	art.35a, ust.1, pkt 7, lit. d	848	354	353	15	15	25	290	1 415 580,81	1 415 910,81
6	Dofinansowanie likwidacji barier w komunikowaniu się w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych	art.35a, ust.1, pkt 7, lit. d	600	261	293	101	3	90	101	403 092,80	403 286,80
7	Dofinansowanie likwidacji barier technicznych w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych	art.35a, ust.1, pkt 7, lit. d	580	307	304	26	12	25	241	753 961,92	754 239,92
8	Dofinansowanie rehabilitacji dzieci i młodzieży	art.35a, ust.1, pkt 7, lit. e	175	53	173	157	2	3	11	293 378,00	293 394,00
9	Dofinansowanie usług tłumacza języka migowego lub tłumacza-przewodnika;	art.35a, ust.1, pkt 7, lit. f	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0,00
10	Dofinansowanie kosztów tworzenia i działania Warsztatów Terapii Zajęciowej	art.35a, ust.1, pkt 8	196	86	1 282	0	47	496	709	20 455 309,84	20 456 561,84

11	Zadania z zakresu rehabilitacji społecznej zlecone przez powiaty organizacjom pozarządowym	art. 36 ust.2	2	1	1	1	0	0	0	1 700,00	1 700,00
12	Inne zadania spoza ustawy (wymienić jakie) oraz podać źródło finansowania np. wypożyczalnie sprzętu rehabilitacyjnego, PWRMR III, Aktywny Samorząd	PWRMR III	86,00	75,00	3 255,00	38,00	71,00	46,00	78,00	801 066,00	729 097,02
		Aktywny Samorząd	1 174,00	973,00	903,00	37,00	5,00	618,00	275,00	2 712 994,52	100 276,00
		Wypożyczalnia sprzętu rehabilitacyjnego	1	106	919	0	0	0	0	24 317,00	96 024,04
		RAZEM:	**23 467**	**7 436**	**31 698**	**5 286**	**2 106**	**8 241**	**10 366**	**39 762 784,44**	**37 169 423,98**
									RAZEM:	**76 932 208,42**	

Źródło: 23 samorządy powiatowe
Opracowanie własne: Departament Spraw Społecznych, Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego i Zdrowia, Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych

Uwaga: *Liczba osób niepełnosprawnych – beneficjentów w realizowanych zadaniach jest wartości podaną szacunkowo, ponieważ część samorządów powiatowych nie monitoruje danych wg stopnia niepełnosprawności*

W ramach realizacji działań na rzecz rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych za 2016 rok powiaty dofinansowały koszty tworzenia i działania Warsztatów Terapii Zajęciowej w kwocie **40 911 871,68 zł**, w tym **20 455 309,84 zł** stanowią środki PFRON. **1 282** osoby z niepełnosprawnością w 2016 r. skorzystało z terapii zajęciowej. **Tabela nr 36** przedstawia aktualnie działające Warsztaty Terapii Zajęciowej w województwie kujawsko-pomorskim.

Tabela nr 36: Wykaz Warsztatów Terapii Zajęciowej działających w Województwie Kujawsko-Pomorskim

Warsztaty Terapii Zajęciowej					
Informacje dotyczące jednostki organizacyjnej WTZ			Informacje dotyczące Warsztatu Terapii Zajęciowej		
L.p.	**Powiat**	**Nazwa i adres jednostki organizacyjnej**	**Data rozpoczęcia działalności**	**Nazwa i adres siedziby**	**Liczba uczestników**
1	aleksandrowski	Gmina Miejska Aleksandrów Kujawski ul. Słowackiego 8 87-700 Aleksandrów Kujawski	16 maja 2000 r.	Warsztat Terapii Zajęciowej ul. Wojska Polskiego 21 87-700 Aleksandrów Kujawski	35
2		Fundacja im. Brata Alberta Zarząd Krajowy Radwanowice 1 32-064 Rudawa	1 kwietnia 1993 r.	Warsztat Terapii Zajęciowej „Karczemka" Otłoczyn 1 87-700 Aleksandrów Kujawski	50
3	brodnicki	Towarzystwo Rodziców Dzieci Specjalnej Troski ul. Wyspiańskiego 13 87-300 Brodnica	4 maja 1998 r.	Warsztat Terapii Zajęciowej ul. Wyspiańskiego 13 87-300 Brodnica	50
4	bydgoski grodzki	Caritas Diecezji Bydgoskiej ul. Cienista 2 85 – 817 Bydgoszcz	1 marca 1996 r.	Warsztat Terapii Zajęciowej „Tęcza" AL. Planu 6 Letniego 37 85 – 806 Bydgoszcz	35

5		Liga Kobiet Polskich Kujawsko Pomorski Oddział Wojewódzki ul. Modrzewiowa 6 85-631 Bydgoszcz	1 października 1994 r.	Warsztat Terapii Zajęciowej „Modrzew" ul. Modrzewiowa 6 85 – 631 Bydgoszcz	55
6		Fundacja „Wiatrak" ul. Bołtucia 7 85-796 Bydgoszcz	1 kwietnia 1999 r.	Warsztat Terapii Zajęciowej" Wiatrak" ul. J. Porazińskiej 9 85 - 792 Bydgoszcz	35
7		Kujawsko-Pomorskie Centrum Kultury w Bydgoszczy Pl. Kościeleckich 6 85 -033 Bydgoszcz	1 lutego 1997 r.	Warsztat Terapii Zajęciowej ul. Toruńska 28 85 – 023 Bydgoszcz	25
8		Stowarzyszenie Na Rzecz Pomocy Dzieciom i ich Rodzinom "Przystań" ul. Noakowskiego 4/1 85-804 Bydgoszcz	15 września 1994r	Warsztat Terapii Zajęciowej ul. Noakowskiego 4/1 85-804 Bydgoszcz	25
9		Polski Związek Niewidomych Okręg Kujawsko – Pomorski ul.Powst.Wlkp.33 85 -090 Bydgoszcz	8 lutego 1998r.	Warsztat Terapii Zajęciowej „Mega – Art." ul. Stawowa 1 85 – 323 Bydgoszcz	50
10		Polski Związek Niewidomych Okręg Kujawsko – Pomorski ul.Powst.Wlkp.33 85 -090 Bydgoszcz	1 czerwca 1993 r.	Warsztat Terapii Zajęciowej przy PZN Okręg Kuj-Pom. ul. Bernardyńska 3 85 – 029 Bydgoszcz	30
11	bydgoski ziemski	Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej ul. 23 Stycznia 12 86-050 Solec Kujawski	16 grudnia 2004 r.	Warsztat Terapii Zajęciowej ul. 23 Stycznia 17C 86-050 Solec Kujawski	30
12		Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej ul. Betonowa 1A 86-005 Białe Błota	16 grudnia 2004 r.	Warsztat Terapii Zajęciowej w Białych Błotach ul. Szubińska 87D 86-005 Białe Błota	25

13	chełmiński	Stowarzyszenie Ludzie-Ludziom Pl. Rydygiera 1 86-200 Chełmno	16 grudnia 2004 r.	Warsztaty Terapii Zajęciowej Pl. Rydygiera 1 86-200 Chełmno	30
14	golubsko - dobrzyński	Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział Okręgowy ul. Gagarina 34/36 87–100 Toruń	6 grudnia 1994 r.	Warsztaty Terapii Zajęciowej ul. Odrodzenia 2 87 – 410 Kowalewo Pomorskie	35
15	grudziądzki grodzki	Stowarzyszenie Przyjaciół Osób Niepełnosprawnych „TO-MY" ul. Śniadeckich 21/22 86-300 Grudziądz	13 kwietnia 2004 r.	Warsztat Terapii Zajęciowej ul. Kochanowskiego 11-13 86-300 Grudziądz	85
16	grudziądzki ziemski	Fundacja " Ochrona Zdrowia i Rehabilitacja Niepełnosprawnych" ul. Wyszyńskiego 1 86-320 Łasin	27 września 1994 r.	Warsztat Terapii Zajęciowej ul. Kard. S. Wyszyńskiego 1 86-320 Łasin	49
17		Stowarzyszenie „ Uśmiech" w Grucie Gruta 1 86-330 Mełno	30 grudnia 2003 r.	Warsztat Terapii Zajęciowej w Grucie, Gruta 1 86-330 Mełno	20
18	inowrocławski	Stowarzyszenie Pomocy Upośledzonych Umysłowo ul. E. Plater 3 88-100 Inowrocław	02-lut-02	Warsztat Terapii Zajęciowej "Razem" ul. E. Plater 3 88-100 Inowrocław	30
19	lipnowski	Towarzystwo Przyjaciół Dzieci ul. Kaliska 1 87-800 Włocławek	1 grudnia 2002 r.	Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Warsztaty Terapii Zajęciowej ul. Wojska Polskiego 8 87- 600 Lipno	30

20	mogileński	CARITAS Archidiecezji Gnieźnieńskiej Os. Orła Białego 20 62-200 Gniezno	1 październik 2005 r.	Warsztat Terapii Zajęciowej „Radosne Serca" Bielice 88-330 Gębice	30
21	nakielski	Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Zarząd Powiatowy w Nakle n. Notecią ul. Parkowa 8 89-100 Nakło nad Notecią	1 grudnia 2003 r.	Warsztat Terapii Zajęciowej „Pod Dębem" ul. Parkowa 8 89-100 Nakło n. Notecią	20
22		Liga Kobiet Polskich, Kujawsko-Pomorski Oddział Wojewódzki w Bydgoszczy ul. Modrzewiowa 6 85-631 Bydgoszcz	1 grudnia 2004 r.	Warsztat Terapii Zajęciowej „Pelikan" ul. Sportowa 2a 89-200 Szubin	35
23		Towarzystwo Przyjaciół Dzieci KPOR ul. Gagarina 34/36 87-100 Toruń	1 grudnia 2005 r.	Warsztat Terapii Zajęciowej „Nasz Dom" Pl. Wolności 5 89-115 Mrocza	30
24	radziejowski	Miasto i Gmina Piotrków Kujawski ul. Kościelna 1 88-230 Piotrków Kujawski	1 marca 1997 r.	Warsztaty Terapii Zajęciowej Nowa Wieś 28A 88-230 Piotrków Kujawski	35
25	rypiński	Liga Kobiet Polskich, Kujawsko-Pomorski Oddział Wojewódzki w Bydgoszczy ul. Modrzewiowa 6 85-631 Bydgoszcz	1 grudnia 2003 r.	Warsztat Terapii Zajęciowej „Nadzieja" ul. Strażacka 1 87-500 Rypin	30
26	sępoleński	Stowarzyszenie „Dorośli Dzieciom" w Sępólnie Kr. ul. Szkolna 8/7 89-400 Sępólno Kr.	1 grudnia 2003 r.	Warsztat Terapii Zajęciowej ul. Plac Wolności 2a ul. Kościuszki 3 89-400 Sępólno Kr	40

27	świecki	Towarzystwo Wspierania Osób Niepełnosprawnych ul. Nadbrzeżna 2A 86-100 Świecie	15 lipca 1994 r.	Warsztat Terapii Zajęciowej ul. Nadbrzeżna 2A 86-100 Świecie	25
28		Fundacja Aktywizacji i Integracji w Nowem ul. Kościuszki 2, 86-170 Nowe	15 grudnia 2004 roku	Warsztat Terapii Zajęciowej ul. Myśliwska 1A 86-170 Nowe	25
29	toruński grodzki	Fundacja na Rzecz Osób Niepełno-sprawnych „ARKADIA" ul. Młyńska 2-4 87-100 Toruń	2 stycznia 2001 r.	Warsztat Terapii Zajęciowej „ARKADIA" ul. Młyńska 2-4 87-100 Toruń	55
30		Polski Związek Niewidomych ul. Konwiktorska 9 00-216 Warszawa	1 listopada 1995 r.	Warsztat Terapii Zajęciowej Polskiego Związku Niewidomych ul. Mickiewicza 61 87-100 Toruń	24
31		Fundacja Brata Alberta Radwanowice 1 32-064 Rudawa	1 marca 1993 r.	Warsztat Terapii Zajęciowej „BRATANKI" ul. Rydygiera 23 87-100 Toruń	46
32	tucholski	Stowarzyszenie Rodziców Dzieci Specjalnej Troski ul. Pocztowa 7d 89-500 Tuchola	1 grudnia 2007 r.	Warsztaty Terapii Zajęciowej ul. Przemysłowa 2 89-500 Tuchola	40
33	wąbrzeski	Wąbrzeskie Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom Specjalnej Troski ul. Matejki 18 87-200 Wąbrzeźno	1 lutego 2000 r.	Warsztat Terapii Zajęciowej ul. Matejki 18 87-200 Wąbrzeźno	50

34	włocławski - grodzki	Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Kujawsko-Pomorski Oddział Regionalny ul. Gagarina 34/36 87-100 Toruń	22 marca 1995 r.	Warsztat Terapii Zajęciowej ul. Wiejska 14 87-800 Włocławek	35
35		Polski Związek Niewidomych Zarząd Główny ul. Konwiktorska 9 00-216 Warszawa	2 stycznia 2001 r.	Warsztat Terapii Zajęciowej ul. Łazienna 6 87-800 Włocławek	40
36	żniński	Liga Kobiet Polskich Kujawsko Pomorski Oddział Wojewódzki w Bydgoszczy ul. Modrzewiowa 6 85-631 Bydgoszcz	1 grudnia 2002 r.	Warsztat Terapii Zajęciowej „PROMYK" ul. Szpitalna 32 88-400 Żnin	35

Źródło: dane przekazane przez organizatorów WTZ oraz jednostki samorządów powiatowych
Opracowanie własne: Departament Spraw Społecznych, Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego i Zdrowia, Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych

W roku 2016 w ramach konkursu Wojewody Kujawsko-Pomorskiego ofert na realizację zadań publicznych w obszarze pomocy społecznej, organizacje pozarządowe oraz podmioty wymienione w art. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U z 2016, poz. 1817) otrzymały dofinansowanie w wysokości **112 376,00 zł** na **8** projektów, w których beneficjentami były **722** osoby niepełnosprawne, co przedstawia **tabela nr 37**.

Tabela nr 37: Projekty wyłonione w ramach konkursu Wojewody Kujawsko-Pomorskiego

L.p	Nazwa oferenta	Tytuł zadania	Kwota dotacji	Liczba beneficjentów	
				Dorośli	Dzieci
1	Bydgoskie Stowarzyszenie Pomocy Osobom z Autyzmem i ich Rodzinom	Punkt konsultacyjny dla dzieci, młodzieży i osób dorosłych z autyzmem i innymi pokrewnymi	34 020,00 zł	32	0
2	Koło Grudziądzkie Towarzystwa Pomocy im. św. Brata Alberta	„Być obecnym"	6 910,00 zł	5	0
3	Krajowe Towarzystwo Autyzmu w Bydgoszczy	Ja w moim mieście. Ja w wielkim świecie – Trening Umiejętności społecznych	3 250,00 zł	0	20
4	Stowarzyszenie Pomocy na rzecz Rodzin w Nowej Wsi Wielkiej	XV Olimpiada Sportowa Środowiskowych Domów Samopomocy Województwa Kujawsko-Pomorskiego	13 430,00 zł	300	0

5	Bydgoskie Stowarzyszenie Chorych na Fenyloketonurię	„Z aktywnego życia nie zrezygnuję, z mamą i tatą dietę planuję" – wyjazdowe zajęcia terapeutyczne dla rodzin z problemem fenyloketonurii	14 000,00 zł	0	22
6	Polskie Towarzystwo Walki z Kalectwem w Bydgoszczy	Impreza terapeutyczna dla dzieci i młodzieży z głębokimi uszkodzeniami fizycznymi i psychicznymi	19 116,00 zł	0	28
7	Stowarzyszenie na rzecz Osób z Autyzmem „Za Szybą" w Bydgoszczy	„Autyzm w rodzinie" – wyjazd terapeutyczny	15 000,00 zł	15	0
8	Stowarzyszenie „Promyk" w Grudziądzu	„Sobota z Promykiem	6 650,00 zł	300	0
Suma			**112 376,00 zł**	**652**	**70**
	RAZEM			**722**	

Opracowanie: Kujawsko-Pomorski Urząd Wojewódzki w Bydgoszczy/Wydział Polityki Społecznej

Wnioski:

Powiaty w województwie kujawsko-pomorskim ze środków PFRON w większym stopniu dofinansowują działania na rzecz rehabilitacji społecznej niż zawodowej. Wydatkowana kwota ogółem na rehabilitację społeczną to **39 762 784,44 zł**, a na rehabilitację zawodową – **4 269 009,80 zł**. **Wykres nr 11** przedstawia kwoty wydatkowane przez powiaty.

Wykres nr 11: Wydatki powiatów w woj. kuj. pom. na rehabilitację zawodową i społeczną.

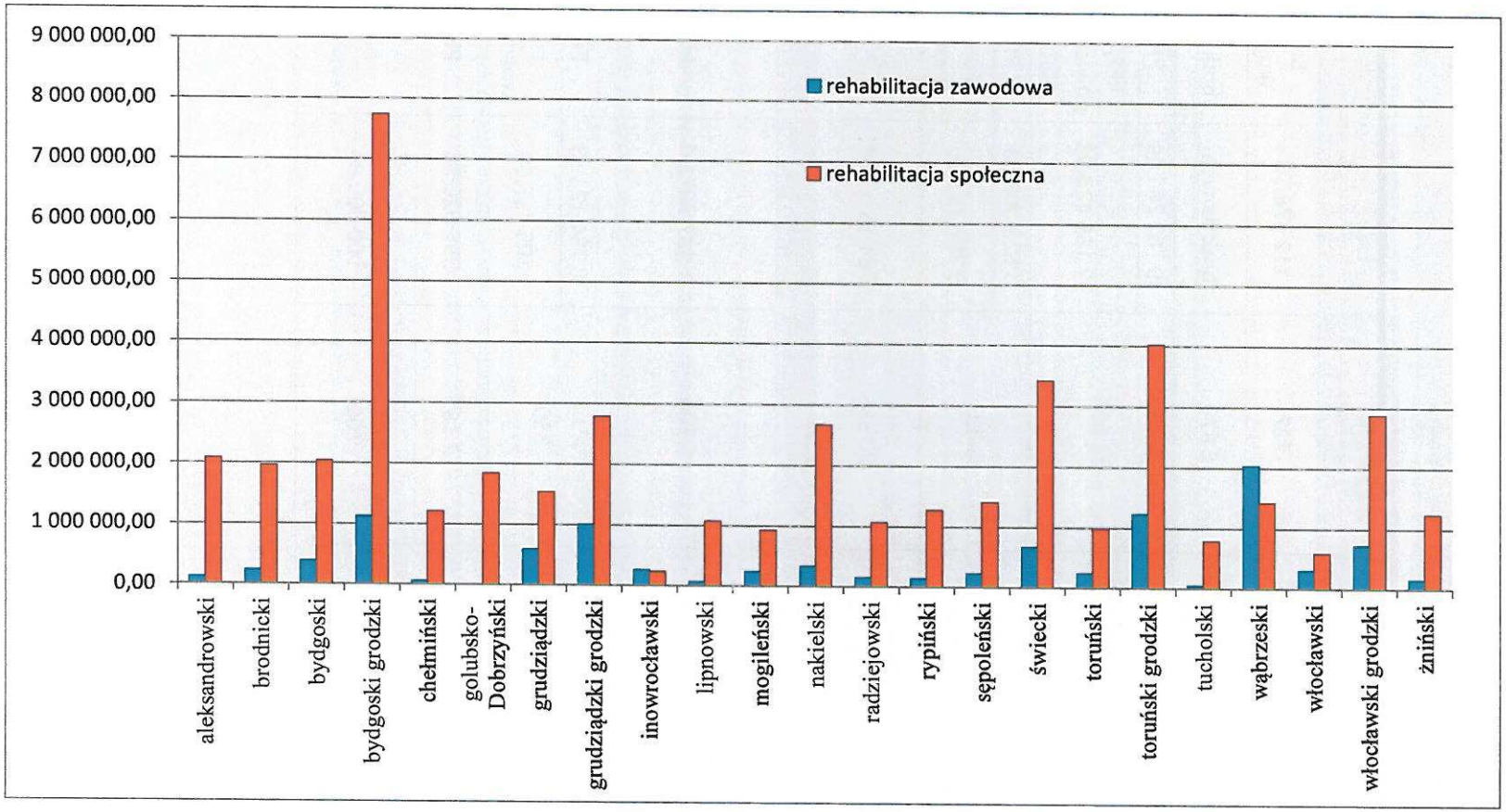

Opracowanie własne: Departament Spraw Społecznych, Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego i Zdrowia, Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych

Działania realizowane w 2016 r. w ramach programu wojewódzkiego na rzecz osób niepełnosprawnych przez Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych oraz pozostałych realizatorów ze środków PFRON, budżetu województwa oraz innych źródeł przedstawia tabela nr 38.

Tabela nr 38: Zbiorcze zestawienie realizatorów programu i źródeł finansowania

L.p.	Realizator zadania	Rodzaj zadania	Liczna niepełnosprawnych beneficjentów zadania	Kwota wsparcia w złotych	Źródło finansowania
1	Kujawsko-Pomorski Urząd Wojewódzki	rehabilitacja społeczna	722	112 376,00	budżet Wojewody
2	Wojewódzki Urząd Pracy	rehabilitacja zawodowa	6 870	brak danych	brak danych
3	Samorządy powiatowe	rehabilitacja społeczna	31 698	39 762 784,44	PFRON
				37 169 423,98	EFS/budżet powiatu/środki sponsorów
		rehabilitacja zawodowa	5 893	4 629 009,80	PFRON
				3 806 757,76	Fundusz z Pracy/EFS
4	Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	rehabilitacja zawodowa	20 366	108 016 975,81	PFRON
Realizator programu Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych Departamentu Spraw Społecznych i Zdrowia					
5	Dofinansowanie robót budowlanych w rozumieniu przepisów ustawy prawo budowlane	rehabilitacja społeczna	1 300	1 137 767,00	PFRON
6	Dofinasowanie kosztów tworzenia	rehabilitacja zawodowa	350	8 194 121,93	PFRON
				106 755,00	budżet województwa
7	Zlecanie zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej fundacjom i organizacjom pozarządowym	rehabilitacja społeczna	2 385	395 620,68	PFRON
			200	100 000,00	budżet województwa

Załącznik do protokołu z posiedzenia
Wojewódzkiej Społecznej Rady
ds. Osób Niepełnosprawnych
z dnia 13.03.2017 r. w Toruniu

OPINIA
WOJEWÓDZKIEJ SPOŁECZNEJ RADY DS. OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH W TORUNIU

Wojewódzka Społeczna Rada ds. Osób Niepełnosprawnych na posiedzeniu zapoznała się ze sprawozdaniem z realizacji programu wojewódzkiego pn. „Równe szanse. Program działania na rzecz osób niepełnosprawnych do 2020 r." za rok 2016.

Sprawozdanie opracowane jest w sposób czytelny, zwięzły, opis merytoryczny dopełnia tabele zawierające finansowe podsumowanie określonego działania.

Członkowie Rady po zapoznaniu się z ww. opracowaniami nie zgłaszają uwag do zapisów w sprawozdaniu, w związku z powyższym Rada wyraża pozytywną opinię do przedstawionego ww. sprawozdania.

Przewodniczący
Wojewódzkiej Społecznej Rady
ds. Osób Niepełnosprawnych
Krzysztof Kwaśny

ZARZĄD MARSZAŁKOWSKI
Województwa Kujawsko-Pomorskiego
w Toruniu
87-100 Toruń, Plac Teatralny 2
(20)

Za zgodność z oryginałem
13.03.2017 Beata Wiśniewska
data (34) podpis